N°. 9483. NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANT. A°. 1862.

ALGEMEEN HANDELSBLAD.

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 3 MAANDEN:
Voor Amsterdam........ƒ7.50. Voor de overige Steden des Rijks ƒ 8.50.
De Zondags-Editie....... " 1.50. Afzonderlijke Couranten .... " 0.10.
Ieder loopend Kwartaal moet voldaan zijn uiterlijk op den 15den der 3de maand.

Woensdag 14 Mei.

UITGEVERS-DIRECTEUREN, GEBROEDERS DIEDERICHS.
Brieven Franco aan het Bureau Handelsblad.

PRIJS DER GEWONE ADVERTENTIËN:
Van EEN tot ZEVEN regels, behalve 35 c. zegelgeld............ƒ 1.75.
Iedere regel meer.................................... " 0.25.
Buitengew. groote Lett., naar mate der ruimte die zij beslaan, à 25 c. per regel.

BUITENLAND.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL, bevattende het Verslag der Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Maandag 12 Mei jl. en het Wetsontwerp tot afkoopbaarheid der Tienden met een Uittreksel uit de daarbij behoorende Memorie van Toelichting.

Duitsche Post.

WEENEN, 10 Mei. Op last van de policie is gisteren eene uit het Italiaansch vertaalde brochure in beslag genomen, getiteld: *Het Celibaat der Priesters*; zij is van de hand des beroemden Desanctis.

— De Russische gezant bij ons hof, de Baron de Balabine, vertrekt morgen met verlof van hier, tot het doen eener reis door westelijk Europa.

— De sterkte van het Italiaansche leger is in de jongst verloopen dagen met ruim 15,000 man verminderd.

— In de afgeloopen week is te Tyrnon in Hongarije overleden Johann Jatzkovitz, vroeger als huzaar toegevoegd aan den kardinaal primaat van Hongarije, Batthyanyi. Hij had den ouderdom van 105 jaren bereikt en was op 82-jarigen ouderdom nog hertrouwd. Eene dochter van 18 jaren uit dat huwelijk gesproten volgde het lijk naar de begraafplaats.

BERLIJN, 12 Mei (des Ochtends). Van eene goed onderrigte zijde wordt verzekerd, dat behalve de financiele voordragten, verscheidene wets-ontwerpen van anderen aard, terstond na de opening van den landdag door de regering zullen worden ingediend. Waarschijnlijk zullen zij niet allen worden afgedaan, dewijl wordt ondersteld, dat de zitting niet zeer lang zal duren.

— De feudale partij is niet bijzonder ingenomen met de financiele plannen des Heeren von der Heijdt. Reeds dringen zij aan op zijn ontslag, welke maatregel volgens een pas verschenen vlugschrift, getiteld: *De ondergang van Pruisen*, volstrekt wordt gevorderd, indien de Koning het land niet in het verderf wil storten.

— De Prins van Pruisen zal tegen het einde van Junij weder naar Londen vertrekken om de huwelijksvoltrekking bij te wonen van Prinses Alice met Prins Lodewijk van Hessen.

— Te Munster heeft zich eene commissie gevormd tot het bijeenzamelen van gelden, ten behoeve van de noodlijdenden te Enschedé.

FRANKFORT, 11 Mei. Uit Coburg wordt berigt, dat de hertog nog in den loop dezer week van zijne reis door Egypte en Abyssinie in zijne residentie wordt terug verwacht.

— Gisteren is te Manheim de algemeene vergadering van aandeelhouders in de Manheimer stoomsleepboot-maatschappij gehouden; bij die gelegenheid zijn de statuten bediscussieerd en goedgekeurd, zoomede de leden van het bestuur gekozen.

— Uit Karlsruhe wordt berigt, dat de eerste luitenant von Bonin, die voor eenigen tijd in de nabijheid van Kehl den Heer Roulet in een duel heeft gedood, is veroordeeld tot 2 jaren vestingsstraf. Hij is reeds te Rastadt aangekomen, alwaar hij zijn straftijd zal doorbrengen.

— Men meldt uit Elberfeldt, dat de schrijver van de te Barmen in het licht gegeven brochure tegen den minister von der Heydt, zal worden vervolgd.

— Het jongst verschenen nommer der dagboeken van Varnhagen von Ense, bevat de volgende niet onaardige mededeeling; zij luidt als volgt: "Berlijn 1844, 15 Februarij Humboldt bedlegerig. Op het valsche berigt van zijn dood, heeft Carus te Dresden onmiddelijk aan den beeldhouwer Rauch geschreven, dat hij vooral pogingen moest doen om den schedel van Humboldt magtig te worden. Rauch stelde aan Humboldt den brief van Carus ter hand, die op vriendelijken toon ten antwoord gaf: Voorloopig wensch ik den schedel in kwestie nog eenigen tijd zelf te gebruiken; later wanneer dit niet meer noodig is, kan hij er over beschikken."

Fransche Post.

PARIJS, Zondag 11 Mei.

De *Pays* vermeldt met eenigen ophef, dat bij het laatste te Trianon door den Keizer ter eere van den Koning en de Koningin der Nederlanden gegeven diner, behalve den Nederlandschen gezant, de ridder Nigra, de Italiaansche gevolmagtigde gezant, de eenige diplomaat is geweest, die eene uitnoodiging voor dien maaltijd had ontvangen.

— De Koning der Nederlanden begaf zich gisteren ochtend ten 8 ure naar het kasteel van Vincennes en nam zoowel de vestingwerken als het arsenaal naauwkeurig in oogenschouw. Daarop woonde Z. M. het schijfschieten van de officieren der normaalschool bij. Voorts werden door de artillerie veldmanoeuvres in het vuur uitgevoerd, die door Z. M. met aandacht werden gevolgd; ten slotte werd met getrokken kanonnen op verren afstand naar het doel geschoten en wel op specialen wensch des Konings, die daar drie uren vertoefde. Toen Z. M. naar de Tuilerien teruggekeerd was en daar het ontbijt gebruikt had, werden eenige bezoeken ontvangen. Des namiddags bezocht de Koning het paleis van het Luxembourg, vergezeld door den baron de Posson, den markies Toulongeon, den markies de Gricourt, den markies de la Tour-du-Pin Montauban en den kapt. Rolin. Beneden aan den trap werd Z. M. door den generaal d'Hautpoul, omringd door de chefs van de verschillendende afdeelingen van bestuur van het paleis, ontvangen. Z. M. vestigde bijzonder zijne aandacht op de schilderijen in de prachtige zaal, waarin de zittingen gehouden worden, in de bibliotheeck en andere vertrekken; daarna bezigtigde de Koning het museum, dat Z. M. bijzonder scheen te boeijen. Zooals men weet is de galerij van het Luxembourg versierd met de werken der grootste meesters van den nieuweren tijd, zooals Ingres, Horace Vernet, Ary Scheffer, de la Croix, Rosa Bonheur enz., en het was duidelijk, zoowel uit de vragen welke Z. M. tot den conservator rigtte, als in het algemeen uit al wat Z. M. zeide, dat hij hoogelijk ingenomen met deze kunstschatten was. Gedurende dien tijd heeft de Koningin, vergezeld van eene hofdame en eenige heeren van haar gevolg, sommige winkels bezocht en daar verscheidene inkoopen gedaan. H. M. werd vooral op de boulevards van alle kanten eerbiedig begroet.

Heden voormiddag namen HH. MM. aan de openbare godsdienstoefening deel en ten twee ure reed Z. M. naar de wedrennen in het Bois de Boulogne. Aan zijne zijde bevond zich de Nederlandsche gezant bij ons hof en het koninklijk rijtuig werd verder gevolgd door zes heeren, in rijtuigen met vier paarden bespannen.

— De Onder-Koning van Egypte wordt tegen den 20sten van deze maand hier verwacht. Hij zal de verblijven betrekken, welke thans door den Koning en de Koningin der Nederlanden worden bewoond. De Keizer zal zijnen kamerheer, den Heer de Bourgoing, en zijnen adjudant, den kolonel Favé, den Onder-Koning te gemoet zenden.

— Gisteren heeft in het ministerie van buitenl. zaken de voorlaatste vergadering plaats gehad tot het vaststellen der redactie van het Fransch-Italiaansche tractaat. De Italiaansche commissaris, de Heer Scialoja, vertrekt heden met zijne echtgenoot naar Londen; bij zijne terugkomst zal de laatste vergadering, tot onderteekening van het tractaat, gehouden worden.

— Men verzekert, dat Mgr. de Mérode in een brief aan Mw. de Lamoricière zijne overtuiging heeft te kennen gegeven, dat de Paus en de kardinalen Rome niet zullen verlaten, zelfs niet wanneer de Koning van Italie met zijne troepen er binnenrukken.

— De baron Stieglitz, gouverneur der rijksbank te Petersburg, die zich thans hier bevindt, heeft herhaalde bezoeken bij den gouverneur der bank van Frankrijk gebragt. Hij onderzoekt de inwendige organisatie der laatst genoemde instelling met het oog op de verbeteringen, welke hij in de organisatie der Russische bank wil brengen.

— Morgen heropent de Heer Mirès zijne bureaux in het hotel straat Richelieu, dat gelijk men weet door de liquidateuren was verkocht. De Heer Salamanca, die eigenaar was geworden, heeft het gebouw ter beschikking van Mirès gesteld, toen hij door het hof van Douai was vrijgesproken.

— De Heer Imhaus, directeur van het departement der drukpers, heeft dezer dagen aan de nieuwe eigenaars van den *Courrier du Dimanche*, de Heeren Lambert de St. Croix, Firino en Feuillade de Chauvin te kennen gegeven, dat de Heer de Persigny, door het publiek niet van onvrijzinnige handelingen willende worden beschuldigd, hun alleen dan zal veroorlooven den *Courrier* uit te geven, wanneer de Heer Ganesco aan het hoofd van dat blad blijft.

— Er zijn hier ter stede eenige personen gearresteerd, beschuldigd de photographische portretten van Orsini en zijne medeveroordeelden te hebben uitgevent.

— In de dagbladen wordt de aandacht gevestigd op eene nieuwe circulaire van den aartsbisschop van Toulouse aan zijne onderhebbende geestelijkheid, waarin die prelaat zijn leedwezen aan den dag legt over het feit dat hij door omstandigheden van hem onafhankelijk zich gedwongen ziet het dispositief van zijn mandement te wijzigen, zoodat de groote processie tegen den 18den Mei aangekondigd zal plaats hebben in het kerkgebouw na de Vesper-dienst. De aartsbisschop voegt daarbij, dat hij zelf de dienst zal verrigten, ten ware hij het noodig oordeelde dien dag naar Rome te vertrekken. De *Presse* meent, dat de aartsbisschop op die wijze, de verontwaardigde publieke opinie trotserende, een zeer berispelijk, maar zeer leerzaam voorbeeld oplevert van onbeschaamde halstarrigheid. Men moet echter volgens dat blad in aanmerking nemen, dat dergelijke buitensporigheden steeds de kenmerkende eigenschappen zijn zoowel van partijen, die in het onderspit geraken, als van lieden, die eene verlorene zaak trachten te verdedigen.

— De *Patrie* meldt, dat de Mexik. president Juarez aan den gouverneur van Yucatan bevel had gegeven om de jongste besluiten betreffende de vreemdelingen ten uitvoer te leggen, maar dat die ambtenaar geweigerd had aan dien last te voldoen, er bijvoegende, dat die provincie zich steeds ongunstig gezind heeft betoond jegens de regering van Mexico, dat zij zich herhaaldelijk onafhankelijk heeft verklaard en dat indien men de vreemdelingen, die hare welvaart bevorderen, aan vervolgingen blootstelt, dit hare bepaalde afscheiding zal ten gevolge hebben. Alle steden van Yucatan hebben dit antwoord goedgekeurd. De Fransche kanonneerboot heeft zich naar Campèche, de haven van Yucatan, begeven, en is door de bevolking met geestdrift begroet.

— Volgens den *Moniteur de l'Armée* heeft de Keizer van China een besluit uitgevaardigd, waarbij eene soort van vertegenwoordiging in het Hemelsche Rijk in het leven geroepen wordt. Er zal namelijk een raad worden zamengesteld, bestaande uit twee leden van elke provincie, die door den Keizer uit eene voordragt van tien personen zullen worden gekozen. Deze voordragt wordt opgemaakt door den gouverneur van elke provincie, bijgestaan door vijftig notabelen uit de mandarijnen en geleerden. De leden van den raad worden voor zes jaren benoemd; de vergadering wordt gepresideerd door prins Kong, terwijl tevens tien leden van den geheimen raad, de tien ministers en tien onder-secretarissen van staat daarin zitting zullen hebben. De vertegenwoordigers zullen elk jaar bij de vergadering eene memorie indienen omtrent den toestand hunner provincie en daarbij op hare behoeften wijzen. Die memorien worden later onder de oogen gebragt van den raad van regentschap, die uit naam des Keizers daarop zoodanige beschikkingen neemt, welke hij noodig acht.

— Te Cambridge in Nood-Amerika, is bij Sirius een hemel-ligchaam ontdekt, hetwelk is gehouden voor een planeet of satelliet bij die schitterende vaste ster. De Heer Léon Foucauld doet in het *Journal des Débats* mededeeling van deze sterrekundige ontdekking, onder bijvoeging, dat in den nacht van 20 Maart jl. ook door den Heer Chacornac te Parijs die planeet duidelijk is gezien en waargenomen, bij welke gelegenheid de naauwkeurigheid is gebleken der op het observatorium te Cambridge gemaakte berekeningen. Vijf dagen later heeft de Heer Chacornac die planeet op nieuw waargenomen, en alstoen, bij vergelijking van de hoofdster met den satelliet, bevonden, dat het licht van de eerste dat van den laatsten in intensiteit tien duizend malen overtreft. De genoemde sterrekundige heeft bij deze waarnemingen voor de eerste maal gebruik gemaakt van een nieuwen parabolischen teleskoop, met verzilverd glas, van 80 centimeters in middellijn.

Belgische Post.

BRUSSEL, Maandag 12 Mei.

De berigten nopens den toestand des Konings blijven gunstig luiden.

— De Hertog van Brabant is gisteren avond hier aangekomen en werd door de tallooze menigte die zich aan het station van den spoorweg verzameld had, met geestdrift begroet. De Hertog heeft te Parijs aan den Keizer en de Keizerin en ook aan den Koning en de Koningin der Nederlanden een kort bezoek gebragt. De gezondheid van den Hertog is door zijn verblijf in Andalusie aanmerkelijk versterkt.

— Naar men verzekert, is de Hertog van Brabant voornemens zich in de volgende maand weder naar buiten 's lands te begeven en eenige maanden te Gastein in Oostenrijk door te brengen, om er de baden te gebruiken.

BINNENLAND.

AMSTERDAM, Dingsdag 13 Mei.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van gisteren zijn eerst eenige naturalisatie-wetten goedgekeurd. Bij de algemeene beraadslagingen daarover is de meermalen behandelde vraag ter sprake gebragt: of namelijk een vreemdeling al de regten, aan het Nederlanderschap verknocht, kan verkrijgen, ook dan, wanneer hij onderdaan blijft van een vreemden staat of niet bewijzen kan uit de betrekking tot zijn geboorteland te zijn ontslagen. Die vraag werd op nieuw bevestigend beantwoord door de Heeren van Goltstein en Mackay, ontkennend door den minister van justitie, die het gevoelen van zijn voorganger deelde. Het vraagpunt is echter niet tot eene beslissing gekomen

Daarna zijn, op voorstel des Voorzitters, hervat de beraadslagingen betrekkelijk het wetsontwerp tot onteigening van perceelen ten behoeve van den aanleg van een spoorweg van Leyden naar Woerden. Het ontwerp werd nader verdedigd door de Heeren Kien, Delprat, Cool, Taets van Amerongen en Heemskerk Az., bestreden daarentegen door de Heeren van Bosse, de Brauw, Storm van 's Gravesande, van Nispen van Sevenaer en Dullert.

Hierop heeft de Minister van Binnenl. Zaken de redenen ontvouwd, waarom hij dit ontwerp van wet niet in bescherming kon nemen. Hij betoogde, dat, was dat ontwerp ingetrokken, daarom de concessie niet zou zijn vervallen, welke, omdat zij was van uitsluitenden aard, door de Kamer twee jaren geleden was afgekeurd. Nu alle pogingen, door de regering bij de administratie der Holl. IJzeren Spoorweg-Maatschappij aangewend, om die uitsluiting te doen wegvallen, zijn mislukt, bleef volgens den Minister geen ander middel over tot opheffing der bezwaren, dan eene eindbeslissing der Kamer. Die eindbeslissing was, nadat de Hr. Elout de houding der regering in deze zaak aangenomen had misprezen, en had verklaard zich aan de stemming te moeten onttrekken, eene verwerping met 37 tegen 21 stemmen. Het practisch resultaat dier verwerping was, volgens den Minister zelven nog met geene zekerheid te bepalen, en volstrekt zou daardoor niet zijn beslist, dat met de Hollandsche Maatschappij geene verbindtenis zou worden aangegaan.

Heden ten 11 ure beraadslaging over eenige naturalisatiewetten en over de wets-ontwerpen tot *definitieve* vaststelling van hoofdst. V en III der Staatsbegrooting voor 1862.

Door eenige kooplieden in de provincie Noord-Holland, is bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal een adres ingediend houdende bezwaren tegen het ontwerp van wet, tot vaststelling van een tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer. Zij betoogen daarin, dat voor den handel in granen en peulvruchten het voorgestelde regt op die producten van ƒ 1.50 per last, van hoe schijnbaar weinige beteekenis, inderdaad belemmerend en nadeelig kan en zal werken en dat het voorgestelde regt van 40 cents per 100 ℔ op gepelde of gebroken granen, brood, beschuit en meel van alle graansoorten, enz., strijdt met het algemeen belang. Zij verzoeken mitsdien, dat de Kamer den tariefpost granen en peulvruchten, enz., in het aangeboden ontwerp wijzige en het invoerregt per last en per 100 kilo op 10 cents bepale.

Z. M. heeft tot officier der orde van de Eikenkroon benoemd den Heer C. W. Eekhout, burgemeester van Oldenzaal.

Z. M. heeft benoemd in het bestuur van het hoogheemraadschap van den Zwijndrechtschen waard (Zuid-Holland): tot dijkgraaf den Heer O. B. 't Hooft van Benthuizen; tot hoogheemraden de Heeren Mr. G. A. de Raadt, J. de Bondt Czn., O. B. de Kat, R. Barendregt, A. van Gilst en P. Nugteren; tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Staphorst c. a., de Heer E. K. H. W. Vermeer, thans surnumerair der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Groningen; tot adspirant ingenieur van den waterstaat en 's lands burgerlijke openbare werken in Nederlandsch Indie: de Heeren J. W. P. Kennis, buitengewoon provinciaal opzigter van den waterstaat in Limburg, H. Vrendenberg, C. Gast en H. J. Roeland, opzigters der 4de kl. van 's rijks waterstaat hier te lande en aan den Oost Indischen ambtenaar G. J. Netscher, laatstelijk ambtenaar ter beschikking van den hoofdingenier voor het stoomwezen in Nederlandsch Indie, met verlof hier te lande, op zijn verzoek, een eervol ontslag verleend uit 's lands dienst.

De Minister van Buitenlandsche Zaken heeft bekend gemaakt dat, ingevolge kennisgevingen der Nassausche en Deensche regeringen, de Nederlanders ook in de Hertogdommen Nassau, Sleeswijk Holstein en Lauenburg ontheven zijn van de verpligting tot het vertoonen van een paspoort.

□ C.·. V.·. A.·. Vergadering in den 1sten Gr.·. Woensdag den 14den Mei, des Avonds ten 8 ure.

Met genoegen vestigen wij de aandacht op de onderstaande aankondiging der liedertafel Eutonia, waaruit blijkt, dat ook deze vereeniging eene loffelijke poging wil aanwenden ter leniging van de ramp te Enschedé, door het geven van een concert in het Odéon, ten voordeele van hen, die door deze ramp zijn getroffen. Wij twijlen niet aan den goeden uitslag dezer poging.

Men schrijft ons uit Enschedé dd. 12 Mei: Gisteren is de persoon van L. van Voorst gearresteerd, op wien zware vermoedens rusten zijne woning, waar de brand begonnen is, in brand te hebben gestoken. Deze vermoedens gronden zich hoofdzakelijk op het volgende: L. van Voorst de vorige week met eenige anderen op het veld bezig zijnde, zeide onder anderen tot zijne makkers: Er is geen werk te krijgen, alles even duur, ik wenschte dat de geheele stad met de groote stoom afbrandde, dan kwam er werk. Woensdag ochtend half twaalf ging hij van het veld naar huis en zeide bij het heengaan: Ik hoop als ik straks in de stad kom, dat dan de geheele stad in brand staat. Des namiddags ongeveer één uur bevond zich de brigadier rijks-veldwachter Schutstal op zijne kamer, van waar hij het gezigt heeft op de woning van van Voorst. Toevallig daar heen ziende, zag hij iets flikkeren. Terstond begaf hij zich derwaarts en op het oogenblik dat hij daar kwam, liep de vrouw van van Voorst naar buiten, streek de haren uit de oogen, zag naar boven en riep: Zie van Voorst het brandt al.

Wij zijn thans in staat naauwkeurig op te geven, hoeveel menschen bij deze vreeselijke ramp omgekomen zijn. Eene weduwe van 75 jaren is in de vlammen omgekomen. Eene andere insgelijks bejaarde vrouw, snelde op hare vlugt door een in vlammen staand gebouw; hare zwakke krachten begaven haar, zij kon niet verder en zeeg in den gloed neder. De stadsbode H. Hemken zag dit, sprong over eene hooge schutting in den vuurgloed en haalde met levensgevaar de ongelukkige uit de vlammen, die echter den volgenden dag bezweken is. Een derde, een ziekelijk jongeling is wel gered, doch waarschijnlijk tengevolge van den bekomen schrik overleden. Meer menschenlevens zijn gelukkig niet te betreuren.

Hoe gebrekkig dan ook, zijn thans allen zoo goed mogelijk gehuisvest. Velen hebben in andere plaatsen bij familie en bekenden eene schuilplaats gezocht. Men vindt in menige arbeiderswoning 4 à 5 gezinnen bij elkander. Voor tonnen gouds is aan papieren en kostbaarheden onder de puinhoopen begraven. Menig fabriekant heeft zelfs zijne boeken niet kunnen redden. Uit de rijk voorziene manufactuurmagazijnen van Schräder Hoevink, Rees en Maseland is niets gered.

De stoomkatoenspinnerij van Getkate en ter Weele, de katoenspinnerij der Heeren van Heek en Cie., de stoomweverijen van J. Stroink en Zonen en Blijdenstein en C°., een gedeelte der fabriek van G. Jannink en Zonen en de stoomverwerij en appreteerderij van S. ten Cate zijn vernield.

De stoomkatoenspinnerij van A. Jannink en C°., de stoomweverij van Jannink en ter Kuile en die van S. ten Cate, de gasfabriek, de etablissementen der Enschedésche katoenspinnerij, met eenige buiten de kom der gemeente gelegene woningen, ziedaar alles wat van onze stad nog overig is.

Men is thans te Enschedé bezig met het omhalen van de muren der afgebrande huizen. De minister van binnenlandsche zaken, die zich Zaturdag, vergezeld van den Heer van der Linden, lid der Tweede Kamer, te Enschedé bevond, heeft per telegraaf aan den minister van oorlog de toezending van dekens en tenten verzocht. Eergisteren morgen ontving men te Arnhem per Rijnspoor reeds eene enorme bezending, die gisteren middag per as naar Enschedé werd vervoerd. De minister keerde des middags, na bij den Heer Stork te Hengelo gedineerd te hebben, naar Zutphen terug, alwaar Z. Exc. den nacht doorbragt.

Iemand, die Enschedé heeft bezocht, verhaalt nog verscheidene bijzonderheden.

De notaris van de Velde, die den 6den Mei zijne betrekking, waartoe hij dezer dagen benoemd was, aanvaardde en zich dien dag met der woon te Enschedé had gevestigd, verloor 7 Mei al zijne bezittingen, waaronder vele papieren van waarde.

Geene enkele der vele in Enschedé aanwezige brandkasten heeft aan het vuur weêrstand geboden. Muntstukken in die kasten aanwezig, waren op elkander gesmolten; alle papieren zijn dus verbrand. Dat de waarde, die daardoor verloren ging, ontzaggelijk groot is, beseft men, als men zich herinnert, dat ééne dame voor een bedrag van 3 ton in hare brandkast had liggen. (*Arnh. Ct.*)

Voor eenigen tijd hebben wij melding gemaakt van het plan tot oprigting eener Nederlandsche en Belgische onderlinge scheepsverzekering-maatschappij ter dezer stede. Dit plan is thans ten uitvoer gelegd. Als directeuren dezer maatschappij treden op de Heeren A. H. Brak W. Dzn. en W. J. C. Adriaan van Hasselt en als commissarissen de Heeren Mr. W. J. C. van Hasselt, Mr. J. J. Splitgerber en Mr. J. A. Molster. Men weet dat reeds eene soortgelijke maatschappij ter dezer stede bestaat. Wij gelooven echter dat de verrijzing eener tweede voor de belanghebbenden nuttig kan zijn, daar ook in deze de concurrentie een gunstigen invloed kan uitoefenen. Voor een onderzoek van de statuten der nieuwe maatschappij en van de waarborgen die zij aanbiedt, achten wij het hier niet de geschikte plaats. De namen der commissarissen echter zijn reeds in staat om het publiek gunstig voor haar te stemmen.

De steeds voortgaande uitbreiding van het telegraafnet, de vermeerdering van het telegrafisch verkeer en de voortdurende verbeteringen, die in de toepassing van het Electro Magnetisme op de telegrafie worden aangebragt, hebben het leven geschonken aan een *Tijdschrift voor Telegrafie en aanverwante Wetenschappen*, waarvan onlangs de eerste aflevering van den tweeden jaargang bij den boekhandelaar H. J. van Kesteren alhier, het licht heeft gezien. De eerste jaargang was niet in den handel maar slechts voor ambtenaren in dit vak verkrijgbaar. De bijval, dien het verwierf, heeft de redactie doen besluiten het meer algemeen te doen verspreiden. Voor zooveel wij uit de bovenbedoelde eerste aflevering kunnen opmaken, was die bijval niet onverdiend en vervult de redactie, bestaande uit de Heeren R. K. van Eldik, J. W. Hagers en Z. van der Vegte, met ijver hare taak. Dit eerste nommer althans bevat menig belangrijk artikel.

* 's GRAVENHAGE, 12 Mei. Heden is aan het gebouw van het prov. bestuur alhier herbesteed het bouwen eener tweede waterkeering aan de Acquoische hulpsluis, in verband met de verbetering van de Linge, onder de gemeente Asperen, prov. Zuid-Holland. Voor dit werk waren ingekomen drie inschrijvingsbilletten, waarvan de minste inschrijver was de Heer C. J. Smit te Dreumel, voor de som van ƒ15,890.

— Door de commissie uit het prov. geregtshof in Zuid-Holland, belast met het afnemen van het examen voor de betrekking van candidaat-notaris, zijn als candidaten toegelaten de Heeren: W. J. Drooglever te Rotterdam, J. Tromer te Voorschoten, A. J. Bakker te Rotterdam, B. J. ten Cate te Leyden, F. D. Caudon te Gouda, J. C. J. D. van Wessem te Rotterdam, J. C. van Meurse te Dordrecht, G. C. Voorhoeve te Rotterdam, C. J. A. van Es te 's Gravendeel, D. J. van Spanje te Rotterdam, J. Visser te 's Gravenhage, F. Jas te 's Gravenhage, Mr. R. H. de Bas, idem, Mr. L. V. Ledeboer te Rotterdam, Mr. H. Trostorff te idem, Mr. M. L. A. Vorstman te idem en Mr. J. H. Vernhout te Delft.

— In de heden gehouden zitting van den Hoogen Raad heeft de adv.-gen. Karseboom geconcludeerd tot verwerping van het beroep van C. Visser, tegen een arrest van het hof in Zuid-Holland, waarbij zij, ter zake van valschheid in een authenthiek geschrift, is veroordeeld tot eene correctionele

gevangenisstraf voor den tijd van 8 maanden, in eenzame opsluiting te ondergaan. De uitspraak is bepaald op 28 Mei.

Ook is in deze zitting behandeld het beroep in cassatie van G. J. Lucassen c. s., door het hof in Noord-Holland tot tuchthuisstraf veroordeeld, de vijf eersten wegens gewelddadigen en feitelijken wederstand tegen agenten van de regeringspolicie en de zesde wegens het opzetten tot die wederspannigheid. De middelen van cassatie werden voorgedragen door den Heer advocaat Mr. H. J. Karsten. Het Openbaar Ministerie zal in deze zaak nader conclusie nemen.

DORDRECHT, 12 Mei. Ingelanden van den polder Oud-Beijerland c. a. hebben in hunne vergadering van den 10den, het voorstel tot begrinding van al de wegen in den polder met 1127 tegen 392 stemmen verworpen.

DELFSHAVEN, 12 Mei. De op gisteren alhier gehouden collecte ten voordeele der ongelukkigen te Ensehedé heeft de voor deze gemeente belangrijke som van *f* 342.02½ opgebragt.

* NIEUWE DIEP, 12 Mei. Heden morgen is in dienst gesteld Zr. Ms. drijvende batterij Neptunus, onder het bevel van den kapt.-luit. ter zee, R. L. de Haes, bestemd zoo als vroeger is medegedeeld voor de opleiding van een gedeelte der lotelingen voor de zeedienst.

— Hier ligt zeilree het schip Willem Hendrik, kapt. Beckering waarmede weder verscheidene inwoners van ons vaderland, naar de Kaap de Goede Hoop zullen verhuizen.

ARNHEM, 12 Mei. Z. M. de Koning heeft Hd. groot-officier den Heer graaf van Bijlandt, uit Parijs naar Enschedé gezonden, ten einde verslag uit te brengen omtrent den aldaar gewoed hebbenden brand. Genoemde graaf was vergezeld door een adjudant van Z. M. den Keizer der Franschen, die veel belang in het gebeurde schijnt te stellen. Gisteren zijn zij deze stad gepasseerd. (*Arnh. Ct.*)

* NIJMEGEN, 12 Mei. De aanvoer van Pruisische aardappelen alhier duurt steeds voort. Zij worden tot zeer matige prijzen te koop aangeboden.

Het grasgewas hier en in de omstreken is zeer overvloedig, waardoor de prijzen der boter aanmerkelijk zijn gedaald.

Nederlandsche Kolonien.

PER OVERLAND-MAIL.

BATAVIA, 31 Maart.

Gedurende de maand Januarij 1862, is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen eene som van. . . *f* 825,365.93.

Hieronder is echter begrepen aan fictieve regten op uitgevoerde gouvernements-producten........*f* 121,355.03.

Aan terugbetaalde regten .... " 22,279.72.

" 143,634.75.

Zuivere ontvangst.................*f* 681,731.18.

Gedurende de maand Januarij 1862 is *meer* ontvangen dan over dien zelfden tijd: in 1860............*f* 40,291.75½

" 1861............" 31,761.15½

—Aan het Algemeen Overzigt van het *Bataviaasch Handelsblad* ontleenen wij het volgende:

Hoezeer de maand Maart reeds geeindigd is, hebben de overstroomingen en daardoor veroorzaakte dijkbreuken, enz. nog niet opgehouden, en dit is te onverwachter, daar de natte weersgesteldheid van verleden jaar een kortstondigen regenmousson had doen voorspellen. De schade aan wegen, bruggen en dijken zoude nog al te dragen zijn, en men is hier ook zoo gewoon aan een ellendig postwezen, dat men nauwelijks de daardoor veroorzaakte vertraging in de aankomst der posten opmerkt, die reeds tot den normalen toestand behoort, hoezeer men hem aan de onbruikbare wegen en moeijelijke rivierovergangen toeschrijft; maar een ander verschijnsel van den ernstigsten en treurigsten aard vertoont zich op Java, ook als een gevolg van den natten droogen mousson en daarop gevolgden langdurigen regentijd.

In het oostelijk gedeelte van Java, in de Residentien Bezoekie, Probolingo, Pasoeroewan en Soerabaya, dus in de bloeijendste provincien van Java, waar, gelijk men gewoon is te zeggen, het dwangcultuurstelsel zoo veel rijkdom heeft verspreid, heerscht op het oogenblik nagenoeg hongersnood; de rijst kost meer dan het dubbele der gewone prijzen en is tot *f* 18 de pikol gestegen. Het berigt daarvan kwam geheel onverwacht, hoezeer een oplettend bestuur en eene zich eenigzins op de hoogte houdende lokale pers het gebeurde sedert lang voorzien en bekend had moeten maken, als wanneer van Batavia, Padang en elders in het gebrek voorzien ware, en de waarde der rijst nimmer de hongersnoodprijzen zoude bereikt hebben.

Van alle plaatsen, waar zich rijst bevindt, zijn ladingen onder weg naar den Oosthoek, maar in een Ingezonden stuk van Soerabaya beweert men, dat deze ladingen die residentie voorbij gaan en naar de meer oostelijk gelegen provincien worden gezonden, aangezien de Resident van Soerabaya den onstaathuishoudkundigen maatregel genomen en de Chinesche rijsthandelaren aldaar zoude gepersuadeerd hebben, hun voorraad rijst niet hooger dan voor *f* 12 de picol te verkoopen; men vreest, dat hierdoor geen nieuwe voorraad aangebragt, en op het einde wezenlijke hongersnood zal worden voortgebragt. De nieuwe rijstoogst kan eerst binnen 2 maanden afdoende hulp bieden.

Beter heeft het Gouvernement zich voorbereid, om niet ook door *zoutgebrek* verrast te worden, indien de aanstaande en volgende Oostmousson wederom de zout-aanmaak mogten beletten, aangezien deze in Ned.-Indie nog geheel primitief en dus afhankelijk blijft van de weersgesteldheid. Men laat nu door tusschenkomst der factorij van de Ned. Handelmaatschappij in Siam zout inkoopen en den 24sten jl. werd hier de overvoer van dat zout aanbesteed, waarbij vreemde schepen de voorkeur verkregen als minste inschrijvers; dit geeft aanleiding tot de bewering, dat daarmede is gehandeld in strijd met de scheepvaartwetten, zoo ver die op Indie van toepassing zijn verklaard bij besluit van den 23sten December 1850 (Ind. Stsbl. N°. 42).

De Resident van Samarang, Graaf van Hogendorp, is afgetreden en vertrekt morgen naar Nederland; hij is vervangen door den Resident van Rembang, tot wiens opvolger aangewezen is de Resident van Pekalongan, dit is nu sedert 6 jaren de 5de Resident van Rembang; men begrijpt dat zoo spoedige verandering niet kan strekken tot vooruitgang dezer provincie; maar...... de Residentie Rembang geeft geene cultuurprocenten.

De Gouverneur Generaal heeft het zeer billijke besluit genomen, dat voortaan het onderhoud van alle veroordeelden voor rekening komt van den lande.

Er wordt veel gesproken van een plan van den Heer Cores de Vries, om de Solo-rivier bevaarbaar te maken. Deskundigen vragen echter, waar het water van daan moet komen, om gedurende den droogen mousson een zomerprofiel op de behoorlijke diepte te houden.

In de landschappen Boleleng en Djembrana op het eiland Bali is een Europeesch bestuur georganiseerd, bestaande uit een assistent-resident en twee contrôleurs met het noodige ondergeschikte personeel; ook op de Soror-eilanden zijn civiele gezaghebbers benoemd. Sommigen zijn van gevoelen, dat tot krachtig handelen van het bestuur op de buitenbezittingen het civiel en militair beheer steeds in eene hand moeten vereenigd zijn. Een bewijs voor die stelling wil men o. a. vinden in het voorgevallene tusschen militairen en schutters in de Molukko's in verband met zeerooverijen op groote schaal, hetgeen eerst sedert 3 dagen door telegrammen bekend is, en waarop wij dus wel in het volgend overzigt zullen moeten terugkomen.

De Heer Mr. K. H. Tutein Nolthenius, lid in het Hoog Geregtshof van Ned. Indie en met eene zending naar de Molukko's belast, zoude volgens die telegrammen overleden zijn.

Voor de Westkust van Sumatra is nog geen Gouverneur benoemd.

— De laatste veertien dagen hebben niet veel belangrijk nieuws opgeleverd wat China en Japan betreft. Het is niet waarschijnlijk dat in het laatstgenoemde land vijandelijke aanslagen op de rust of de veiligheid der vreemdelingen zullen worden gemaakt, terwijl een gezantschap de voornaamste steden van het vasteland in Europa bezoekt. Deze ambassade toch is waarschijnlijk de gewigtigste, welke ooit de Japansche kusten heeft verlaten, zoowel wat het aantal als den rang aangaat der officieren, welke er deel aan nemen. Het is zeer waarschijnlijk, dat de partij, die tegen de vreemdelingen gezind is en ons zoo veel overlast in Japan heeft berokkend, voor het tegenwoordige hare kuiperijen heeft opgegeven.

Er is geen staatkundig nieuws uit Peking; alles schijnt er kalm voort te gaan en Prins Kung is de held van den dag. Uit een brief van Peking ontwaart men, dat nieuwe eerbewijzingen dien Prins zijn aangedaan, zoodat het wel niet mogelijk schijnt hem nog hooger te verheffen. Veel voldoening geeft het te zien, dat het bestuur over China voor de eerste maal in handen van een gebieder is, die de vreemdelingen genegen is, doch het is zeer te betreuren, dat, niettegenstaande het Gouvernement sedert verscheidene maanden gevestigd is, geene maatregelen genomen zijn om den burgerkrijg met meer kracht voor te zetten en daardoor den voorspoed te herstellen van zoo menig berooid en verwoest gewest.

Berigten uit Nanking zijn te Shanghae aangekomen, dat daar hongersnood heerscht, en de inwoners menschenvleesch eten. Dit vereischt echter bevestiging.

Te Shanghae is men nog steeds ongerust over de strijdkrachten der Rebellen, welke alle omliggende streken in bezit hebben. De stad blijft onder vreemde bescherming. De keizerlijke soldaten zijn om zoo te zeggen tot niets nut, en het schijnt dat zij geene dienst meer doen. Het vreemden kwartier is in een geregelden staat van verdediging gebragt.

BENKOELEN (Februarij). — In de afdeeling Laïs heeft de bevolking zich tot den ambtenaar aldaar gewend, met verzoek, om, even als in de andere afdeelingen, ook aldaar eene school op te rigten. Na het einde der vasten-maand zal de inlandsche school op de hoofdplaats Benkoelen geopend en al dadelijk daarin een honderdtal leerlingen onderwezen worden.

De prijs der rijst was in dit gewest van *f* 4 tot 7.50 de pikol.

Blijkens de staten van invoer in dit gewest zijn aldaar in het jaar 1861 ongeveer 4,000 pikols rijst minder ingevoerd dan in 1860, welk verschil men als een bewijs mag aannemen, dat de rijstcultuur in Benkoelen zeer is toegenomen.

BILLITON (Februarij). — De gezondheidstoestand der inlandsche Bevolking was naar wensch, niettegenstaande het bijna dagelijks veel regende. De handel was zeer levendig. De invoer bestond uit rijst, tabak, gambier, koper en aardewerk; terwijl er tripang, agar-agar, damar en verschillende houtsoorten uitgevoerd werden. Men betaalde voor de pikol rijst van *f* 7.50 tot *f* 8.75; terwijl het te voorzien was, dat de prijs van dat artikel niet zoude dalen, daar de oogst niet gunstig beloofde te zijn. Met het katoenzaad nam men aanhoudend nieuwe proeven.

Den 25sten vertrok de adsistent-resident naar het Z. en O. gedeelte van het eiland, om dat gedeelte op te nemen en in kaart te brengen. Op deze reis werden ook Blantoe, Talok, Balak en Lingang bezocht tot het doen eener opname voor den eventueel aan te leggen weg van Lingang naar Tandjong Tandan. Deze reis leerde o. a., dat er op Talok Balok langs verschillende riviertjes tin-erts gevonden wordt, en dat er aan den voet van den berg Klomar, eene groote hoeveelheid magneetijzer-erts voorhanden is. Om de Oost van genoemden berg in de nabijheid der mijn Miranti is zandsteen aanwezig; terwijl er sporen worden aangetroffen van bruinkolen, die doen vermoeden, dat er steenkolen lagen aanwezig zijn. Bovendien zijn sommige dezer streken zeer rijk aan tin-erts.

WESTER-AFDEELING VAN BORNEO (Februarij). — In deze residentie bleef de rust ongestoord en was de gezondheidstoestand naar wensch.

In de adsistent-residentie Sambas had zich hier en daar onder het rijpende padigewas de ziekte, genaamd bengas koerah, vertoond; de tot dus ver ingezamelde oogst was desniettemin redelijk uitgevallen.

ZUIDER- en OOSTER-AFDEELING VAN BORNEO. — Berigten, loopende tot den 4den Maart, behelzen het volgende.

Ter hoofdplaats Bandjermasin en in de afdeeling Kween bleef de rust ongestoord.

In het begin der maand Februarij jl. liep het gerucht, dat Amin Oelah zich met eene bende boven Negara ophield.

Zr. Ms. stoomschip Celebes, op het vernemen dier tijding naar Negara gezonden, heeft zich eenigen tijd aldaar opgehouden, totdat, door het ontvangen van betere berigten, de spanning in de kampongs weder geweken was.

Van den waarnemenden controleur van Margasari ontving de resident omstreeks den 25sten Februarij j.l., het berigt van het aanwezen eener bende muitelingen, pl. m. 500 man sterk, in de omstreken van Rantan Gadong. Als hoofden van die bende werden genoemd: Pangeran Praboe, toemenggoeng Tjakra Wati, radhen Damar Sech, Soeta Karsa, Soeta Sami en Mangon Joeda. Tevens berigtte die controleur, dat zekere Hadji Oedin in de soengei Kadjang aan het geestdrijven was.

Onmiddellijk werd Zr. Ms. stoomschip Celebes derwaarts gezonden, om de Negararivier, hoofdzakelijk tusschen Marabahan en Margasari, te bewaken en den vijand het doordringen te beletten, terwijl de militaire commandant van Martapoera den last ontving, om den post te Moengoe Thaijoe op 140 bajonnetten te brengen, ten einde van daar den vijand met kracht te kunnen aanvallen.

Op de hoofdplaats en in de omstreken van Amoenthai is het rustig gebleven.

De bevolking werkte, door het maken van patrouilles, mede om het land van de nog rondzwervende muitelingen te zuiveren.

Het volk uit het landschap Oost-Balangan, dat lang in verzet is geweest, begon naar rust te verlangen; en reeds zijn eenige hoofden van Paran, een broeinest van muiterij, te Amoenthai in onderwerping gekomen.

In de afdeeling Allai hebben geene bijzondere vijandelijkheden plaats gehad.

De beratippers, die zich vroeger bij Kroeban en Karan vertoond hadden, schenen zich in de moerassen teruggetrokken te hebben.

Eenige mindere opstandelingshoofden zijn te Barabei-i in onderwerping aangenomen.

Karta Negara, een der belangrijkste opstandelingshoofden uit Allai, zwerft in de omstreken van Boerit Kajoe rond en maakt nu en dan strooptogten in de kampongs en ladangs nabij Panghamban.

De bevolking maakte even als in het Amoenthaische onder hare hoofden herhaaldelijk patrouilles om den vijand afbreuk te doen en uit de omstreken te verdrijven.

In de geheele afdeeling Tanah-Laut heerschte eene gewenschte rust; zelfs bij de plaats gehad hebbende gisting in het Martapoerasche is in Tanah-Laut niets bijzonders voorgevallen. De waakzaamheid van het bestuur heeft hieraan zeker veel toegebragt, daar als maatregel van voorzigtigheid alle vroegere opstandelingshoofden aldaar voorloopig in arrest gesteld waren.

In de Boven-Doeson zijn verscheidene hoofden met hunne volgelingen te Marabahan hunne onderwerping komen aanbieden, alwaar zij door den waarnemenden civielen gezaghebber in genade zijn aangenomen. Als woonplaats is hun de kampong Maliauw aangewezen.

In de nabijheid van de benting te Ampah, die steeds door Kiai Ranga Nanti bezet is, hebben zich bereids 187 onderworpenen uit Karrau gevestigd, welk getal nog met den dag toeneemt.

Van Sampit ontving men steeds de gunstigste berigten.

De rust in die afdeeling liet niets te wenschen over.

Uit de MOLUKKEN zijn via Soerabaya per telegraaf de volgende berigten ontvangen:

Timor, Banda, Ternate en Macasser, ongestoorde rust.

De stand van zaken op Ceram is dezelfde gebleven; rustverstoring heeft niet plaats gehad.

Te Ternate nemen de pokken af.

De berg Makian is nog altijd in werking en aanhoudend stijgen rookkolommen ten hemel.

Ter hoofdplaats Menado is de gezondheidstoestand zeer ongunstig; de sterfte blijft normaal.

Zeeroovers verontrusten de kust; een 200tal menschen zijn geroofd, terwijl eene schoener met eene waarde van *f* 12,000 is buit gemaakt.

De Reteh heeft de zeeroovers te vergeefs opgezocht.

Den 19den Februarij ll. hebben eenige vechterijen plaats gehad tusschen schutters en militairen; van beide zijden zijn eenige personen gekwetst geworden.

Door den Gouverneur-Generaal van Nederl. Indie zijn de volgende beschikkingen genomen:

Civiel Departement.

Benoemd: Tot resident van Rembang F. H. J. Netscher; tot commies bij den resident der Padangsche Bovenlanden, H. F. Verhelst; bij de algemeene rekenkamer tot 2den commies J. C. de Bruyn; tot 3den commies R. L. H. A. Bloem; tot commies op het res.-kantoor te Kedirie J. W. Wintersteyn; tot lid van het collegie van curatoren van het gymnasium Willem III J. M. Tiedeman; tot lid van de sub-commissie van onderwijs te Macassar, Ds. B. F. Matthes; tot waarn. lid in den raad van justitie te Ternate, A. H. Clignett Jr.; tot lid bij den raad van justitie te Makassar, H. A. A. Niclou; tot controleurs 3de kl. bij de landel. ink. en cult. A. C. Andreas, E. von Faber, F. A. H. Ondaatje, Mr. J. H. van Lennep, G. H. C. van Zijll de Jongh en C. W. L. Fleur; tot commies op het resid.-kantoor te Tagal F. la Fontaine; tot lichtopzigter 2de kl. bij het kustlicht-établissement te Tandjong Kalean, A. E. C. Boshart.

Magtiging verleend: tot de uitreiking aan J. H. R. Goethart van eene acte tot toelating tot de uitoefening van de artsenijmengkundige praktijk te Samarang en hem belast met de waarneming der betrekking van stadsapotheker aldaar.

Erkend en toegelaten: Krachtens magtiging des Konings, den Heer Israel S. Diehl, als consul van de Ver. Staten van Amerika te Batavia.

Ontslagen: Bij den raad van justitie te Makassar, eervol, wegens vertrek, als lid, E. K. v. d. Ven; wegens ziekte, den adsist.-resid. van Galoe, G. P. Servatius; als lid bij de sub comm. van onderw. te Macassar J. C. Vetter; wegens vertrek als lid van idem te Menado, Dr. E. H. H. Mühlert.

Ontheven: Op zijn verzoek, eervol, den translateur voor de Fransche en Nederduitsche taal te Batavia, J. Faes.

Verleend: Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den admin. der tinmijnen H. L. van Bloemen Waanders; aan den control. 2de kl. bij de landel. ink. en cult. H. Mulock Houwer; aan den stads-apoth. J. P. van Rouveroy van Nieuwaal; wegens ziekte, aan den referend. ter alg. secretarie B. J. G. Elias; wegens ziekte, aan den haven-, pakhuis- en zoutverkoop-pakhuismeester J. L. l'Epagniol.

Militair Departement.

Benoemd: Tot adj. bij het 3de bat. inf. den 1sten luit. G. F. v. Hulst; id. bij het 9de bat. inf. den 1sten luit. F. v. Haaften; id. bij het garn.-bat. van de Wester-afd. van Borneo, den 1sten luit. J. A. Schreiner; tot adjoint bij den gener. staf, den onder-intend. G. J. P. Ockerse; tot tijd. comm. bij het hoofdbureau van de militaire administr. A. H. Lammers.

Bevorderd: Tot 1sten luit. bij het detachement djajang-sekars te Serang, G. v. Utenhoven.

Gesteld: Op non-activ., den ridm. van het reg. cav. P. C. Hoolboom en den 2den luit. der genie en sapeurs, W. J. C. L. van Polanen Petel.

Geplaatst bij de milit. dienst bij het groot milit. hospitaal te Willem I de officieren van gezondh. 3de kl. W. J. J. Zuur en W. de Geer.

Hersteld in act., den 1sten luit. der inf. F. G. M. Engel.

Ontslagen: Op hun verzoek, eervol, uit de betrekking van adjudant bij het garniz.-bat. in de wester afd. van Borneo den 2den luit. J. H. Huijer; uit Zr. Ms. milit. dienst den 2den luit. van het reg. cavall. F. A. Th. Köhler; met regt op pens. den maj. der artill. Jhr. F. de Charon de Saint Germain en den magazijnmeester der artill. 1ste kl. O. L. von Koblinski.

Verleend: Een 2-jarig verlof naar Nederland weg. ziekte aan den offic. van gezondh. 2de kl. F. A. Rothe en aan den kapt. der inf. L. H. J. Wollweber; aan den kapt. der infant. J. G. van Thiel.

Marine Departement.

Benoemd: Tot gezaghebber bij de gouvernements marine J. J. H. Stol[...] bij de fabriek voor de marine en het stoomwezen te Soerabaija tot onderb[...] smid voor den stoomhamer W. D. van Ligten; tot onderbaas-smid F. Hend[...]

Bevorderd: Tot 1sten machinist bij de dienst der gouvern. marine L. Smi[...]

BATAVIA, 28 Maart. *Koffij:* Java *f* 39 per picol nominaal ge[...] voorraad. Padang niet ter markt. — *Suiker* N°. 16 met verkoopen [...] *f* 15½ per picol. — *Rijst* 1ste soort Batavia *f* 225 per koyang, nomin[...] 2de soort Batavia *f* 170 a 220 per koyang afgedaan en steeds gezocht. Carga ordinair tot goed tot *f* 150 a 200, en mede met aanhoudend[...] vraag. Padang *f* 170 a 200 per koyang afgedaan. — *Arak* *f* 60 a 65 p[...] legger afgedaan. — *Cubeben* zonder aanbiedingen. — *Foeli:* *f* 25 a [...] per picol naar kwal. verkocht. — *Gutta Percha* zonder voorraad. *Gom Elastiek* levendige vraag; *f* 75.50 a 87.50 per picol afgedaan. *Gom Dammar* *f* 22 tot 22.75 per picol verkocht. — *Huiden*, [...] *f* 3 a 3½ en Buffel *f* 3 a 5 per stuk naar kwal. en gewigt. — *Ind*[...] steeds gezocht en verkoopen te Samarang a *f* 5. — *Notenmuscaat* *f* [...] a 65 per picol; iets meer begeerd. — *Peper*, zwarte Bencoelen *f* 17 a [...] per picol, en Lampong *f* 15 a 16 afgedaan. Witte *f* 36 per picol afgedaan. — *Rotting*, Banjerm. *f* 8.50 a 9, en Padang *f* 6.50 per pi[...] afgedaan. — *Sapanhout:* eene partij Bima door het Gouvernement [...] veiling verkocht dooreen voor *f* 3.12.

Sedert ons laatste berigt is in den Lijnwaad-handel weinig variatie g[...] komen. De stemming is over het algemeen zeer flaauw uithoofde van [...] hooge Rijst-prijzen. De handelaren zijn in hunne aankoopen zeer voor[...] zigtig en bepalen zich alleen tot het voorzien in dadelijke behoeften.

Holl. Madapollams. Wit en ongebl. Beperkte transactien. Eng. wi[...] Zonder vraag, en de vraag zeer beperkt. Ongebl. Zonder kooplust. *Hol*[...] *Shirtings.* Wit en ongebl. Levendige vraag, voornamelijk die voorzien zij[...] met de nationale strepen. Eng. wit gaan slechts langzaam bij kleine ho[...] veelheden af. Ongebl. Door de hooge gevraagde prijzen is de handel hier[...] beperkt. *Weef goederen.* Geschikte patronen van *Kain Pandjangs* gezocht[...] *Sarongs* en *Doeken* zonder attentie. *Battiks.* Uitgezochte dessins slechts [...] gevraagd, andere soorten moeijelijk te plaatsen, met ruimen voorraad. *Chi*[...] *sen.* Beperkte vraag. *Jaconets.* Gedrukt, lusteloos. Witte met eenige vraag [...] *Cambrics.* Minder begeerd, vooral de lage kwaliteiten. *Adr. Rood Katoen* [...] Tamelijk gezocht. *Garen.* Ongebl. Voor het oogenblik zonder vraag, doch [...] de voorraad wordt nu hooger gehouden dan de jongst bestede prijzen [...] Adr. rood. Groote voorraad, en tot lage prijzen aangeboden. *Naaigaren* [...] Wit, iets meer begeerd, gekleurd en klossen zonder attentie. *Drills.* Holl[...] Lusteloos, behalve die met het Koninklijke wapen voorzien. Eng. Zee[...] stil. Amer. Niet ter markt. Blaauw. Gezocht. *IJzer.* Zweedsch. Zwa[...] aanvoeren. Eng. Groote voorraad, en moeijelijk van de hand te zetten. *Staal.* Zonder vraag, en overvoerd. *Bladkoper.* Kleine afdoeningen, i[...] ligte dimensien. *Koperen Spijkers.* Zonder vraag. *Zink.* Weinig vraag [...] *Plat Lood.* Flaauw; in Blokken, onverkoopbaar. *Blik.* Bij kleine partijen [...] wel te plaatsen. *IJzeren Spijkers.* De markt voorzien; doch goede assor[...]timenten vinden wel koopers. *Steenkoolen.* Eng. Eene partij afgedaan [...] a *f* 22.— p. ton, leverbaar van boord te Cheribon.

Vrachten. Even vóór het vertrek der laatste mail, werd te Soerabaya [...] opgenomen de *Stad Middelburg* à *f* 82½ voor Suiker, *f* 70 voor Tabak [...] en *f* 115 voor Arak en aldaar te laden bestemd naar Amsterdam. He[...] Zweedsch schip *Catharina* werd bevracht naar Amsterdam à 77½ voor [...] Suiker, *f* 105 voor Arak, *f* 70 voor Tabak, *f* 100 voor Huiden te Cheribon en Samarang te laden. De *Ida Elisabeth* laadt te Soerabaya Suiker à *f* 72½, naar Rotterdam en het Zweedsch schip *Fanny* naar Amsterdam à *f* 75 voor Suiker, à *f* 70 voor Tabak te laden te Soerabaya en Passaroeang.

Wisselkoers op Holland 6/m. 99½ bij particulieren en 99 pCt. bij het Gouvernement, op Londen 6/m. zigt *f* 11.85.

SAMARANG, 25 Maart. De vaste stemming der houders van lijnwaden souteneert zich hier ten volle; eenige afdoeningen vonden plaats tot de laatst genoteerde prijzen, voor Holl. gebl. *Madapollams* als 5/4 *f* 5.75, 6/4 a *f* 7.50, 7/4 a *f* 7.90. Ruwe *Calicots* 5/4 *f* 5.20, 6/4 *f* 6.50, en 7/4 *f* 7.10, op 1 maand. Momentaneel is het eer iets stiller in het artikel, door de enorme rijzing der rijst-prijzen in de laatste dagen, die de inlanders belet hunne gewone inkoopen te doen; ongetwijfeld zal de vraag weder aanwakkeren, zoodra het binnenkomen van den reeds aan[...] gevangen oogst, de prijzen der rijst, over geheel Java, op een meer nor[...]maal standpunt zal hebben gebragt, te meer daar de voorraad van stuk[...]goederen in de tweede hand gering is.

Van *Shirtings*, Holl. gebl. Koninkl. wapen werd het een en ander afgedaan op tijd, op de basis der bestaande noteringen à comptant, dese[...] zijn nu voor 6/4 gebl. *f* 10.50, do. ruwe *f* 9. Andere witte en ruwe katoen[...] goederen, ook Engelsche, prijshoudend, doch voor het oogenblik mede met geringen omzet. Voor *Effen Turksch rood Katoen* begint de vraag weder aan te wakkeren, noteringen onveranderd vast; ook voor Chitsen van goede patronen en vaste kleuren vertoont zich weder wat meer kooplust. Voor andere gedrukte, geweven en gekleurde goederen is de vraag eer toegeno[...]men; om bovenvermelde reden gaat echter nog weinig daarin om en zal men daarmede nog wat geduld moeten hebben; in Lakens en Wollen goederen gaat zeer weinig om; de voorraden zijn groot en prijzen gedrukt. *Flanel* zeer flaauw, naar kwal. *f* —,55, a *f* —,90, genoteerd; *Molton Dekens* 8/4 a *f* 1.30 per stuk gedaan, 10/4 *f* 1.50 a *f* 1.60 genoteerd.

Metalen over het algemeen iets beter; evenwel zonder grooten omzet. *Zweedsch Staaf-ijzer* *f* 12,50, per pic. do. □ *f* 11,75 per pic.— *Zweedsch Staal* daarentegen flaauw, voor ½ duims biedt men slechts *f* 12,50 per tob. *Bladkoper* 14 à 16 oncen *f* 108,— per pic. *Japansch Koper* in staven *f* 70 a 72; andere noteringen onveranderd.

Provisien en *Dranken* met groote voorraden en weinig omzet; noteringen zijn meest onveranderd. *Boter* naar gelang van merk en kwaliteit *f* 10,— à *f* 13 per vaatje met grooten voorraad. — *Hammen* in Emball. *f* 4,— per stuk nominaal, met grooten voorraad en aanhoudenden toevoer. *Kaas* Z. M. *f* 5,—, Leidsche *f* 4,50 per stuk. Amerik. *Meel* ontbreekt. Holl. do. gewilde merken *f* 30,— per vat.

Holl. Propatria Papier steeds met enormen voorraad en de prijzen zeer gedrukt. Lijnolie *f* 13 a 14 per kelder. Loodwit overvoerd, nominaal *f* 14 per vaatje. Zweedsch Teer schaarsch en gevraagd a *f* 20 per vat. Koolteer *f* 8 per vat. Timor Was te plaatsen *f* 180 a 200 per picol naar kwaliteit. Japansche Boomwas bij kleinigheden te plaatsen tot *f* 35 a *f* 36 per kist. Producten, voor aankomst der mail zeer willig; *Koffij* op levering werd gedaan a *f* 36.50 per pic. voor gewone en *f* 38.50 per P voor W.I. bereiding. — *Suiker* in krandjangs op levering werd met *f* 16 voor N°. 16 betaald; sedert hebben de eer flaauwere Mail-berigten koopers doen terug trekken en gaat er op het oogenblik niets in die artikelen om. — *Indigo* blijft steeds gevraagd a *f* 5 per ℔ voor 1a. kwaliteit, terwijl de toevoer gering blijft. — *Rijst* steeg in de laatste dagen belangrijk in prijs, door gebrek aan voorraad, terwijl de nieuwe oogst nog in den aanvang is; prijzen nu moeijelijk op te geven, daar dezelven in dezen tijd steeds bij den dag variëren; heden werd de ter markt komende nieuwe rijst, tot *f* 11 a 11.50 per picol weggekocht. — *Huiden* onveranderd willig en schaarsch, vooral in de goede kwaliteiten.

VRACHTEN naar Nederland thans *f* 80 per last zwaar goed; alle verscheepbare produkten, vooral wat zware goederen betreft, zijn nu bijna verzonden.

WISSELKOERS op Nederland pari.

AANGEKOMEN PASSAGIERS VAN NEDERLAND.

Van ROTTERDAM, per Jason, kapt. Lammerts van Bueren: De HH. Kostermans en van Hengst; Mej. van der Gheyn, Engelbregt, Schoonenberg, Verdonck, Roebroeik, Rieters en Portmans.

Van ROTTERDAM, per Catharina Jacoba Henriette, kapt. Tonjes: De HH. de Gosse en C. Coenaes, Echtg. met 4 Kinderen en Mej. Coblijn.

VERTROKKEN PASSAGIERS NAAR NEDERLAND.

Naar AMSTERDAM, per Zeenimph, kapt. Graadt van Roggen: De kapts. der inf. Collard met Echtg. en Bär met Echtg. en Kind; de Heer J. Mager met 2 Kinderen, van Rhijn, Brighton, List; Jongeheer Versteege en 2 Militairen.

Naar NEDERLAND, per Overlandmail: De Heer Bauduin en Echtg. G. Spiess, Bassett, Darlang, Caron, Wermuth en Black.

VERKOOPING VAN HUIZEN.

Maandag 12 *Mei*, *in de Brakke Grond.*

N°. 1. Huis, Rozenstraat bij de Prinsengracht. *f* 3375.⎫ *f* 5375. *f* 275.
2. Twee Huizen, Loodgietersgang, achter N°. 1. " 2000.⎭ H. Schumacher. —
3. Huis, Prinsengracht tusschen de Laurier- en Rozenstraten. *f* 4900. A. Kreulen Jzn. — 4. Dito, Oudezijds Achterburgwal bij het Rusland . . . . *f* 4000. *f* 200. L. J. Neumeijer. —
5. Dito, Reguliersdwarsstraat bij de Geelvinksteeg. *f* 5000.⎫ *f* 10,125. *f* 200.
6. Dito, Reguliersdwarsstraat, naast het voorgaande. " 5125.⎭ J. Dinger.

Maandag 12 *Mei*, *in Frascati.*

N°. 1. Huis, Korte Prinsengracht bij de Vinkenstraat. *f* 2550. *f* 250. J. F. Schutte. — 2. Dito, Wijde Kerksteeg. *f* 1575. *f* 50. P. van Steeden.

VERKOOPING VAN SCHEPEN.

Op Maandag 12 *Mei*, *in de Nieuwe Stads Herberg aan het* Y.

Het barkschip Vriendentrouw *f* 30,400. In slag *f* 4800. G. J. Boelen.

(VERVOLG DER BERIGTEN ZIE BLADZ. 5.)

Dat mijne STOOM-KATOENSPINNERIJ niet in de algemeene ramp heeft gedeeld, heb ik hoofdzakelijk te danken aan het Personeel der Haaksberger Brandspuit met den Heer Burgemeester en den Heer FRANSEN aan het hoofd; na eerst drie uren te hebben afgeloopen kwamen die Redders hier aan en hebben onvermoeid tot des nachts half drie ure ijverig volgehouden, waarna zij eenige verversching hebben gebruikt, en toen weder zijn vertrokken. Eere die eere toekomt.

A. JANNINK.

Over de voortreffelijkheid van het, door de **SOCIÉTÉ INDUSTRIELLE** met de Zilveren, en door het **INSTITUT DES ARTS ET METIERS** met de Groote Gouden Medaille bekroonde Hoff'sche Malz-Extract, Gezondheidsbier, komen dagelijks schriftelijke dankbetuigingen in, zoowel bij den fabrikant zelven als aan het Centraal Depot te Amsterdam (**O. Z. VOORBURGWAL** tusschen de **St. JAN-** en **St. ANNASTRATEN, A 342**). Wij willen voor heden Twee derzelve, in het belang der lijdenden, mededeelen, woordelijk luidende als volgt:

Den Heer JOHANN HOFF, Hofleverancier van H. K. H. Mevrouw de Prinses Frederik d. Nederlanden, Centraal Depot te Amsterdam. **TIEL.**

MIJN HEER!

„Gelieve deze heb ik de eer UEd. te doen toekomen per Schroefboot Stad „Thiel, een ledig Kistje nevens ƒ 5.15, het bedrag der factuur van „4 November 1861, enz.

„Wat het Malz-Extract betreft, Mijn Heer, het werkt „uitmuntend op mij, en het ware te wenschen dat dui„zende menschen meer het heilzame van UwEd. onver„beterlijk middel tegen zoo vele kwalen wisten te waar„deren.

„Ik denk binnen kort eene belangrijke bestelling te „doen. Met alle achting, UEd. Dw. Dienaar,

(Get.) J. A. VAN WIJK PISTOOR.

PS. Aan dit mijn schrijven mag publiciteit gegeven worden.

MEPPEL.

WEL-ED. HEER!

„Hebt de goedheid mij aanstaanden Zaturdag per Amsterdamschen beurt„schipper wederom 50 Flesschen (met het gewone Rabat) te doen toekomen, „ik gevoel mij sedert den korten tijd dat ik het Malz„Extract tegen de Asthma gebruik, zoodanig verbeterd „en versterkt, dat ik de kuur wil blijven voortzetten."

UEd. zal mij, enz. Uw Onderdanige Dienaar,

(Get.) J. S. WILSON.

ADVERTENTIEN.

Ondertrouwd: J. VAN AARTRIJK, van Gorinchem,
SCHOONHOVEN, 11 Mei 1862. MET A. P. VAN WINGERDE.
Bijzondere en Algemeene Kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden, zoowel binnen als buiten deze Stad. (9229)

Getrouwd: J. G. VAN GINKEL
AMSTERDAM, EN
13 Mei 1862. C. M. J. WILLENBORG. (9259)

Bevallen van een *ZOON* A. C. VAN DER WISSEL—KUYPER.
AMSTERDAM, 11 Mei 1862. (9250)

Bevallen van een *ZOON* H. TEN BROEK—BESSEM.
AMSTERDAM, 13 Mei 1862. (9245)
Eenige Algemeene Kennisgeving.

Ons ouderhart werd op heden diep bedroefd, door het overlijden van onzen jongsten Lieveling JACOBUS CHRISTIAAN, in den jeugdigen leeftijd van 1½ Jaar. P. W. SCHOONENBEEK,
AMSTERDAM, 11 Mei 1862. L. A. SCHOONENBEEK,
GEB. HAARMAN.
Algemeene Kennisgeving. (9257)

Heden overleed ons geliefd Jongste Kindje, ruim 7 Maanden oud.
SOETERWOUDE, 12 Mei 1862. P. SERLÉ,
(9258) M. P. J. SERLÉ—BEL.

Heden overleed na eene ongesteldheid van slechts weinige dagen, na voorzien te zijn van de laatste H. Sacramenten, onze dierbare Oudste Zoon JOHANNES MARTINUS, in den ouderdom van 23 jaren. Allen die den Braven en veel belovenden Jongeling van nabij gekend hebben, zullen eenigzins kunnen beseffen hoe zwaar die slag ons treft.
MIJDRECHT, J. C. VAN DER HEYDEN.
10 Mei 1862. H. M. VAN DER HEYDEN,
9147) VERWAYEN.
Eenige en Algemeene Kennisgeving.

Op 8 Mei 1862, overleed te ARNHEM, plotseling tot diepe droefheid zijner Vrouw, Kinderen, Vrienden en Betrekkingen, de Heer M. REIMANN, Echtgenoot van ROSALIE LATZ.
Namens de Weduwe en Kinderen van den Overledene,
(9140) ADOLPH REIMANN.

OPROEPING.

HOUDERS van **CONNOSSEMENTEN** aan ORDER, over **GOEDEREN**, aangebragt per de onderstaande Schepen, gelieven daarvan ten spoedigste opgaaf te doen bij WAMBERSIE & ZOON, te Rotterdam.
Meckleb. Brik *Torquato Tasso*, N. W. BRADHERING, van New-York.
Amer. Fregatschip *New-York*, RT. DEWHURST, van New-York. (9251)

TENTOONSTELLING DER VOORWERPEN,

ingezonden voor de VERLOTING ten voordeele van

HET NEDERLANDSCHE ZENDELINGGENOOTSCHAP,

TE ROTTERDAM.

Op Donderdag en Vrijdag den 15 en 16 en op Maandag en Dingsdag den 19 en 20 Mei e. k., van des Voormiddags 10 tot des Namiddags 4 ure, in de Zaal der MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN, in den Oppert, tegen betaling van **25 CENTS** per Persoon. (9228)

Veiling in Frascati.

B. LANGERHUIZEN, J. W. MIJNSSEN, A. LANGERHUIZEN, E. H. COERS en J. J. ELSENBURG, Makelaars, zullen op Maandag 19 Mei 1862, des Avonds na 6 Ure, ten overstaan van de Notarissen COMMELIN & AMIJA ESSER, presenteren te Verkoopen:

Nº. 1. Het **KOOPMANSHUIS** met daaraan verbonden **PAKHUIS**, genaamd *DE IJZERSTAVEN*, en hun **ERF**, staande en gelegen op den Singel tegenover de Romolensteeg, L 691 en 709.

Nº. 2. Het **KOOPMANSHUIS** en **ERF** met afzonderlijk verhuurd wordende Bovenwoning, staande en gelegen op den hoek van den Nieuwendijk en Dam, H 62.

De Perceelen zijn te bezigtigen Nº. 1 Maandag en Woensdag van 2 tot 4 Ure met een Toegangbillet, bij bovenstaande Makelaars te verkrijgen, en Nº. 2 Dingsdag, Donderdag en op den Verkoopdag van 12 tot 2 Ure.

De Bewijzen van Eigendom en de voorwaarden van Veiling zullen vier Dagen voor en op den Verkoopdag des Voormiddags ter lezing liggen, ten Kantore van de Notarissen COMMELIN & AMIJA ESSER. (7580)

PUBLIEKE VERKOOPING.

WILLEM KOSTER, Ondernemer van Verkoopingen, zal op Vrijdag 16 Mei, des Voormiddags ten 11 Ure, op de Noordermarkt Verkoopen: Eene aanzienlijke partij **AFBRAAK**, bestaande uit Ramen, Deuren, Luiken, Couzijns met dito en dito Balken, Vloer- en Schotdeelen, Trappen, Lambriseringen, Kapspanten, enz., benevens eene partij Marmeren Steenen en Vloerbakken, Gootsteenen, enz., en al hetgeen twee dagen voor en op den Verkoopdag op genoemde plaats te zien zal zijn. (9165)

UIT DE HAND TE KOOP:

Een span van twee uitmuntende schoone elegante 5jarige bruine **MERRIE-PAARDEN**, Engelsch Ras, mak in alle Tuigen en hard aan den Weg loopende. *Franco* te bevragen bij den Makelaar W. G. KLEMAN, te Amsterdam. (9083)

DE NIEUWE PORSELEINWINKEL,

Nieuwendijk bij de St. Jacobstraat, L 328, is goed gesorteerd in Goudrand, Witte en Gekleurde TAFELSERVIEZEN, THEESERVIEZEN in de nieuwste Dessins, VICTORIA PRONKBEELDEN, Kristallen KARAFFEN, WIJN- en LIKEURKELKEN, ZUUR- en OLIESTELLEN, WEDGWOOD en Ordinair AARDEWERK tot laaggestelde Prijzen. **J. VAN HEES.** (9201)

De RAMP, welke de Stad ENSCHEDE is overkomen, vereischt op verschillende wijze ondersteuning voor de aldaar hulpbehoevende INGEZETENEN.

Om hun deze te doen geworden hebben de Ondergeteekenden zich vereenigd, ten einde door hare gezamenlijke pogingen en door die harer Betrekkingen in- en buiten de Stad daarin te voorzien.

Wij behoeven onze Land- en Stadgenooten niet bekend te maken met de gevolgen van een Brand, die in weinige uren tijds de Stad voor ⅞ vernielde, bijna alle berging onmogelijk maakte en de middelen van bestaan voor een goed gedeelte doet stilstaan. Wij vertrouwen op de liefde en hulpvaardigheid onzer Stad- en Landgenooten, van wie wij Geld, Levensmiddelen of andere Levensbehoeften gaarne zullen aannemen, terwijl eenigen uit ons midden zullen trachten door eene Loterij in de bestaande behoefte mede te voorzien.

ZWOLLE, 10 Mei 1862.

MEVROUW **BACKER** GEB. **BRANTSEN.**
" **VAN AERSEN BEIJEREN VAN VOSHOL** GEB. **BENTINCK.**
" **GEUKAMA BAKKER** GEB. **MOLL.**
" **BAUER** GEB. **SCHNEIDER.**
MEJUFVR. **J. E. DOIJER.**
FREULE **D. J. VAN FRIDAGH.**
MEVROUW **VAN DE GRAAFF** GEB. **SLUITER.**
FREULE **M. VAN HAERSOLTE.**
MEVROUW **VAN THIJE HANNES** GEB. **DE JONGH.**
" **HELMICH** GEB. **VAN SONSBEECK.**
" **JORDENS** GEB. **ROBIDÉ VAN DER AA.**
MEJUFVR. **C. M. MOEREL.**
MEVROUW **VAN NAAMEN VAN EEMNES** GEB. **VAN NAAMEN.**
" **VAN NAGELL** GEB. **VAN PALLANDT.**
" **PHILIPSON** GEB. **BENJAMINS.**
" **VAN ROIJEN** GEB. **VAN ENGELEN.**
MEJUFVR. **M. SCHAEPMAN.**
MEVROUW **VAN SONSBEECK** GEB. **VAN ROMUNDE.**
" **DE VOS VAN STEENWIJK** GEB. **VAN AERSEN BEIJEREN VAN VOSHOL.**
" **DE VOS VAN STEENWIJK** GEB. **VAN EYSINGA.**
" **WISPELWEY** GEB. **HOOFT.**
" **WOR** GEB. **CATS.**

Hebbende zich de Heer **J. VAN DEVENTER HAz.** met het Secretariaat der Commissie belast.

Bereids is ontvangen door den Heer Commissaris des Konings van Z.K. H. Prins Hendrik der Nederlanden eene Som van ƒ300. (9166)

BRAND TE ENSCHEDE.

ONTVANGEN GIFTEN van: Mevrouw DUYMAER v. TWIST te Deventer ƒ 100; van den Heer SCHEURLEER te 's Hage ƒ 200; van V. en Z. te A. ƒ 25; van S. uit Tiel door tusschenkomst van A. VAN LOON ƒ 400; van de Commissie te Amsterdam ƒ 1000; van de Commissie te Gouda ƒ 1200; van den Heer NOEST te Munster ƒ 43.60; van Depot Escadron 4de Regement Dragonders te Zutphen ƒ 10; van J. H. J. D. te A. ƒ 300; van de Commissie te 's Hage ƒ 1000; de Zutphensche Courant ƒ 57.20; van SCHRIJVER & v. ROSSUM te A. ƒ 40; van D. N. te A. ƒ 50; Jufvrouw POLST te Zeyst ƒ 25: de Utrechtsche Courant ƒ 200; uit Haarlem onder Letter D. O. ƒ 200; van N. N. ƒ 10; van L. uit Tiel door A. VAN LOON ƒ 100; van de Commissie te IJSSELSTEIN ƒ 155; van N. N. te Nijmegen ƒ 10. Bij de Twentsche Bankvereeniging een pak Kleederen van v. WESSEM te Zaandam; van Ds. VAN GEUNS ƒ 55.65; van J. B. ƒ 10; van N—n. ƒ 250; van de Commissie te Delftshaven ƒ 342. **B. W. BLIJDENSTEIN Jr.** (9255)

BRAND TE ENSCHEDE!

Eene week geleden was deze stad, door het bezoek van Z. M. onzen beminden Koning, in de grootste vreugde; thans is zij het tooneel van de treffendste ramp.

Een brand heeft Enschede heden binnen weinige uren geheel vernield; slechts eene kleine buitenwijk is gespaard gebleven met enige buiten de stad gelegene fabrijken.

Aan alles is gebrek: duizenden zijn zonder woning en levensmiddelen en voor langen tijd zonder werk.

In dezen grooten nood doet Enschede een beroep op de milddadigheid van Nederland, onze Kolonien en onze vele betrekkingen in het buitenland.

De ondergeteekenden, als commissie geconstitueerd, verzoeken de in zending van gelden te doen plaats hebben aan **B. W. BLIJDENSTEIN Jr.** te Enschede, de **TWENTSCHE BANK-VEREENIGING** te Amsterdam en **B. W. BLIJDENSTEIN** te Londen, 38 Nicholas Lane.

Enschede, 7 Mei 1862.

LAMB. TEN CATE, burgemeester.
J. STROINK Hz., }
G. JANNINK, } wethouders.
Mr. **B. W. BLIJDENSTEIN Jr.,** }
G. A. LOEFF, } leden van den raad.
H. H. EVERS, predikant.
(9077) **H. G. VAN COEVERDEN,** deken en pastoor.

BRAND TE ENSCHEDE.

De felle Brand, die op weinige uitzonderingen na, de stad ENSCHEDE in een puinhoop veranderde, heeft zeer vele Honderde Menschen broodeloos gemaakt.

De Ondergeteekenden wenschen in den nood aldaar te gemoet te komen en roepen daartoe de medewerking hunner Stadgenooten in. Zij verklaren zich bereid iedere gift in ontvangst te nemen die hun tot leniging der ellende aldaar toegezonden zal worden.

AMSTERDAM, 8 Mei 1862. (8935)

A. VAN BOSSE, Keizersgracht bij de Reguliersgracht, AA 13.
C. P. VAN EEGHEN, Heerengracht over de Nieuwe Spiegelstraat, X 404.
J. E. BONNIKE, Singel bij de Gasthuismolensteeg, KK 7.
L. A. BIENFAIT, Keizersgracht bij de Hartenstraat, LL 208.
JOAN MULLER, O. Z. Achterburgwal bij de Hoogstraat, B 234.
D. MENDES, Nieuwe Keizersgracht bij den Amstel, W 434.
DAVID BRODIE, Oude Teertuinen, M 135.
B. W. VAN STARCKENBORGH VAN STRATEN, Heerengracht over het Park, V 327.
A. B. VAN DER VIES, O. Z. Voorburgwal bij de Stoofsteeg, K 545.

MAGAZIJN VAN GOEDEREN,

VERVAARDIGD DOOR ARMEN,

Heerengracht, hoek Heisteeg, JJ 521.

IN DIT MAGAZIJN is ruime voorraad van allerlei geschikt gemaakte Kleedingstukken, enz., HEMDEN, KOUSEN, BORSTROKKEN, enz. Zeer geschikt ter uitdeeling aan de Noodlijdenden door den Vreeselijken Brand te Enschedé.

(8967) **A. M. RIJFF.**

Bij H. J. VAN KESTEREN wordt uitgegeven:

TIJDSCHRIFT VOOR TELEGRAFIE EN AANVERWANTE WETENSCHAPPEN,

onder Redactie van de Heeren

R. K. VAN ELDIK, J. W. HAGERS EN **Z. VAN DER VEGTE.**

Tweede Jaargang, Nº. 1. Prijs per Jaargang ƒ 2.50.

INHOUD:

Over Relais, voorzien van een weerstand, te regelen naar de lengte der lijn, door E. WENCKEBACH. — Over de snelheid der Electriciteit, door J. W. HAGERS. — Bovenaardsche Telegraafleidingen in Nederland, door A. L. WÄCHTER. — Het zamenstellen en leggen van telegraafkabels, door R. K. VAN ELDIK. — Gewijzigde inrigting der Londensche Toestellen, door Z. VAN DER VEGTE. — Aardstroomen, door J. W. HAGERS. — Statistiek. Mededeelingen. Correspondentie. (9181)

DU BARRY'S
REVALENTA ARABICA.

Mej. M.. geb. K., leed sedert 3 jaren zoo zeer aan eene kwaadaardige verzwakking van de Maag en Ingewanden, dat zij geene spijze meer kon verdragen. Alleen aan de **REVALENTA** heeft zij het te danken, dat zij hare vroegere gezondheid na een gebruik van eene Bus à 12 ℔ terug gekregen heeft. Aangezien HEd. niet gaarne haren naam in de Couranten wil zien, heb ik het op mij genomen, aan dit geval publiciteit te geven, volgaarne bereid zijnde mondeling nadere inlichtingen te verstrekken.

ELBURG, 1861. Get. J. CHR. PELETIER.

ZWAKKE MAGEN die geenen substantiëlen kost verdragen kunnen, moeten DU BARRY'S REVALENTA gebruiken om hunne krachten te herwinnen. De **REVALENTA** *is geen Medicament, maar een voedsel*, dat zeer gunstig op de spijsverteringsorganen werkt en daardoor eene menigte ziekten en onpasselijkheden genezen en voorkomen kan. Er zijn voorbeelden in groote menigte, dat zij ZONDER HULP VAN MEDICIJNEN langdurige ongesteldheden genezen heeft. Duizenden hebben openlijk verklaard, dat zij hunne genezing aan haar te danken hebben. *Men kan ze zonder inconvenient gebruiken en de genezing volgt gewoonlijk spoedig.*

De echte **REVALENTA** van de Heeren BARRY DU BARRY en Cº. 77 Regentstreet. Londen, wordt alleen verkocht door het **VERKOOPHUIS** en deszelfs Depots.

De Prijs is:	1 ℔	2 ℔	5 ℔	12 ℔
	ƒ 2.—	ƒ 3.50.	ƒ 8.—	ƒ 16.—.

Kleine Bussen, om er de proef mede te nemen, kosten 87½ Cent.

Men lette er vooral op, dat iedere Bus, tot waarborg der echtheid, door „F. VON WINDHEIM & Cº., VERKOOPHUIS" geteekend is.

VERKOOPHUIS en de bekende Depots. (9252)

Door het verlies zijner Zuster voornemens zijnde naar elders te vertrekken, biedt de Ondergeteekende zijnen **MANUFACTUURHANDEL** in het groot, met eenen daaraan verbonden **WINKEL**, ter overneming aan. Voor een paar Jonge Lieden, die lust tot werken en een betrekkelijk klein Kapitaal disponibel hebben, gelooft hij genoeg bewijzen te kunnen geven, dat hier een goed Bestaan wordt aangeboden. Reflecterenden vervoegen zich in Persoon of franco geteekende Brieven bij

J. VOGELPOEL FILS,
(8652) Hinthammerstraat te 's Bosch.

ADERSPATTEN

De Gebreide **ELASTIEKE KOUSEN, ENZ.** van Zijden en Katoen, zonder Naden, voor ADERSPATTEN, VERSTUITING, WATERZUCHT, ENZ., waarvan aan den Uitvinder in Frankrijk de Zilveren en Bronzen Medaillen zijn vereerd geworden, zijn door Heeren Hoogleeraren en Genees- en Heelkundigen, zoowel ter dezer stede als elders, bevonden de best bestaande soort, en alle bestaande soorten in doelmatigheid overtreffende. Zij worden alhier naar de maat van het Been vervaardigd.

Aanvrage Franco. Adres H. BARTELS EN Cº., O. Z. Voorburgwal J 503, te Amsterdam. (8892)

IEMAND van Mannelijken leeftijd, van goede Familie, met den HANDEL en ADMINISTRATIE goed bekend, wenscht zich te verstaan omtrent het **OVERNEMEN** van of het **ASSOCIEEREN** in eene gevestigde solide ZAAK. Verzoeke opgaaf van aard der Zaak en het vereischt wordende Kapitaal, Franco onder Lett. B. Q., bij den Boekh. G. W. TIELKEMEIJER, Vijgendam te Amsterdam. (9115)

E. J. HILJÉ Jr.,

Meubelmaker en Meubelbekleeder,

Beveelt zich beleefd tot het leveren van op zijne Werkplaatsen Vervaardigde **MEUBELEN**, waarvan eene ruime sortering, zoowel in de Gewone als Moderner soorten in zijn Magazijn voorhanden is en Recommandeert zich tevens tot het repareren van gebruikte Artikelen en het Bekleeden van Stoelen, Canapés, enz. Voor Soliditeit wordt volkomen gegaranderd.

Magazijn, Heerenstraat, SS 302. (9072)

AMSTERDAM.

KAAP DE GOEDE HOOP.

Na arrivement zal in den loop der maand Julij naar de KAAPSTAD, PORT ELISABETH en PORT NATAL vertrekken: Het in deze vaart reeds gunstig bekend zijnde Eerste Klasse Gekoperd Nederlandsch **FREGATSCHIP** *ZAANSTROOM*, Kapitein R. L. SCHAAP, ingerigt zoowel voor Eerste als Tweede en Derde Klasse Passagiers. Vaart tevens een bekwamen Scheepsdoctor. (8958)

Adres voor Goederen en Passagiers bij den Heer Reeder M. C. LAPIDOTH en de Kargadoors HOYMAN en SCHUURMAN te Amsterdam.

TE ROTTERDAM LIGGEN IN LADING

naar NEW-YORK

om ten spoedigste te vertrekken.

het **NOORDSCH BARKSCHIP** *JASON*, Kapt. E. C. NIELSEN.

Het Extra Snelzeilend Pruis. **CLIPPER-BARKSCHIP** *ALLEGRO* (3/3 Veritas), Kapt. L. F. W. MULLER, Vertrekt ca. 20 Mei.

Adres bij WAMBERSIE & ZOON aldaar en J. DANIELS & ZOON en ARBMAN te Amsterdam.

Naar NEW-YORK,

het Pruisische **BARKSCHIP**

LUCY & PAUL,

Kapitein J. H. SACHS. Vertrekt 30 Mei.

Adres HUDIG & BLOKHUIJZEN en WAMBERSIE & ZOON aldaar, en JAN DANIELS & ZOON en ARBMAN te Amsterdam.

Naar BOSTON,

het Hamburger **BARKSCHIP**

LOUISE FREDERIKE,

Kapitein P. ZIJBRANTZ. Vertrekt einde Mei.

Adres bij CH. CORNELDER & ZOON en WAMBERSIE & ZOON aldaar, en JAN DANIELS & ZOON en ARBMAN te Amsterdam. (9178)

TE ROTTERDAM LIGT IN LADING NAAR

BATAVIA EN SOERABAIJA,

voor GOEDEREN en PASSAGIERS, het Snelzeilend Ned. Gekoperd **CAMPAGNE-FREGATSCHIP**

JEDO,

Kapitein T. VAN ROSSEN, sluit bepaald 26 Mei.

Dit Schip is tot den overvoer van Passagiers uitmuntend ingerigt en voert eenen bekwamen Scheepsdoctor; nadere informatie bij de Reeders BONKE & Cº., en de Cargadoors WAMBERSIE & ZOON. (9179)

TE ROTTERDAM LIGT IN LADING

Naar BAHIA,

voor GOEDEREN en PASSAGIERS, het Bremer **BARKSCHIP**

BAHIANA,

Kapt. A. KOSTER. Vertrekt einde Mei.

Adres bij WAMBERSIE & ZOON aldaar en OOLGAARDT & BRUINIER te Amsterdam. (9180)

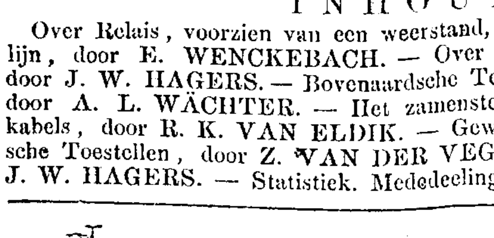

GENERAL STEAM-NAVIGATION COMPANY.

ROTTERDAM en LONDEN.

De Stoomschepen vertrekken met Passagiers en Goederen geregeld iederen Dingsdag, Donderdag en Zaturdag

DONDERDAG 15 MEI, 's Morgens 11 Ure. ZATURDAG 17 MEI, 's Namiddags 1½ Ure.
DINGSDAG 20 MEI, 's Namiddags 3 Ure.

VRACHTEN: GROOTE KAJUIT £ 1. 7.— HEEN EN TERUG £ 2.0.6.—
VOOR KAJUIT „ 0.17.— D⁰. „ 1.6.6.

(5601) GEBROEDERS SMITH, Agenten.

EXTRACT.

Bij Vonnis van de Arrondissements-Regtbank te Groningen, gewezen den 25sten April 1862, op de expeditie gratis geregistreerd, is verstaan, dat er regtsvermoeden van overlijden bestaat van: PIETERTJE HARMS VAN LATEN, Weduwe REINDER PIETER MUIS, en hare Kinderen KOENRAAD, PETRONELLA en ALBERT MUIS, en zulks sedert den Vijf en Twintigsten Julij 1800 Acht en Vijftig.

Voor Extract,
(9171) Mr. H. VAN GIFFEN, Procureur.

THE EAGLE.
LEVENSVERZEKERING MAATSCHAPPIJ.

OPGERIGT IN 1807.

3, Crescent, Newbridgestreet, Blackfriars, London.

Deze Maatschappij, welke door haar AANZIENLIJK KAPITAAL, RESERVE-FONDS en 55-JARIG BESTAAN, de grootste waarborgen van securiteit aanbiedt, sluit Levensverzekeringen TOT ZEER MATIGE PREMIEN, **OOK OP HET LEVEN VAN EUROPEANEN, DIE NAAR DE OOST- of WEST-INDIEN VERTREKKEN.**

Het jaarlijksch inkomen dezer Maatschappij bedraagt *f* 4,680,000; Het getal der bestaande Polissen is bijna 17,000. Het bedrag van de gesloten Verzekeringen is bijna *f* 120,000,000. In deze Maatschappij heeft de verzekerde Aandeel tot het bedrag van 80 pCt. in de voordeelen der onderneming, hetwelk, naar de keuze des verzekerden, gevoegd wordt bij het beloop der Polis te betalen met de Hoofdsom, wanneer de verzekerde sterft, of het kan aangewend worden tot vermindering der Jaarlijksche Premien. Deze voordeelen worden alle vijf jaren opgemaakt. In 1857 werd het bedrag van bijna *f* 2,500,000 op deze wijze onder de Verzekerden verdeeld.

Prospectussen enz. te bekomen bij den Secretaris der Maatschappij te Londen, of Prinsengracht bij de Reguliersgracht, AA 635, Amsterdam. (9098)

Publieke Aanbesteding.

Het Waterschap het Laag-Hemaal, gemeente Alem c. a., provincie Noord-Brabant, zal op Zaturdag 17 Mei 1862, des Middags ten 12 Ure, aan de Blaauwe Sluis, onder Maren, bewoond bij Mej. de Wed. H. B. VAN LAMOEN, **PUBLIEK AANBESTEDEN:**

Het maken van een NIEUWEN ACHTERDIJK, onder de gemeente Alem c. a., het Digten van de bestaande Wetering en het Graven eener Nieuwe Wetering, ter lengte van ongeveer 4410 Ellen.

Alles in één Perceel.

De aanwijzing in loco zal geschieden daags te voren, des Morgens ten 10 Ure, te beginnen aan de Blaauwe Sluis voornoemd.

Het Bestek en Voorwaarden liggen ter lezing in het Logement van den Heer G. C. VAN LAMOEN, op het Ortheneinde te 'sHertogenbosch en op de plaats alwaar de Aanbesteding zal geschieden; en zijn voorts te bekomen bij de Boekhandelaars H. PALIER EN ZOON te 's Hertogenbosch, tegen betaling van 25 Cents.

Om nadere inlichtingen vervoege men zich bij het Bestuur.

Namens het Bestuur van het Waterschap voornoemd:
A. J. M. HOLSTER, Voorzitter.
(9136) **V. VAN DE MORTEL**, Secretaris.

Veiling in Frascati.

P. L. POSTHUMUS en J. J. BOLDOOT, Makelaars, zullen op Maandag 19 Mei 1862, des Avonds na half zes Ure, ten overstaan van de Notarissen LOUWERSE en BIESMAN SIMONS, presenteren te Verkoopen het kapitale **GEBOUW**, genaamd:

Grand Café Restaurant,

staande en gelegen op den Dam hoek van de Kalverstraat en Krom Elleboogsteeg, Buurt E N°. 212, Kadaster Sectie F, N°. 4296, groot 2 Roeden 88 Ellen. Te bezigtigen Maandag en Woensdag van 1 tot 4 Ure, op vertoon van een Toegangbillet, onderteekend door een der genoemde Makelaars. De Bewijzen van Eigendom en de Voorwaarden van Veiling zullen vier dagen vóór en op den Verkoopdag des Voormiddags ter lezing liggen, ten Kantore van de Notarissen LOUWERSE EN BIESMAN SIMONS. (6442)

H. VAN DEN ENGH, H. F. A. VAN LINGEN, J. BRUSSE Hkz., J. A. HILLEBRAND, A. Q. J. VAN KEMPEN, R. SCHREUDER, J. BRUSSE, E. W. HEYBLOM, H. BAARSMA, H. F. A. DAMEN, Ch. R. J. STROETHOFF, H. S. HAVERMAN en J. J. A. HILLEBRAND, Makelaars, presenteren als lasthebbenden van hunne Meesters, te Verkoopen, ten overstaan van daartoe bevoegde Beambten op Donderdag den 15den Mei 1862, des Avonds ten Zes en een half Ure in de *Witte Zwaan*, op den Nieuwendijk alhier:

Ca. 50 Booten **ROODE ALICANTE**, ca. 9 Pijpen **TENERIFFE**, ca. 20 Booten **XERES** en 11/1, 2 4 Pijpen **MADERA WIJN**, benevens ca. 10/1, 10/2, 18/4 Pijp **KAAP MADERA** en ca. 3/2 Pijpen **KAAP RHIJN WIJN** en verders 1 Fust **RHIJN WIJN**, Gewas 1857, 2 Fusten **COGNAC BRANDEWIJN** en laatstelijk ca. 750/1, 100/2 Flesschen **DIVERSE WIJNEN**, voornamelijk uit PORT à PORT, SHERRY en CHAMPAGNE WIJN bestaande.

Liggende als nader bij Notitien zal worden aangewezen. (8626)

UIT DE HAND TE KOOP.

Eene partij zware en ligte Eiken **KROMMERS**, geschikt voor Scheepsbouw tegen Billijken Prijs. Te bevragen onder Letter K. bij den Boekhandelaar A. VAN BEVERWIJK te Kampen, Brieven Franco. (9138)

TE KOOP:

Twee solide **BRANDWAARBORGKASTEN** aan het doel beantwoordende, zijnde van diverse grootte. Adres franco ten Kantore van den Makelaar L. BONNERMAN, Oude Leliestraat hoek Heerengracht, LL 390. (9097)

Door gevorderden ouderdom wordt in eene der Hoofdsteden in de Provincie Zuid-Holland TE KOOP aangeboden: Eene **KOEK- EN BANKETBAKKERS-AFFAIRE**, welke een dubbel Bestaan oplevert, van alle Gemakken voorzien, tegen billijken prijs; derhalve verkiezende kan er een gedeelte als Hypotheek op geplaatst worden. Te bevragen met franco Brieven onder Letter A. bij den Boekhandelaar F. J. SCHIMMEL, Nieuwe Rijn te Leyden. (9142)

MEN VERLANGT om zoo SPOEDIG MOGELIJK te aanvaarden, een **HUIS**, op de Utrechtschestraat tusschen de Kerkstraat en Achtergracht, geschikt voor een Brood-Dépôt. Adres Franco, Litt. B. D., bij J. H. SCHELTEMA, Boekverkooper in de Beurssteeg E 183. (9121)

MEN VRAAGT ten spoedigste een bekwaam **HOROLOGIEMAKERS-BEDIENDE**, Adres met Franco Brieven onder Lett. B., bij den Boekhandelaar A. A. BAKKER Cz., te Nieuwediep. (9152)

Horologiemakers.

Een bekwaam **HOROLOGIEMAKERS-BEDIENDE** gevraagd; adres J. G. DIJK, te Dokkum. (9126)

ATTENTIE.

IEMAND van middelbaren leeftijd, uit den fatsoenlijken stand, bekend met de Fransche en Hoogduitsche Talen, Italiaansch Boekhouden en voorts eene algemeen Wetenschappelijke en Administrative kennis, ervaren in het vak van MANUFACTUREN, biedt zich aan als **BOEKHOUDER, MAGAZIJN-CHEF** of dergelijke betrekking. Offertes gelieve men te adresseren aan het Bureau Handelsblad, onder het Nummer dezer Advertentie. (9153)

De ONDERGETEEKENDE maakt aan OUDERS en VOOGDEN bekend, dat zij op hare VOORBEREIDENDE SCHOOL **EENIGE PLAATSEN** vacant heeft, zoo noodigt zij de Dames beleefdelijk uit hare Inrigting te komen bezigtigen.

M. J. MEENTZ,
Geldersche Kade, Buurt N, 451, tusschen de Bantammerstraat en Buitenkant.

NB. Aan hetzelfde Adres wordt eene **JUFVROUW** gevraagd, die opleiding verlangt, P. G., niet beneden de 15 jaren. (9114)

TE HUUR

Het BUITENVERBLIJF **POST-LUST**, bevattende Zeven Kamers, zeer aangenaam gelegen aan den Haagschen Straatweg, nabij Haarlem en Zandvoort, naast het OUDE POSTHUIS, alwaar 2, 3 à 4 **GEMEUBELEERDE KAMERS**, met Tafel en Bediening, TE HUUR worden aangeboden. Beide te bevragen bij Mej. de Wed. IJ. S. VAN KOPPEN, aldaar. (9009)

De Vereeniging de AMST. BROODBAKKERIJ, heeft de eer te berigten, dat de prijs van het **BROOD** en **MEEL** thans is als volgt:

TARWEBLOEM BROOD	de 100 Lood	. . .	21½ Cent.
DITO	〃 75 〃	. . .	16 〃
DITO	〃 50 〃	. . .	10½ 〃
ONG. TARWEBROOD	〃 100 〃	. . .	14½ 〃
ROGGEBROOD	〃 150 〃	. . .	15½ 〃
DITO	〃 75 〃	. . .	8 〃
TARWEBLOEM	〃 50 〃	. . .	12½ 〃

Amsterdam, 11 Mei 1862. (9157)

Men vraagt TER LEEN voor den tijd van een Half Jaar ***f* 400**, tegen Goeden Interest. Hierop Reflecterende, vervoege men zich Franco onder Lett. G., met besloten Briefje bij den Boekhandelaar H. A. MEIJER, op den N. Z. Voorburgwal over de Molsteeg. (9148)

MEN VERLANGT tegen Augustus of eerder: Eene van goede getuigen voorziene **KINDERMEID**, P. G., alsook eene Knappe **TWEEDE MEID**, P. G., liefst van buiten, bekend met de Wasch, Huiselijk Werk, Stoppen, Naaijen, Muzen, enz., in een Stil HUISHOUDEN. Opgave van ouderdom en waar informatien onder Lett. H. O. B. Z., Franco Briefjes bij de Boekdrukkers IPENBUUR en VAN SELDAM, Damrak II 160 alhier. (9129)

VAUDEVILLE FRANÇAIS. AMSTERDAM.

TE HUUR of TE KOOP, om op 1 October e. k. te aanvaarden, het **SCHOUWBURG- of CONCERTLOCAAL** op den Singel bij het Koningsplein, met de DECORATIEN, STALLEN, BANKEN, AANLEG TOT GAZLICHT, enz. Te bevragen met Franco Brieven bij den Makelaar W. J. C. ADRIAAN VAN HASSELT, Beursplein, E 198, te Amsterdam. (9049)

Een Fatsoenlijk JONG HOLLANDER, 25 Jaar oud, P. G., de Duitsche Taal grondig magtig, met de Fransche niet onbekend, den Landbouw en de behandeling van Paarden kennende, wenschte zich hier of elders in eene of andere **BETREKKING** GEPLAATST te zien, de beste getuigen kan hij produceren. Adres Brieven Franco onder Lett. M. M. Z., Bureau Handelsblad. (9095)

HULPONDERWIJZERS.

Aan de Openbare Armen- en Tusschenscholen bestaan Vakaturen van 4de **HULPONDERWIJZERS.** Het Tractement bedraagt *f* 200. Sollicitanten worden verzocht zich met overlegging der bij de Wet vereischte stukken vóór of op 20 Mei e. k. aan te melden ter Stedelijke Secretarie, Afdeeling Armenwezen en Onderwijs.

Amsterdam, 6 Mei 1862. (8823)

Bij P. N. VAN KAMPEN, te Amsterdam, ziet het licht:

MOPES DE KLUIZENAAR.

Eene Kersvertelling van CHARLES DICKENS.
Uit het Engelsch door W. J. MENSING.
In Postformaat *f* 1.90.

Vroeger verschenen:

Ch. DICKENS. HET SPOOKHUIS. Een Kersverhaal *f* 1.90.
TIJDING UIT ZEE. Eene Kersvertelling *f* 1.90.

EEN BEZOEK BIJ CHARLES DICKENS IN DEN ZOMER VAN 1857,

door H. C. ANDERSEN,

komt voor in het eerste deeltje van ANDERSEN'S *Uit Hart en Wereld*, 2 deeltjes in postformaat *f* 3.20, geb. *f* 3.90. (8673)

APOLLO,

GOD DER SCHOONE KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN.

Aangeboden door een **BEHOEFTIG MUZIEKANT**, gezegend met eene jonge, schoone Vrouw, een twaalftal gezonde Kinderen en een groot aantal lastige, tweevoetige Beeren. *ERNST EN LUIM.* **DICHTSTUK** door een voormalig Organist. *f* 0.15.

DE BUITENGEWONE MISLUKTE

ECHTSCHEIDING

van Mijnheer J. P. en Mejufvrouw J. R. **BOERTIG DICHTSTUK** door ARGUS, met een Voorwoord aan alle Ongehuwde Heeren en Dames; Weduwnaars en Weduwen er onder begrepen, door MOMUS. *f* 0.15.

HUISELIJK LIEF EN LEED van het zonderlingste Echtpaar, dat er ooit bestaan heeft. **BOERTIG DICHTSTUK.** *f* 0.10.

HUWELIJKS-AANVRAAG van een hoog bejaard Meisje, met toepasselijke Figuurtjes. **LUIMIG DICHTSTUK**, 3de Druk. *f* 0.10.

Te bekomen bij J. H. WIJNVELD, Vinkenstraat bij de Korte Prinsengracht N°. 564. Brieven en Gelden in Postzegels franco toezenden. (9128)

SEYFFARDT'S BOEKHANDEL, COMMISSIEHANDEL,

van ANTIQUARISCHE Werken te Amsterdam.

Op Franco Aanvrage GRATIS verkrijgbaar, de Nieuwste **CATALOGUSSEN** over

THEOLOGIE, LINGUISTIK, PHILOSOPHIE, ENZ.

Gaat steeds voort, met daar waar zulks gewenscht wordt, Gratis en Franco te zenden de Maandelijksche antiquarische Bulletins der voornaamste antiquaren in **DUITSCHLAND.**

Bij aanvrage gelieve men de Wetenschappen of Specialiteiten op te geven waar men zich voor interesseert. (9135)

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

STOOMVAART tusschen
AMSTERDAM EN DANTZIG,
via **COPENHAGEN.**

VESTA, vertrekt 26 Mei.
Adres bij de Kargadoors DADE & C°. en Wed. JAN SALM & MEIJER voor Dantzig en B. J. VAN HENGEL voor Copenhagen.

KONINGSBERGEN via **COPENHAGEN of GOTHENBURG.**

MEDEA, RUBBENS en HIPPEL, vertrekken iederen Zaturdagmorgen.
Adres bij de Kargadoors DADE & C°. voor de *Medea* en *Rubbens* voor Koningsbergen en B. J. VAN HENGEL voor de *Hippel* voor Koningsbergen, Copenhagen en Gothenburg.

MARSEILLE, GENUA, LIVORNO, NAPELS, ENZ.,
retour via **MALAGA** en **CADIX.**

WILLEM DE DERDE, vertrekt den 20sten Mei.
Adres bij de Kargadoors DADE & C°. en GEBR. VAN ULPHEN.

STOKHOLM, via **COPENHAGEN.**

URANIA, vertrekt den 1sten Junij.
Adres bij den Kargadoor B. J. VAN HENGEL.

HULL, *GRAAF VAN RECHTEREN en SEINE*, vertrekken wekelijks.
Adres bij de Kargadoors GEMMENING & PENNING alhier en N. VELTMANN & C°. te Hull.

St. PETERSBURG, via **COPENHAGEN.**

CYCLOOP, vertrekt 1 Junij.
Adres bij de Kargadoors NOBEL & HOLTZAPFFEL en Wed. JAN SALM & MEIJER voor St. Petersburg en B. J. VAN HENGEL voor Copenhagen.

LEER, *RUBBENS*, vertrekt den 31sten Mei.
Adres bij de Kargadoors Wed. JAN VAN WESEL & ZOON.

Alle genoemde Stoomschepen zijn uitmuntend voor het vervoer van Passagiers ingerigt; het Passagegeld is zoo billijk als mogelijk gesteld.

Vrachttarieven en alle verlangde nadere informatien zijn te bekomen bij de Directie, Kantoor houdende Buitenkant U 67, alsmede bij de verschillende Kargadoors der Maatschappij.

Amsterdam, Mei 1862. (9235)
DE DIRECTIE.

Mevrouw de Baronnes BENTINCK, Geboren VAN PALLANDT, verzoekt den Lofredenaar van het **HOFF**'sche **MALZ-EXTRACT** geen verder misbruik van haar Naam te willen maken. Zij heeft nooit, aan wie het ook zij, een Brief van dankbetuiging over het gebruik der **HOFF**'sche **MALZ** geschreven, en het is dus eene ONWAARHEID, wat de Schrijver van het Artikel geplaatst in het *Handelsblad* van Maandag 12 Mei, N°. 9481, daaromtrent zich heeft veroorloofd te zeggen.

Zwolle, 12 Mei 1862. (9256)

HANDELSSCHOOL IN FRANKFORT A/M.

De door het Polytechnisch Instituut opgerigte **HANDELSSCHOOL** geeft in Afdeeling A aan JONGE LIEDEN, die al of niet op een Kantoor werkzaam waren, gelegenheid zich in eenen eenjarigen Cursus, in de Handelstheorie te bekwamen, en evenzoo aan diegenen, welke zonder zich bepaald aan den Handel toe te wijden, toch voor hun beroep eenige Handelskennis behoeven. Het Schoolgeld bedraagt *f* 150 Jaarlijks. Afdeeling B met Tweejarigen Cursus is bestemd voor JONGE LIEDEN, die in deze Stad als Leerlingen op een Kantoor geplaatst zijn. Het Jaarlijksche Schoolgeld bedraagt *f* 40. De Cursus begint 12 Junij aanstaande.

Prospectussen en nadere Informatiën zijn te verkrijgen bij
(8608) **WILHELM RÖHRICH**, Directeur.

BAYERISCHE OSTBAHNEN.

Die am 1 Juli 1862 fälligen 4½ prozentigen Jahreszinsen von den mit 30 Procent oder 60 Gulden per Stück geleisteten Theil-Einzahlungen auf die Aktien der bayerischen Ostbahnen mit 2 *f* 42 xr. süddeutscher Währung per Interimsschein, können gegen Vorzeigung und Abstempelung des letzeren in Empfang genommen werden:

bei der Gesellschafts Haupt-Cassa in München,
〃 Joseph von Hirsch daselbst,
〃 der kgl. Bank in Nürnberg und ihren Filialen,
〃 M. A. von Rothschild und Söhne in Frankfurt a/M.,
〃 L. R. Bischoffsheim in Antwerpen,
〃 Gebrüder von Rothschild in Paris, } zum Tagescours
〃 N. M. von Rothschild und Söhne in London } auf Frankfurt a/M.
〃 S. Bleichröder in Berlin,
〃 J. J. Obermayer in Augsburg,
〃 Becker und Fuld in Amsterdam.

München, den 15 April 1862.
(7922) der **VERWALTUNGSRATH.**

Bij J. H. SCHELTEMA, Beurssteeg E 183, ziet het licht:

UIT DE ACHTERBUURT,

MEDEDEELINGEN EENER PREDIKANTSVROUW,

Mevrouw

J. B. WIGHTMAN.

Uit het Engelsch, door **C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA.**
(Wordt niet in Commissie gezonden.)

Prijs à Contant . . . . *f* 1.25.

Reeds mogt dit Werk, ook om *het doel, waarmede het uitgegeven wordt*, de ruimste deelneming vinden. Meer dan 500 Exemplaren zijn op vooruitbestelling geplaatst, terwijl het Z. M. onzen geëerbiedigden Koning behaagde de uitgave geldelijk te ondersteunen, welk vorstelijk voorbeeld door andere leden der Koninklijke Familie en door vele belangstellenden gevolgd werd, wien de bewerker ook langs dezen weg zijnen hartgrondigen dank betuigt. (8636)

In alle Boekwinkels is voorhanden:

VOLK EN KUNST.

door

Mr. **A. VER HUELL.**

TWEEDE VERMEERDERDE UITGAVE.

Prijs 10 Cents. (8177)

D. A. THIEME, te Arnhem, heeft verzonden:

GULDENS-EDITIE N°. 28.
EIND GOED AL GOED.

EEN VERHAAL VAN (7329)

N. DONKER.

Tweede Deel. (Kompleet in Twee Deelen).
Elk N°. dezer Editie is **AFZONDERLIJK** à *f* 1 verkrijgbaar.

NAAI-MACHINES

van J. M. SINGER & C°., te New-York, zijn te bekomen in het Hoofd Depot bij

EDUARD STRUCK,
Fabrikant van Springmatrassen,
Kalverstraat, E 33.

Deze **MACHINES** onderscheiden zich van alle tot dusverre bekende soorten zoo door eenvoudige zamenstelling als snelle en ligte beweging.

Er zijn in voorraad geschikt voor Lederwerk, Beddentijk, Lakens, etc. als vooral ook de gunstig bekende **FAMILIEN-MACHINES**, met zomen voor Linnen, Wollen en Zijden Stoffen. Brieven franco. (5501)

ROYAL HOTEL.

CHATHAM-PLACE, BLACKFRIARS, LONDON.

De Heer POLYDORE DE KEYSER heeft de eer den HH. Reizigers te berigten, dat hij zijn **HOTEL** belangrijk heeft **VERGROOT.**

Heeren Reizigers, die voornemens mogten zijn bij hem hunnen intrek te nemen gedurende de aanstaande Tentoonstelling, worden verzocht hem Acht dagen te voren hiervan kennis te geven, ten einde behoorlijk Logies te bekomen. (6362)

SOIGNARD'S NACHTLICHT,

Dit uit zuiver was bereid **NACHTLICHT** overtreft niet alleen in kwaliteit, maar is tevens het goedkoopste van alle tot heden bestaande soorten, en brengt bij eene goede behandeling niet slechts eene groote bezuiniging te weeg, maar is ook bijzonder geschikt door zijn helder licht, ter verlichting van stallen, gangen, trappen, vestibules, enz. Het bevindt zich in groote sterke doozen, en elke doos bevat 183 stuks met eene gebruiksaanwijzing, terwijl de doozen met de gewone soorten slechts 120 à 130 stuks inhouden.

Daar het nagenoeg niet walmt, is het, met porseleinen drijver gebruikt, zoo tot gemak als zindelijkheid, in theestoofjes zeer aan te bevelen.

Prijs per Doos 15 ct., dito met porseleinen en gewonen drijver 20 ct.

Uitsluitend verkrijgbaar in de Nieuwe Verkoophuizen van J. P. J. VAN ROSENDAEL en Zonen, te Leeuwarden; Alkmaar en Nieuwediep, verders te Amsterdam in onderstaande Depôts: KOTHE en Cie., Warmoesstraat; SIEBERG, Utrechtschestraat; OLDEWELT METMAN, Vijzelstraat; BROTMEIJER, Koningsplein; SIEBERG, Kalverstraat; SCHILLING, Kalverstraat; STELLING, Boommarkt; TRIEBELS, Nieuwendijk.

NB. In alle plaatsen worden Dépôthouders gevraagd. Adres Franco aan het Hoofddépôt te Leeuwarden. (8469)

AMSTERDAM, Dingsdag 13 Mei.

Het *Nieuwe Dagblad van 's Gravenhage* neemt geen genoegen met hetgeen wij in ons nommer van Maandag ll. hebben gezegd omtrent zijne aanmerking wegens de reis van den Heer Thorbecke naar Enschedé. Het Dagblad begrijpt 1°. niet hoe hierbij goede of kwade trouw te pas komt en vraagt 2°. in welk opzigt de tegenwoordigheid van den Heer Thorbecke te Enschedé, van eenig *practisch nut* kan zijn geweest. Het antwoord is gemakkelijk en kan kort zijn. Wanneer wij een blad het den Minister van Binnenl. Zaken als een grief zien aanrekenen, dat hij zich uit zijne werkzaamheden rukt, om persoonlijk eene stad in oogenschouw te nemen, die door een ontzettenden brand in een puinhoop is verkeerd, en zulks alleen op grond dat daardoor de werkzaamheden der Tweede Kamer gedurende *twee* dagen zijn vertraagd, dan zeggen wij, dat die aanmerking niet ter goeder trouw kan gemaakt, niet ernstig gemeend kan zijn. Het is even natuurlijk en pligtmatig, dat de chef van het Binnenlandsch Bestuur zich naar eene door brand geheel vernielde stad begeve, als dat het Hoofd van het Provinciaal Bestuur (indien het onheil in de Hoofdplaats eener provincie voorvalt) de Burgemeester, de Chef van het Parket, enz. enz. zich begeven naar eenen brand van eenigen omvang, die in de gemeente waar zij gevestigd zijn uitbarst. Nooit heeft men aan deze autoriteiten verweten, dat zij op de plaats des onheils aanwezig waren; wèl, dat zij er niet waren. Het *practisch nut* van de tegenwoordigheid des ministers te Enschede moge a priori in bijzonderheden moeijelijk zijn op te geven en uiteen te zetten, de aanwezigheid kan en zal veelal nuttig zijn, omdat zij het overleg met de plaatselijke autoriteiten vergemakkelijkt omtrent de rigting, die aan de eerste maatregelen van redding of leniging van den nood moet worden gegeven. Men komt ligter tot een resultaat in een gesprek van een half uur dan in eene correspondentie van 8 dagen. Zoo wordt ook reeds medegedeeld, dat het Ministerie van Oorlog dekens en tenten naar Enschedé heeft gezonden op uitnoodiging van den Minister van Binnenlandsche Zaken. Zoo zullen ook wel maatregelen beraamd zijn betreffende de hervatting van de dienst van den post, van de ontvangers der rijks belastingen en registratie, die door het afbranden der gebouwen waren gestaakt.

De zaak is overigens van geen buitengewoon belang en wij zouden de aanmerking van het *N. D.* niet eens besproken hebben, indien het ons niet gehinderd had, dat men eene eenvoudige daad van pligtvervulling tot voorwendsel genomen had van een hoogst onbillijken aanval.

Dat de Heer van der Linden de reis naar Enschedé met den minister heeft gemaakt, schijnt waar te zijn, maar dat hij, gelijk het *N. D.* insinueert, die reis zou ondernomen hebben, om te midden der nog rookende puinhoopen van Enschedé zijne herkiezing in Junij e. k. te bevorderen, achten wij ten eenenmale onaannemelijk.

Het doet ons leed dat de Tweede Kamer de onteigeningswet Leiden-Woerden heeft verworpen, niet omdat wij aan de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij verleende uitsluitende concessie goedkeurden (wij hebben haar integendeel van den aanvang af afgekeurd), maar omdat die geheele kwestie over de voorwaarden der concessie buiten de zaak had kunnen en onzes inziens had moeten blijven. Het gevolg der tegenwoordige beslissing is, dat de Holl. IJzeren Spoorweg-Maatschappij, die toch niets gedaan heeft dan te trachten datgene te verwerven wat haar het voordeeligst voorkwam, nu moet boeten voor den misslag van den minister, die de concessie heeft verleend en dus het slagtoffer wordt van een verschil van meening tusschen de vorige regering en de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Juist dit doet ons hopen, dat de zaak nog door eenige toegefelijkheid van beide zijden op eene billijke wijze zal worden geregeld. Intusschen zien wij niet, hoe men in de beslissing der Tweede Kamer eene partijzaak kan zien. De Heeren Hoffman, Mackay, van Nispen, de Brauw, Wintgens, enz., behooren zeker niet tot de liberale partij, aan welke men de verwerping van het wetontwerp uitsluitend wil wijten.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, zijn ingekomen de volgende wets-ontwerpen: 1°. tot onteigening van perceelen voor den spoorweg van het Nieuwe Diep naar het Viedorperverlaat; 2°. tot verlenging van den bij art. 3 der wet van 24 Dec. 1857 vastgestelden termijn wegens het Indisch muntwezen; 3°. tot naturalisatie van E. W. Muller en twaalf anderen.

Verder is de beraadslaging over het ontwerp van wet tot definitive vaststelling van Hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1862 (departement van Binnenl. Zaken) voortgezet. Men is gevorderd tot art. 96. Bij de algemeene beraadslagingen is men in politieke beschouwingen getreden. Morgen voortzetting.

De Hooge Raad heeft heden verworpen het beroep in cassatie van C. Slot en anderen, door het hof in Noord-Holland tot gevangenisstraf veroordeeld. Verder is behandeld het beroep in cassatie van S. J. Sikken, door het hof in Noord-Holland wegens eenvoudigen diefstal tot drie jaren gevangenisstraf veroordeeld. De advocaat-generaal Mr. Römer heeft geconcludeerd tot verwerping.

Gisteren morgen is Maria ter Weijde, woonachtig in de Oude Looijerstraat, aldaar met een emmer water van de trappen gevallen, zoodat zij haar been gebroken heeft en naar het gasthuis is gebragt.

Heden nacht ten 3 ure is brand ontstaan op den zolder, in eenig brandhout, bij den koekbakker Osterhaas, in de Binnen-Bantammerstraat, welke door de werking van 3 spuiten ten 5 ure geheel gebluscht was; de oorzaak is onbekend; de zolder is geheel uitgebrand.

Gebr. van Stolk te Rotterdam hebben zich tot de Tweede Kamer gewend met verzoek van gebroken granen, meel, zemelen enz., bij den invoer niet hooger te belasten dan met het nu reeds sedert ruim 6 jaren bestaande regt van 10 cents per 100 ℔ en ook het ongebroken graan niet hooger dan 10 cents per last.

75 broodbakkers te 's Gravenhage hebben zich bij adres tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal gewend met verzoek dat het haar behagen moge de voorgestelde verhooging van het regt van invoer op granen en meel, niet met hare goedkeuring te bekrachtigen.

Ook te Rotterdam zal van wege het gemeentebestuur eene collecte aan de huizen der ingezetenen worden gedaan ten behoeve der ongelukkigen van Enschedé.

* 's GRAVENHAGE, 13 Mei. De officier van justitie bij de arrond.-regtbank alhier heeft heden conclusie genomen in de zaak wegens de ontginning van delfstoffen en het in cultuur brengen van onbebouwde gronden op het eiland Billiton. De conclusie strekt tot ontzegging van den eisch, vooral wegens het onbewezene der vordering. Uitspraak op 10 Julij.

— Heden heeft de gewone jaarlijksche paardenmarkt alhier plaats gehad. Daarop bevonden zich verscheidene schoone paarden. Er was nog al veel kooplust. Men merkte daarbij vele vreemde kooplieden op.

* LEYDEN, 13 Mei. Heden is alhier tot doctor in de regten bevorderd de Heer J. van der Lek de Clercq, geb. te Zierikzee, na verdediging van een acad. proefschrift: Over de Artt. 1302 en 1303 van het Burgerlijk Wetboek.

UTRECHT, 13 Mei. Gisteren is aan onze hoogeschool tot doctor in chirurgie bevorderd de Heer G. P. van Tienhoven, med. et art. obst. doctor, geb. te de Werken.

** HARDERWIJK, 12 Mei. Aan den meester schoenmaker bij het koloniaal werfdepot alhier, F. Nolden, is de gouden medaille en de gratificatie van ƒ 50 toegekend, ter zake hij gedurende een tijdvak van 36 jaren den lande onafgebroken, trouw en eerlijk heeft gediend, en zulks op grond van Zr. Ms. besluit van 11 Februarij 1859 N°. 40.

* ZWOLLE, 12 Mei. Bij de commissie, die zich ll. Donderdag alhier geconstitueerd heeft tot inzameling van giften voor de ongelukkigen door den brand te Enschedé, was heden reeds meer dan ƒ3500 ontvangen, welke aanmerkelijke som enkel door inwoners dezer stad bijeengebragt is.

Ten behoeve van de Noodlijdenden door den BRAND te **ENSCHEDE**, is aan het Bureau dezer Courant ontvangen:

Van de Directie van het *Algemeen Handelsblad* ƒ 100; N. C., VD. G. 835 1 Muntb. ƒ 10; J. C. F. ƒ 5; N. N. ƒ 2; C. H. ƒ 2.50; H. A. ƒ 15; B. te Purmerend 1 Muntb. ƒ 10; N. N. 1 Muntb. ƒ 10; M. S. uit een Spaarpot ƒ 1.05½; *dat zij aan Enschedé geschonken, was daar wat minder drank gedronken!* 1 Bankb. ƒ60; Louise 8 stuks vreemde Munt ƒ1.50; v. D. 5 stuks dito ƒ4.80; P. T. A. ƒ2.50; H. D. S. ƒ1; C. C. ƒ 10; Anonym 2 Coup. zamen ƒ4.95; B. G. 1 Muntb. ƒ10; E. A. M W. ƒ3.50; H. C. K. ƒ 5; A. M. ƒ 2.50; G. B. 1 Muntb. ƒ 10; geweigerde Interest ƒ 2.50; B. v. T. B. 1 Muntb. ƒ10. Totaal ƒ 283.80½.

LAATSTE BERIGTEN.

LONDEN, Maandag 12 Mei.

In de zitting van het Huis der Gemeenten heeft de Heer Layard in antwoord op eene vraag van den Heer Freeland gezegd dat hij niet gelooft dat de Turken door de opstandelingen zijn geslagen, zoo als de depeches uit Ragusa dit hebben gemeld.

Berigten uit New-York van 1 Mei melden, dat de tijd nadert waarop de generaal Mac Lellan een begin zal maken met zijne operatien tegen de werken van den vijand, welke thans het voorwaarts rukken der bondstroepen belemmeren. Er zijn zeer groote hoeveelheden katoen in de nabijheid van Memphis vernield. De Merrimac, beter voorbereid om den Monitor te bestrijden, zal eerlang in zee steken. De commandant van den Merrimac is voornemens om wanneer hij den Monitor in den grond zal hebben geboord, zich naar Washington en New-York te begeven.

Berigten uit New-York melden, dat eene officiele depêche uit Richmond bevestigt de inneming van New-Orleans

De vloot der Noordelijken naderde de stad en eischte de overgave; de generaal Lovell (van de Zuidelijken) wilde aan dien eisch geen gehoor geven, maar ontruimde de plaats, door met zijne troepen naar het kamp van Moore of Jackson terug te trekken, na bevorens den voorraad katoen verbrand te hebben. Het gepantserde stoomschip Mississippi is door de Zuidelijken vernield, opdat het niet in de magt der bondstroepen zou vallen. Dertien kanonneerbooten van de Noordelijken liggen bij de afzending van dit berigt voor New-Orleans ten anker. Volgens een gerucht hadden de Fransche en Engelsche scheepsmagten tegen een bombardement der stad geprotesteerd. Er schijnt overigens grond te bestaan tot de onderstelling dat de vloot der Noordelijken niet genoegzaam van proviand en ammunitie voorzien is. De Zuidelijke dagbladen zeggen, dat de inneming van New-Orleans nog niets ter gunste der zaak van het Noorden beslist, omdat de legers van de generaals Beauregard en Johnston nog niet overwonnen zijn. Intusschen geven diezelfde bladen hun leedwezen te kennen over het feit, dat er geene krachtiger pogingen tot behoud der stad in het werk zijn gesteld, hetwelk huns inziens te ongelukkiger is, omdat de toevoer van levensmiddelen nu zooveel te moeijelijker zal zijn, terwijl bovendien de gele koortsen weder beginnen te heerschen, hetwelk nog van veel noodlottiger uitwerking zal zijn en vooral gevaarlijk voor de troepen ten noorden van New-Orleans. Om deze redenen zijn de genoemde bladen van oordeel, dat het tooneel van den strijd nog moet worden overgebragt op het terrein der Noordelijke Staten en dat de Zuidelijke moeten trachten in de eerste plaats eenige steden aldaar magtig te worden. Ten slotte melden die bladen nog, dat blijkens de laatst ontvangen depêches, New-Orleans wel in de magt van de vloot der Unie, maar dat de stad nog niet bezet is, omdat het tot die bezetting aan de noodige strijdkrachten ontbreekt. Datzelfde wordt ook gezegd in een door generaal Lovell verzonden telegram, volgens hetwelk de forten Jackson en Philips nog in de magt der Zuidelijken zoude zijn. In eene door genoemden generaal Lovell verzonden depeche wordt ook gezegd, dat de bevolking van New-Orleans algemeen voor de zaak der Zuidelijken gestemd blijft.

Reuters Office meldt de aankomst van het stoomschip Tagus met berigten van Lissabon van den 7den. Wisselkoers op Londen 53⅞, dito Amst. 42½; 3 pCt. Portug. 1856/59/60 46; Uitgest. Schuld 46.

LONDEN, Maandag 12 Mei.

Koffij vast. — *Thee* stil. — *Suiker*: Zeilende gevraagd. — *Rijst* stil. — *Granen*: Eng. Tarwe 2 sh., vreemde dito 1 a 2 sh. en Garst 1 sh. lager; Haver vast.

Tin: Straits 113 a 113¼. — *Lijnolie* 37 a 36 sh. — *Boter*: Friesche 106 a 108. — *Tarwe*: Engelsche 1 a 2 sh., dito vreemde 2 sh. lager. Garst 1 sh. lager. Haver vast. Meel verlaten.

Talk in loco 46 sh., Mei 46 sh., Junij 46.6; Julij—Sept. 46.; Oct. tot Dec. 48.6 a 48.9. De voorraad van *Talk* bedraagt heden 35,042 v. De afleveringen der week bestonden uit 1219 v. en aangevoerd werden slechts 20 v. — *Hennep*: Petersb. £ 33.10 a 34; Riga rein £ 34. — *Koper* £ 98 a 101.

Veemarkt: De aanvoer bestond uit 403 Runderen, 24,680 Schapen en Lammeren, 125 Kalveren en 430 Varkens. Prijzen onveranderd.

De True Briton heeft van Melbourne 36,250 oncen goud alhier aangebragt.

LIVERPOOL, Maandag 12 Mei.

Katoen was heden bij de sluiting der markt vast gestemd. Omzet 5000 b.

WARSCHAU, Maandag 12 Mei.

Men meldt dat de gouverneur-generaal Krzyzanowski zijn ontslag heeft gevraagd. Aan de directeuren van gymnasien die hunne diensten weigeren is verlof verleend. Verscheidene officieren der bezetting zijn gearresteerd, omdat zij in het bezit waren van verboden geschriften.

WEENEN, Maandag 12 Mei. 5 pCt. Metall. 71.70; Dito Nat. 84.90; Aand. 1854 250 fl. 97.20; Dito 1860 500 fl. 98.20; Bank-Act. 847; Cred.-Actien 220.90 — Wissel Londen 131.80.

Slotkoersen: 5 pCt. Metall. 71.80; Dito Nat. 85.—; Bank-Act 849; Noordbaan Dito —; Credit-Anst. 220; Fr. Oost. Spoorw. 273; Nieuwe Lomb. 285. — Wissel: Londen 131.80; Goud —.

BERLIJN, Maandag 12 Mei.

De *Stern Zeitung* meldt, dat de adjudant-generaal des Konings, de luitenant-generaal von Willisen, gisteren avond met eene bijzondere zending des Konings naar Kassel is vertrokken.

BERLIJN, Maandag 12 Mei.

Rogge: Mei/Junij 50⅝, Junij/Julij 49¾. *Raapolie*: Mei/Junij 13⅜; Junij/Julij 13⅜.

BERLIJN, Maandag 12 Mei. 5 pCt. Pruis. 107; Metal. 54⅜; Dito Nat. 64; 5 pCt. Russ. 5de Serie 86⅝; Dito 6de Serie 96⅞; 3 pCt. N. Russen —; 5 pCt. Eng. Dito —; Cred. Actien 83; 4 pCt. Poln. Sch. 81½. — Wissel: Amst. kort —; Dito 2/m. —; Dito Weenen 8/d. —; Dito Petersb. 3/w. —; Dito Londen 3/m. —.

Slotkoersen: 5 pCt. Met. 54⅜; Dito Nat. 64; Stiegl. 5de Serie 86¾; Dito 6de Serie 97; 5 pCt. Eng. Russen 96⅛; 3 pCt. Nieuwe Dito 59⅞; 4½ pCt. Pruisen 100¼. — Wissel: Londen 2/m. —.—; Parijs 2/m. —; Hamb. 2/m. —; Amst. 2/m. —; Weenen 2/m. —; Petersb. 3/w. —.

FRANKFORT, Maandag 12 Mei. 5 pCt. Metall. —; Dito Nation. 62⅞, 63; Bank-Actien 753; Cred.-Actien 194½; Aand. 1858 100 fl. 120; Dito 1860 500 fl. 75¾. — Wissel: Weenen k. z. 89⅜; Amst. k. z. 100⅝; Londen 118⅝.

Slotkoersen: 5 pCt. Metall. 54¼; Dito Nation. 62⅞; 3 pCt. Spanje 48⅝; 2 pCt. Dito 43⅞. — Wissel: Londen 118⅝; Weenen k. z. 89½.

HAMBURG, Maandag 12 Mei. slotkoersen 3 pCt. Mexic. 30½; 3 pCt. Russen 57¾; 3 pCt. Spanje 45½; 2 pCt. Dito 41½; Vereinsbank 101½; Noord-Duits. Dito 95½. — Wissel: Londen —.—; Amst. —.—.

PARIJS, Maandag 12 Mei.

De *Patrie* meldt, dat de regering en de commissie voor het budget het eens zijn geworden, nopens de intrekking van het wetsontwerp betreffende de belasting op het zout. De zitting van het wetgevend ligchaam zal waarschijnlijk tot Julij worden verlengd.

Hetzelfde blad deelt berigten mede uit Saigon van 24 Maart, waaruit blijkt, dat de Franschen fort Vinhlong hebben ingenomen.

Wijders berigt de *Patrie*, dat de Koning en de Koningin der Nederlanden, Woensdag van Parijs zullen vertrekken.

TURYN, Maandag 12 Mei.

De ministers Sella en Depretis zijn naar Napels vertrokken. Durando en Pepoli zullen in den loop van den avond vertrekken.

De *Correspondance Italienne* meldt, dat de minister van binnenlandsche zake eene circulaire aan de prefecten heeft gezonden, waarin aan deze ambtenaren wordt bevolen, bij gelegenheid van het nationale feest, ten einde elke botsing te vermijden, de geestelijke autoriteiten niet uit te noodigen, maar dat zij moeten trachten te vernemen of zij geneigd zouden zijn aan het feest deel te nemen, om dien ten gevolge de noodige maatregelen in het werk te stellen.

Berigten uit Messina melden, dat de Koning gisteren, nadat de troepen voor hem hadden gedefileerd, het kapittel en de autoriteiten heeft ontvangen. Daarna was er diner ten hove, tot bijwoning waarvan de autoriteiten en de commandanten der in de haven liggende schepen waren uitgenoodigd. Het is onmogelijk de geestdrift der bevolking te beschrijven. Victor Emanuel is heden ochtend naar Reggio vertrokken en heeft de autoriteiten belast om door middel eener corporatie de bevolking van Messina voor de ontvangst dank te zeggen.

ROTTERDAM, 13 Mei. De afloop der heden alhier gehouden veiling van Hennep is als volgt:

Ca. 7500 Ned. ℔ Memel Pas, verkocht van ƒ 53¼ a 53½; 10,000 Ned. ℔ Dito Uitschot ƒ 47 a 47¼; 14,000 Ned. ℔ Dito Brak ƒ 44 a 45; 161 bosj. ƒ 39½ a 41¾; 4500 Ned. ℔ Lijflandsche Pas ƒ 58½ a 60 verkocht; Venetiaansche ƒ 52 opgeh. en de Hongaarsche Hennep van ƒ 52¾ a 53 verkocht.

Van de 110 k. Amerik. Spek zijn 4 k. verkocht tot ƒ 51 en de 70 tierces en 50 barrels Amerik. Reuzel werden tot ƒ 27 opgeh.

Uit de eerste hand zijn heden 13 v. Maryland Tabak ex Neptun verkocht.

Boter van ƒ 40 a 46.

SCHIEDAM, 13 Mei. Moutwijn ƒ16; Genever ƒ 21½; Amsterd. Proef ƒ22¾.

ROTTERDAM, Dingsdag 13 Mei. W. S. 2½ pCt. 62⅞; Dito 4 pCt. 98⅞; Portug. 1856/57 44 5/16; Rusland Oblig. bij Hope 100¼; Dito 1855 6de serie 81½; Dito Orig. 2de, 3de en 4de Leening 75¼; Dito bij Hope en C°. 1860 4½ pCt. 89; Oost. Metal. 50 15/16; Dito 2½ pCt. 26¼; Dito Nat. 59⅞; Dito Zilv. 72 7/16; Mex. 30½.

PER TELEGRAAF.

LONDEN, Dingsdag 13 Mei.

De Indigo-veilingen zijn heden met weinig kooplust geopend; goede Bengaalsoorten werden verkocht a pari, de ordinaire en goede *Oude* 2 p. lager, goede Kurpah 2, ord. 6 p. lager; Madras, puike soorten pari, andere soorten 2 a 4 p. lager. De hoogste prijzen waren voor Bengaal 9 sh. 6 p., Kurpah 9.7. Van 1461 k., die den hamer passeerden, zijn 568 k. verkocht.

LONDEN, Dingsdag 13 Mei. Consols 92⅛ a ¼ 3 pCt. Mexic. 32⅛ a ¼; 3 pCt. Venezuela —; 1½ pCt. Dito —; Uitg. Gren. —; 2 pCt. Dito —; Grieken — a —; 1 pCt. Ecuador 18 a —; 2 pCt. Spanje 44 a ¼; 3 pCt. Dito —; Coup Cert. 8⅝ a ⅞; Amort. 19¼ a ½; Illinois Spoorw. Aand. 47 a 46; Constr. Bonds 7 pCt. —; Russische Scrip ¼ a ½ pCt. premie.

ALEXANDRIE, Maandag 12 Mei.

Berigten uit Aleppo van 9 dezer melden, dat de staat van zaken daar zeer gespannen is. De priesters en de Christenbevolking worden beleedigd en uitgedaagd. De toestand is niet houdbaar.

De Drusen hebben den Prins van Wallis met gejuich begroet.

SCUTARI, Vrijdag 9 Mei.

Naar luid van een dagorder, uitgevaardigd door den bevelhebber der Turksche troepen, heeft hij heden met 8000 man geregelde en ongeregelde troepen 3000 Montenegrijnen aangetast; na een hevig gevecht gedurende twee uren, zijn de Montenegrijnen met groot verlies teruggetrokken.

PARIJS, Dingsdag 13 Mei.

De *Moniteur* deelt een rapport mede van den admiraal Bonard, gedagteekend Saigon 23 Maart. Het rapport bevestigt het berigt der inneming van Vinklong na eene hardnekkige verdediging; 68 stuks geschut, en eene zeer groote hoeveelheid rijst zijn door de Franschen buit gemaakt. Het verlies der Fransche troepen is onbeduidend.

PARIJS, Dingsdag 13 Mei. Fransche 3 pCt. 70.85; Cred. Mob. 852; Fr.-Oostenr. Spoorw. 530; Russ. Spoorweg —; 3 pCt. Spanje 49¼; Dito 2 pCt. 43⅞; 5 pCt. Italie 72; Guillou Credit 222.

MARSEILLE, Dingsdag 13 Mei.

Berigten uit Rome van den 10den jl. melden, dat de generaal Goyon den Paus heeft kennis gegeven van zijne terugroeping en tevens van zijn vertrek op den 18den e. k. Sir James Hudson is te Rome gepasseerd en heeft tijdens zijn verblijf in die stad een langdurig onderhoud gehad met den kardinaal Antonelli, waarna hij zich weder naar Napels heeft begeven, ten einde Koning Victor Emanuel verder op zijne reis te vergezellen. Allen, die met den Engelschen gezant in aanraking zijn geweest, verzekeren, dat de Romeinsche kwestie binnen den tijd van twee maanden opgelost zal zijn. Koning Frans is door het roodvonk aangetast; niemand wordt bij hem toegelaten dan de beide Koninginnen, zijne gemalin en zijne stiefmoeder. De Onderkoning van Egypte is den 8sten jl. te Rome aangekomen en den 10den bij den Paus in een bijzonder gehoor ontvangen, met gelijke eerbewijzen als aan regerende vorsten worden bewezen.

Volgens berigten uit Napels van den 10den jl. is Koning Victor Emmanuel te Salerno met gelijke geestdrift begroet als bij zijne komst te Napels. De gansche weg derwaarts door den Koning gevolgd, was met toeschouwers bezaaid; er werden hem vele petitien bij die gelegenheid aangeboden.

TURYN, Dingsdag 13 Mei.

Berigten uit Napels van gisteren melden dat het huis des Konings in den loop des ochtends een prachtig dejeuner aan de officieren der Fransche en Engelsche vloten te Pompeji heeft aangeboden.

LIVORNO, Dingsdag 13 Mei.

De Onder-Koning van Egypte is hier aangekomen, de overheden begaven zich aan boord om hem te begroeten; men gelooft dat hij niet aan wal zal zijn.

BRUSSEL, Dingsdag 13 Mei. 5 pCt. Oostenr. Metall. 53⅞; Oostenr. Cred. Actien 434.50; Rott.-Antw.Spoorw. —.

ANTWERPEN, Dingsdag 13 Mei. 4½ pCt. Belgie 98; Oostenr. Cred. Act. 434; 5 pCt. Metall. 54; 5 pCt. Nation. 63¼; 3 pCt. Spanje 48¼; 2 pCt. Dito 43⅛; Cred. Guillon —; Sp. Rott.-Antw. —.

TEXEL, Dingsdag 13 Mei.

Binnen: Felix, Walloe, Strumstad.

Uitgezeild: Twenthe, S., Hull. - Constance, Sipkes, Padang. - Lewe van Nyestein, Borchers, Batavia. - Batavier, Pfeiffer, id. - Waldemar, Holm, Hartlepool. - Friedenreich, Petersen, Leith. - Fortuna, Holland, Newc. - John and Mary, Whitehead, id. - Endeavour, Taylor, Sunderland.

HELVOETSLUIS, Dingsdag 13 Mei.

Uitgezeild: Maria Johanna, Stam, Gibraltar. - Vriendschap, Jansen, Cardif.

BROUWERSHAVEN, Dingsdag 18 Mei.

Uitgezeild: Catharina Maria, van Amerongen, Samarang.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, Dingsdag 13 Msi.

De Voorraad van KOFFIJ en SUIKER op de Zes hoofdmarkten van Europa, berekend in centenaars, was op 1°. Mei der 3 laatste jaren als volgt:

K O F F IJ.

	1860.	1861.	1862.
Holland	586,000	579,000	501,000
Antwerpen	42 000	65,000	54,000
Hamburg	120 000	140,000	220,000
Triëst	60 000	75,000	71,000
Havre	91 000	131,000	138,000
Engeland	160,000	102,000	133,000
Totaal	1,059,000	1,092,000	1,117,000

S U I K E R.

	1860.	1861.	1862.
Holland	500 000	390,000	465,000
Antwerpen	22 000	19,000	20,000
Hamburg	60,000	80,000	90,000
Triëst	73,000	15,000	135,000
Havre	42,000	40,000	118,000
Engeland	1,886,000	1,520,000	2,085,000
Totaal	2,583,000	2,064,000	2,886,000

's GRAVENHAGE, 12 Mei. Boter: ten gevolge van den ruimen aanvoer en zeer levendigen handel door buitenl. orders, liep de markt vlug af en werden prijzen bedongen van 39 tot 44, gerekend per vat van 40 ℔ of 92½ c. tot ƒ 1.10 per ℔; alles opgeruimd.

ROTTERDAM, 12 Mei. *Tarwe*: Vlaams., Zeeuws., Flakkeesche en Overm. met matigen toevoer, in de beste soorten traag als voren van de hand gegaan, terwijl de mindere kwal. 10 a 20 c. lager moeijelijk te verkoopen waren; p. bl. Vlaams. ƒ 11.50 a 12.10; dito Zeeuws., Flakkeesche en Overm. ƒ 11 a 11.80; mindere en geringe ƒ 9 a 10.80. Poolsche zonder handel; roode met zeer weinig omgang, per 2400 ℔ (127/128 ℔) Bovenl. ƒ 340. — *Rogge*: Inl. slap en 10 a 20 c. lager; p. bl. Vlaams. en Zeeuws. ƒ 8.20 a 8.40; dito Overm. ƒ 7.60 a 8; mindere en Noord-Brab. ƒ 7 a 7.50. Buitenl. zeer aangeboden met eenigen handel tot lagere prijzen; 152, 154/2 ℔ Amerik. ƒ245 a 250; 152/2 ℔ n. Pruis. ƒ240 a 244; 153/2 n. Koningsb. ƒ240 a 246; 152/2 ℔ n. dito ƒ234; 145/2 ℔ Odessa ƒ 220; 143/2 ℔ Pernau ƒ 252; 145/2 ℔ Archangel ƒ 245; 146/147/150/2 ℔ Petersb. ƒ 245, 248, 250. — *Boekweit* als voren met weinig omgang; op 140/2 ℔ Noord-Brab. ƒ215, 217. Voorts per 2100 ℔ Rijn ƒ 208; Holst. ƒ 210; Elve ƒ 198, 200; Frans. ƒ165. — *Garst* 10 lager; Vlaams, Zeeuws., Flakk. en Overm. winter, p. bl. ƒ 5.80 a 6.30; mindere en geringe van ƒ 4.50 a 5.60; zomer p. bl. ƒ5.40 a 5.60; goede en mindere van ƒ 4.50 a 5.20. — *Haver* als voren; korte van ƒ3.70 a 4.30; lange van ƒ 2.80 a 3.80. — Bruine en Witte *Boonen* 50 c. lager met weinig aftrek, doch komen ook niet veel meer voor. — *Paardenboonen* gingen 20 a 30 c. lager traag van de hand. — *Erwten* 25 c. lager met weinig begeerte. — *Hennepzaad* Inl. ƒ 270. — *Kanariezaad* was tot vorige prijzen vrij goed te plaatsen van ƒ 6 tot 9.25 n. kwal.

SCHIEDAM, 12 Mei. Rogge verkocht 143/2 ℔ Pernau ƒ252 6/w.; 148/2 ℔ gedr. Pommer ƒ 251 cont., ƒ 253 6/w. Garst: 128/2 ℔ n. Windau ƒ 195 6/w.; 133/2 ℔ n. Dantziger ƒ 172 cont., ƒ 174 6/w.

ALKMAAR, 12 Mei. Aangevoerd 189 Kalveren ƒ 36 a 68; 52 vette Varkens 44 tot 48 c. per ℔; 14 Schapen en 5 magere Varkens ƒ8 a 26.

HOORN, 11 Mei. Op de veemarkt, gisteren alhier gehouden en waarop veel schoon vet vee aangevoerd werd, was de handel zeer slap en de prijzen aanmerkelijk minder dan op de groote markt, die op 30 April gehouden werd.

STEENWIJK, 12 Mei. Marktprijzen. Granen: Rogge ƒ 7.65 a 8.25; Zomergarst zaai ƒ6 a 6.50; Haver zaai ƒ 4.10 a 5; Aardappelen: Zand ƒ 2.20 a 4, dito Duitsche en Geldersche puik ƒ 4.50 a 5.50 alles per mud; Boter per ¼ vat ƒ43.25 a 43.50, per ⅛ vat ƒ 21.50 a 22, per ℔ ƒ 0.95 a ƒ 1; Eijeren per 100 st. ƒ 2.10.

Op de Veemarkt was puik, maar weinig aanvoer en de handel gedrukt. Men besteedde: Kalfkoeijen ƒ100 a 155; Guste dito ƒ90 a 140; Vaarsen ƒ 90 a 135; Pinken ƒ40 a 80; Kalveren ƒ10 a 20; Magere Varkens en Biggen zeer in trek: Varkens ƒ18 a 37; Biggen ƒ4 a 9.

BEZIERS, 9 Mei. Ter markt van heden werd de koers van disponibele Voorloop 3/6 bepaald op 72 fr. voor 45 stukken.

MARSEILLE, 10 Mei. *Koffij* met beperkten omzet wegens de hooge prijsvorderingen der houders. — *Ruwe Suiker* vaster gestemd. — *Cacao* voortdurend zeer stil.

BORDEAUX, 10 Mei. *Koffij* zonder handel, door de hooge prijzen zijn de koopers geretireerd. — *Suiker*: Op levering zijn 5385 zakken Mauritius geplaatst a 48.50; in vreemde soorten is niets gedaan. Geraffineerd ter export. zonder vraag. — *Cacao* zeer flaauw, 300 b. Goaquil werden met 70 fr. betaald. — *Terpentijnolie* lager en a 156 fr. gedaan.

DANTZIG, 9 Mei. *Granen*: Tarwe met meer vraag, tot zeer ferme prijzen vonden heden 450 last koopers.

TRIEST, 9 Mei. *Koffij* blijft zonder vraag voor het buitenland; de omzet was deze week wederom beperkt en niet dan met moeite hebben zich de prijzen kunnen souteneren. — Geraffineerde *Suiker* lusteloos. — *Katoen* met geringen voorraad, gevraagde kwaliteiten vooral ontbreken. — *Vruchten* over het geheel met weinig handel.

RIGA, 8 Mei. *Hennep*: Dezer dagen zijn ca. 3000 berk. Setschka door Duitsche huizen opgekocht, men heeft betaald 109 a 111 r. voor ord. rein; 118, 115 en 112 r. voor fijne en 113 a 115 r. voor marine. — *Granen* zonder handel; voor 116, 117 ℔ Russ. Rogge wordt 113 r. geboden, onder 115 r. zijn geene verkoopers; 116, 117 ℔ Koersche Rogge wordt op 117 r. gehouden. — *Koers* op Amst. 170½.

KONSTANTINOPEL, 2 Mei. *Granen* wel zoo vast; deze week zijn verkocht 40,000 kil. Tarwe voor de Middell. Zee en 15,000 kil. Garst en 12,000 kil. Maïs voor Engeland.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 11 Mei; Gerrard, Steenke, Benicarlo. - Ann Livingston, Parkin, Liverpool. - Beaton, Barnical, Sunderland. — 12 Mei; Christina, Beermann, Galatz. - Noordster, Stevens, voor wijlen Goedkoop, Cette. - Alberdina, Lodewijks, Lissabon. - Ranger, S., Londen. - Tordenskiold, Halstensen, Christiania. - Willem, de Boer, Oudsoen. (Benevens de schepen per telegraaf gemeld).

VLIE, 11 Mei; Jonge Aukje, Balk, Newc. - Zwaluw, Steeksma, id. - Catharina, Svarrer, Koningsb. - Stad en Landen, Alta, Frederikstad. - Amphion, Nielsen, Drobach.

HELVOETSLUIS, 12 Mei; Argo, van Teutem, Banjoewangie l. v. Brouwershaven. - Earl of Auckland, S., Londen. - Peace, Howlett, Newport. - Louise, S., Grangemouth. - Jacoba, de Heer, Newc. - Sarah Ann, Powell, id. - Swallow, S., Hull. - Louise, Mehler, Stettin. - Rudolph, Callies, id. l. v. Brouwershaven.

BRIELLE, 12 Mei; Batavier, S., Londen. - Zingari, S., Hartlepool. - Norfolk, S., Goole. - Elve, S., Hamburg.

BROUWERSHAVEN, 12 Mei; Gloria, Sabia, Marseille n. Dordrecht. - Catharina Maria, van Amerongen, Rott. n. Padang.

VLISSINGEN, 11 Mei; Reinhard, Muller, Odessa. - Leo Sinnige, Karsens, Smirna. - Haren, Boer, Messina.

DELFZIJL, 3 Mei; Catharina, Springer, Bremen. — 4 Mei; Fenna, Dirks, Leer. — 5 Mei; Cornelia Anna, Leeuwe, Laurvich, 7 dito derwaarts teruggekeerd. - Catharina, de Vries, Elmshorn. - 2 Gebroeders, Koster, Halstede. - 3 Gebroeders, Bolivius, Randsel, 6 dito derwaarts teruggekeerd. - Harmke, Harkema, Leer. - Goede Hoop, Meijer, Papenburg. - Gezina Maria, Meijer, L. A. Schans — 6 Mei; Geziena Helena, Albers, Oudsoen, 7 dito derwaarts teruggekeerd. - Annette Cornelia, Ohlsen, id. - Nooit Gedacht, Springelkamp, Elmshorn. - Venus, Douwes, Oldenb. - Eendragt, Meeuse, Borkum, 7 dito derwaarts teruggek. — 7 Mei; Johannes, Blohm, Stettin. - Wilhelmine, Bruhn, id. - 4 Gebroeders, van der Horst, Bremen. - 2 Gebroeders, Harms, Norden. — 8 Mei; Erdinandina, Krausen, Stettin. - Gezina Ida, Taay, Frederikstad. — 9 Mei; Maria, Giezen, Barstels. - Getina, Schönebohm, Greetmeinath, 10 dito derwaarts teruegekeerd. - Talafira, Obes, Emden. — 10 Mei; Alberdina, Wolkammer, Noorw. — 11 Mei; Amstel, S., Hamburg.

DANTZIG, 9 Mei; Gesina, Postema, Colberg.

SWINEMUNDE, 9 Mei; Dankbaarheid, Potjer, Boness.

KOPENHAGEN, 12 Mei; Willem I, S., Stettin, heeft de reis voortgezet.

LONDEN, 10 Mei; Eva Elisabeth, Smit, Bari.

DEAL, 10 Mei; Caroline, . . ., Passaroean.

Bij WIGHT, 7 Mei; Aurora, Smit, Gallipoli n. Petersb.

BOULOGNE, 1 Mei; Jantina Alida, Texer, Gron. — 7 Mei; Pitronella, Wirtjes, id.

St. NAZAIRE, 10 Mei; Balmoral, S., Rott.

NANTES, 10 Mei; Zeevaart, Landeweer, Amst.

GENUA, 7 Mei; Orion, . . ., Newc.

KONSTANTINOPEL, 30 April; Voorwaarts, Vink, Galatz n. Vlaardingen (heeft de reis voortgezet).

BATAVIA, 14 Maart; Maria, van Wulven, Newc. — 17 Maart; Jason, Lammerts van Bueren, Rott. - Minister Thorbecke, van Duyn, Amst. — 20 Maart; Maria Catharina, de Bos, Kaap de Goede Hoop. — 21 Maart; Catharina Jacoba Henriette, Tonjes, Rott. — 25 Maart; Wilhelmina, Koster, Kaap de Goede Hoop.

STRAAT SUNDA, 11 Maart; Isaac da Costa, Löschen, Batavia n. Rott. — 14 Maart; Petronella Catharina, van der Veen, id. n. Amsterd. - Batavia, Prange, id. n id. — 25 Maart; Maria Magdalena, Willenbrink, Samarang n. Rotterdam.

UITGEZEILD.

TEXEL, 12 Mei; Stad Workum, Stenders, Londen. - Vesta, S., Dantzig. (Benevens de schepen per telegraaf gemeld).

VLIE, 11 Mei; Clara Metha, Spiegelberg, Koningsb. - Christine Marie, Koch, Aalborg. - Ludvig, Lange, Frederikstad. — 12 Mei; Esaias Tegner, Johnson, Norrköping.

HELVOETSLUIS, 12 Mei; Caroline, Alcock, Guernsey. - Alarm, Bayne, Boness. - Marie, Böttcher, Dantzig.

DELFZIJL, 5 Mei; Mettina Jacoba, Dijken, Riga. - Thaliena, Sterenberg, Noorw. - Elisabeth, van Brederode, id. - Geertje Kramer, Folkers, Bremen. — 7 Mei; Catharina, Pott, Riga. - Zeelust, Star, Noorw. - Renske, Pott, id. - Helena, Schreuder, id. — 10 Mei; Catharina Lutgerdina, Bos, id. - 2 Vrienden, Kuiper, Bremen. - Alida Gezina, de Jonge, id. - Catharina Imkea, Hulzebos, Leer.

SWINEMUNDE, 9 Mei; Zwaantina Margaretha, de Vries, Petersb. - Jantina, Blaak, Kopenhagen.

DANTZIG, 9 Mei; Christine Marie, Hansen, Koogerpolder. - Kroonprinsessen Caroline, Nielsen, id. - Maria, Bloupot, Zwolle. - Froukje, Faber, Dokkum. - Frithiof, Lauritzen, Rott. - Trientje, de Boer, Bremen.

CADIX, 5 Mei; San Salvador, Munnix, Buenos-Ayres.

KONSTANTINOPEL, 28 April; Goorregt, Huges, Amst. - Jonge Rieka, Klein, Rott. - De Maas, Schabeling, Galatz. - Gepbina Helena, de Vries, id.

BATAVIA, 15 Maart; Zeenimph, Graadt van Roggen, Amst. — 20 Maart; Mary, Silversparre, Nederl. — 23 Maart; Stad Gouda, Breuning, id. — 26 Maart; Voorwaarts, Kerkstra, id. — 29 Maart; Margaretha Simonetta, Hoffman, id.

SAMARANG, 9 Maart; Minerva, Botes, Nederl. — 13 Maart; Bernard & Agnes, Heemskerk, id.

SOERABAYA, 11 Maart; Salatiga, de Jong, Nederl. — 18 Maart; Nicot, Amesz, id. — 20 Maart; Louise Kroonprinses van Zweden, Stoop, id.

PASOEROEAN, 14 Maart; Pauline, Post, Nederl. - Amsterdam, Wehdemeijer, id.

PANAROEKAN, 15 Maart: Zeenimph, Graadt van Roggen, Amst.

BANJOEWANGIE, 28 Febr.; Fop Smit, Leverstein, Rott. — 5 Maart; Patriarch Samhiri, Lion, Rott. - Abel Tasman, Rijken, id. — 8 Maart; Oceaan, Herderschee, id. - Antonia Petronella, Vorendijk, id. - Aegidia en Pauline, Hoogland, Amst. — 13 Maart; Burgemeeter van Middelburg, Hock, Rott.

Rivierberigten.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN:

B. Kirchreiber, Maintz N°. 5, n. Maintz. - W. Böking, Frankfort N°. 4, n. Frankfort. - M. Derksen, Wilhelmina, n. Wesel. - J. Gutgemann, Cöln N°. 10, n. Keulen. - A. Bauduin, Urania, n. Mannheim. - M. Grunewald, Neptun, Dusseldorp en Duisburg. - W. Dombeek, de Hoop, n. Urdiegen.

ARNHEM, 12 Mei. Rijnhoogte 1 el 1 p. 1 d., onveranderd.

KEULEN, 12 Mei. Aangekomen F. C. Hartmann van Rott., met 2816 c. Rijnhoogte 5 v. 9 d. Keulsch en Rijnl.

Carga-Lijsten.

ROTTERDAM.

BATAVIA, Tollens, Verhagen: 11,648 b. Koffij, 555 b. Peper, 1100 sch. Tin, 139 k. koperen Duiten, 5248 boss. Bindrotting, N. H. M.

NEW-YORK, New-York, Dewhurst: 150 v. Reuzel, 7600 Duigen, 37 vtjs. en 41 tierces Honig, 50 vtjs. Asch, Gebrs. Nottebohm; 100 v. Schoenpennen, J. H. Claus en J. Raulino; 50 tierc. Reuzel, A. Struth en C°.; 58 k., 4 v. Tabak, 7 v. Steelen, R. Kraemer en C°.; 1 partij Verfhout, F. A. Voigt en C°.; 20 v. Schors, R. en J. Dombrée; 250 v. Koopm., Obermann en Gompertz; 1 partij Verfhout, 335 z. Rogge, 150 st. Mahonyhout, Order.

St. MALO, Alfred, Le Clerc: 45265 k°. Garst, 50406 k°. Boekweit, Order.

LIVERPOOL, Bittern, Perry: 100 t. Zout, J. Schaap Hzn., te Amsterdam.

RUNCORN, Thomas Rising, Bullard: 137 t. Zout, J. Schaap Hzn., te Amst.

DANTZIG, Louise, Fuchsen: 66 last Tarwe, Order.

BREMEN, Gezina Helena, Dost: 77 v. Tabak, Order.

ALTONA, Annette, de Wall: 57330 k°. Boekweit, Order.

ALTONA, Magretha, Strohschneider: 47,430 k°. Boekweit, Order.

DORDRECHT.

GIRGENTI, Guilietta, Maresca: 4230 cant. Zwavel, D. Schotman Dz.

GIRGENTIA, Arendina, Smit: 2300 cant. Zwavel, D. Schotman Dz.

Wisselkoersen.

AMSTERDAM, Dingsdag 13 Mei.

Hamburg	2/m. *f* 34⅞	g.	Lissabon	3/m. *f* 41¼	g.
〃	zigt 〃 35⅛	g.	Porto	〃 〃 41⅜	g.
Londen	2/m. 〃 11.75	g.	Petersburg	〃 〃 165	g.
〃	zigt 〃 11.80	g.	Parijs	kort 〃 56	g.
〃	3/m. 〃 —		〃	2/m. 〃 55⅝	g.

Prijscourant der Effecten.

DINGSDAG 13 MEI.			Laagste koers.	Hoogste koers.	Gebleven koers.
Amsterdam, Thesaurie	3½	pCt.	87⅞	87 15/16	
Nederl. Kanaal Noordzee	3	〃			
Nederl. Bank	4	〃			
Nederlanden, Werk. Schuld	2½	〃	62¾	62⅞	62⅞
Dito Dito	3	〃	74⅝	75 1/16	75 1/16
Dito Dito	4	〃	98⅝	98 13/16	98 11/16
Oost-Ind. Leening	4	〃			
Amortisatie Syndicaat	3½	〃	92¾		
Handelmaatschappij op rescontre			140¼		
Dito à contant	4½	〃			
Dito Leening 1858	4	〃			
Aand. Holl. Spoorweg					
Dito	4	〃			
Leening Idem	4½	〃			
Rijn Dito	4½	〃			
Dito 2de Leening	4½	〃	100¾		
Belgie, Cert. Adm. Belg. Bank	4½	〃			
Dito bij Rothschild	2½	〃			
Frankrijk, Certificaten	3	〃			
Spanje, Obligatien	2	〃			
Dito	3	〃			
Dito Binnenlandsche	3	〃	48½	48 9/16	48 9/16
Amortisable Schuld			19⅝		
Bewijzen Coupons			8½		
Portugal, Obligatien	3	〃	45 15/16	45	
Dito 1856/1860	3	〃	44 3/16	44¼	
Dito Uitgestelde					
Rusland, Oblig. bij Hope & C°.	5	〃	101		
Dito Dito 1828/29	5	〃	100¼	100⅜	
Certif. Dito 1831/33	5	〃			
Dito Dito 1840	4	〃	75¼		
Dito Origin., 2de, 3de, 4de Leen.	4	〃	75⅛		
Dito Dito 5de Leening	5	〃			
Dito 5de Serie	5	〃	81½		
Dito 1855 6de Serie	5	〃	91	91⅛	91 1/16
Dito Adm. te Hamburg	5	〃			
Dito te Londen	5	〃			
Dito Dito	4½	〃	88¾		
Dito Dito bij Hope & C°. 1860	4½	〃	88⅝	88⅞	88¾
Dito Dito	3	〃	58⅞		
Inschrijvingen in Assignatien	6	〃	52½		
Certificaten van Dito	6	〃	53¼		
Spoorweg-Aandeelen volgef.	5	〃	195¾	196	
Dito	4	〃			
Hypotheek	4½	〃	76½		
Polen, Aandeelen 1835 fl. 500		*f*			
Obligatien	4	pCt.	76¼		
Spoorw. Aand.	4	〃	72		
Pruisen, Obligatien	4½	〃			
Dito 1859	5	〃			
Aandeelen 1854	3½	〃			
Oostenrijk, Oblig bij Goll & C°.	5	〃	58½		
Dito Dito	4	〃			
Dito Metalliek	5	〃	50⅞	51 1/16	51
Dito Dito	2½	〃	26¼	26⅜	26 5/16
Dito Rente Amst.	5	〃	72⅜	72⅝	72⅜
Dito Nationale 1854	5	〃	59¾	59⅞	59 13/16
Weener Bank-Actien		*f*	752		
Dito Aand. fl. 250, 1839		〃	330		
Dito Dito 〃 250, 1854	4	pCt.	219		
Dito Dito 〃 500, 1860	5	〃	437	437½	
Fr. Oost. Spw. Oblig. bij Hope	5	〃	128		
Beijeren, Spoorweg-Aandeelen		*f*			

Braz. 1824 5 pCt. 98; Dito 4½ pCt. 88¾; Grenada Uitg. 5⅛, ¼, ⅛; Dito 2 pCt. 25; Dito afgest. 9 15/16, 10; Mexik. 3 pCt. 30½, ⅝, ⅝; Illinois Oblig. Constr. Bonds 7 pCt. 82½; Louis. 5 pCt. 85¾; Grieken 5 pCt. 7 1/16, ⅛; Rijn Shares volgef. *f* 265; 5 pCt. Italie 65.

***Koers** van het Geld:* Beleening 3½, Prolongatie 4, Disconto 4 pCt.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Effecten-Societeit

BOON HARTSINCK, *President.* DE BEAUFORT, *1ste Secretaris.*

Handel en variatie waren heden over het algemeen van belang ontbloot. De veranderingen waren ten slotte zelfs zoo gering dat de markt kleurloos kan genoemd worden; alleen bleven Hollandsche fondsen iets vaster.

Gren. L. C. 28½, 29 c. de hectare met veel affaire.

Laatste Prijzen ten 5 ure: Integralen 62⅞; 2 pCt. Spanje —; 3 pCt. Binnenl. 48 9/16; Metal. 5 pCt. 51; Dito Nat. 59 13/16.

ADVERTENTIEN.

FAILLISSEMENT. — VERIFICATIE.

Aan de Schuldeischers in het Faillissement van W. G. J. VAN ROOSMALEN, Schilder en Glazenmaker, wonende alhier op de Prinsengracht bij de Weteringstraat, wordt berigt, dat de tweede Vergadering ter verificatie der Schuldvorderingen zal gehouden worden op Dingsdag den 27sten dezer Maand, des Namiddags ten half 1 Ure, in het Locaal van de Tweede Kamer der Arrondissements-Regtbank alhier.

Die Schuldeischers, welke de Bewijzen hunner vorderingen nog niet bij den Curator hebben ingeleverd, worden verzocht die bescheiden spoedig in te zenden ten zijnen Kantore, Bloemmarkt bij de Stilsteeg, F 181.

AMSTERDAM, 13 Mei 1862. De Curator in het Faillissement,

(9237) MR. J. A. N. TRAVAGLINO.

HOUDERS van **COGNOSSEMENT** aan Order over
IT 1/8 = ACHT KISTEN GOM.
〃 **9/10** = TWEE ZAKKEN SALEP,
afzender J. TARANTO, aangebragt van Smyrna, via Londen, door het Stoomschip *AVOCA*, Kapt. H. JAY, gelieven zich ten spoedigste te adresseren bij de Cargadoors NOBEL & HOLTZAPFFEL. (9212)

WILLIGE VERKOOPING door H. G. GEERS Gz., Makelaar in Vaste Goederen en Ondernemer van Verkoopingen, op Donderdag 15 Mei 1862, des Voormiddags ten 11 Ure op de Westermarkt; van een Partij **AFBRAAK, NIEUWE HOUTWAREN** en **GEREEDSCHAPPEN,** als: Schaafbanken met voor- en achtertang, beste Mallejan of Houtwagen, Ladders, Schragen, Juffers, Kolders, Kortelingen en Stijgerdeelen, Kozijnen met Ramen en Deuren, waarbij twee stel nieuwe Eiken Portes Brisees, Eiken- en Greenen Balken, Schotwerk, Greenen en Vuren Deelen, Schroten en Latten, laatstelijk eene Partij best nieuw **EIKEN BRANDHOUT,** meerendeels zoo gereed om te gebruiken, daags voor den Verkoopdag te bezigtigen. (9154)

In alle Boekwinkels kan men zijne bestellingen doen op een Werkje, getiteld:

ENSCHEDÉ, VOOR EN NA DEN BRAND

VAN 7 MEI EN VOLGENDE DAGEN. Eene beknopte Geschiedenis van Enschedé's ontstaan, bloei en zijne verwoesting door den Brand, door **H. G. HARTMAN Jzn.** MET EEN PLATTEN GROND, AANDUIDENDE HET AFGEBRANDE GEDEELTE EN DE NOG OVERGEBLEVEN GEBOUWEN DER STAD.

Wordt uitgegeven in Gr. Oct. formaat, en zal in geen geval den prijs van *f* 1 te boven gaan. (9176)

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente NIJMEGEN, doen oproeping van **HOOFDONDERWIJZERS** voor Openbare Scholen van gewoon Lager Onderwijs, te weten:

1°. Tot Hoofdonderwijzer aan de Openbare School van gewoon Lager Onderwijs, waaraan verbonden is eene Jaarwedde van *f* 600 en eene toelage van 20 pCt. van de door de Gemeente te ontvangen Schoolgelden, vrije Woning en teruggaaf van Personele Belasting.

2°. Tot Hoofdonderwijzer aan de Openbare School van gewoon Lager Onderwijs, bestemd voor Kinderen van Minvermogenden en Bedeelden, waaraan verbonden is eene Jaarwedde van *f* 600 met eene toelage van 5 Cents per maand voor ieder Leerling, vrije Woning en teruggaaf van Personele Belasting.

De Sollicitanten tot voorgenoemde betrekkingen behooren hunne Bewijzen van bevoegdheid en goed zedelijk gedrag franco in te zenden vóór den 1sten Junij dezes jaars aan den Heer Burgemeester der Gemeente, en zal aan Belanghebbenden worden kennis gegeven van den dag waarop het Vergelijkend Examen zal gehouden worden. De aanvaarding der Betrekking is voorloopig bepaald op den 1sten Julij dezes Jaars.

NIJMEGEN, 10 Mei 1862. De Burgemeester en Wethouders voornoemd:
F. P. BYLEVELD,
De Secretaris,
R. O. B. VERHEIJEN.
(1974)

NAAR GOTHENBURG

zal ten spoedigste vertrekken: Het Nederlandsch **BARKSCHIP** *CONSTANTIA MARIA*, Kapt. J. H. DE JONG, ligt Entrepot-Dok.

Adres bij de Cargadoors VAN DEN EMSTER & MEIJER. (9265)

Naar Soerabaya (direct)

ligt te AMSTERDAM IN LADING: Het snelzeilend gekoperd Nederlandsch **BARKSCHIP**

***Capella*, Kapt. J. Kruisinga.**

Voor den overvoer van Passagiers van nette en gemakkelijke Inrigtingen voorzien.

Adres bij de Kargadoors D'ARNAUD & C°. te Amsterdam. (9238)

Op een HANDELS-KANTOOR wordt verlangd **IEMAND** van de P. G., met het Italiaansch Boekhouden bekend, en de geschiktheid bezittende tot het doen van kleine Reizen. Bekendheid met den Wijnhandel zal tot aanbeveling strekken. Salaris *f* 700, buiten emolumenten. Brieven franco onder lett. K, aan de Boekverkoopers SCHALEKAMP VAN DE GRAMPEL en BAKKER, te Amsterdam. (8950)

Door gevorderde leeftijd TE KOOP: **HUIS** en **STAND** eener sedert vele jaren bestaande Tappers- en Koffihuishouders-Affaire, met goed rentende Bijzaak, gelegen op slechts Tien Minuten afstand van Amsterdam. Brieven franco, Lett. B. v. G., Bureau Handelsblad, waar onder dezelfde Letters te bevragen is: Eene **AFFAIRE** in GEMAAKTE GOEDEREN, MANUFACTUREN, GAREN, BAND, enz., welke te Koop is en ruime Winst oplevert. (9263)

Voor een **HEER** worden tegen 1 Junij a. s. en minstens voor den tijd van TWEE MAANDEN verlangd, op den Buitenkant of in de nabijheid: Twee ruime **GEMEUBELEERDE KAMERS,** waarbij een SLAAPVERTREK. Franco opgaven worden ingewacht en informatien kunnen verkregen worden onder Lett. E. bij den Boekverkooper J. C. SPIJKER Az., Reguliersplein, X 359 alhier. (9122)

EIN BUCHHALTER

der DEUTSCH u. HOLLÄNDISCH CORRESPONDIRT u. beider Sprachen mächtig ist, kan bald oder am 1en Juni ein **ENGAGEMENT** finden. Wo sagt die Expedition. (9145)

FABRIEK VAN BEHANGSELPAPIEREN, ENZ.,

NIEUWE HOOGSTRAAT C 285 te Amsterdam.

Bevelen hun ruim Gesorteerd **MAGAZIJN** in het aandenken hunner GEËERDE BEGUNSTIGERS aan, daar men in elke Kwaliteit eene fraaije keuze tot zeer Billijken Prijs verkrijgen kan.

Tot Opruiming eene Partij **SATINÉ PAPIEREN**, dewelke a 17½ Cent en 20 Cent per Rol uitverkocht worden. Restanten à Tout Prix!!! (9187)

HH. Handelaren en Grossiers.

Een met Handel goed bekend **PERSOON,** te 's HERTOGENBOSCH woonachtig, verlangt door soliede Huizen belast te worden met het **OPNEMEN VAN COMMISSIEN** in de Prov. NOORD-BRABANT, GELDERLAND en LIMBURG. Reflecterenden adresseren zich franco onder Lett. V. R. bij den Boekh. G. THEOD. BOM, Kalverstraat, E 10, te Amsterdam. (9160)

PROSPECTUS, ENZ., ENZ. van gunstig bekende PROT. JONGE HEEREN- en JONGE DAMES-INSTITUTEN, Franco verkrijgbaar op aanvrage Lett. J. D. bij den Boekhandelaar H. TEN HOET, te Nijmegen. (9131)

Een in AMSTERDAM gevestigd, buiten- en binnenlandsch Geaccrediteerd **KOOPMAN,** ervaren in vele takken van HANDEL, wenscht om bijzondere redenen, in of bij een Dorp, aan den Rijnspoorweg gelegenheid te vinden zich in eene Zaak te **ASSOCIEREN** of dezelve te **DIRIGEREN.** Aanbiedingen gelieve men in te zenden Franco Handelsblad Lett. D. I. R. (9202)

BUIKSLOTER TOLHUIS.

WOENSDAG 14 MEI 1862.

GROOT CONCERT

DER FURSTENOWSCHE CAPEL,

onder leiding van den Capelmeester den Heer SENTEK. (9242)

Entrée 25 Cents. **J. VUIJK.** (Aanvang 7 Ure.)

DOOR PLAATSGEBREK ZIJN WIJ GENOODZAAKT VELE ADVERTENTIEN TOT EEN VOLGEND NOMMER TE LATEN LIGGEN.

SCHOUWBURGEN, CONCERTEN, ENZ.

STADS SCHOUWBURG. Woensdag 14 Mei. (N°. 111 Abon.) *De Nacht van den Dertienden November*, drama in 5 bedr. en 7 taf., vrij gevolgd naar het Fransch van Ch. Deslys en Ch. Barbara. Daarna: Eene 17de Voorstelling van: *De Schapenpoot*, enz. (7 u.)

SALON DES VARIETES in de Nes. Woensdag 14 Mei: *Der Pfarrherr*, Schauspiel in 5 Acten, von Charl. Birch-Pfeiffer. (Aanv. 8 Ure.)

Entrée *f* 0.75. **A. J. DE BOER.** Directeur.

P. S. Vrijdag 23 Mei. Extra-Voorstelling ten voordeele van de Inwoners van Enschedé.

TEN BEHOEVE DER NOODLIJDENDEN DOOR DEN

BRAND TE ENSCHEDE

GROOT CONCERT,

TE GEVEN

in het *Park*,

op Vrijdag 16 Mei 1862,

DOOR DE GEZAMENLIJKE LEDEN VAN HET PARK-ORKEST.

BIJ DAARTOE GUNSTIG WEDER

BUITENGEWOON GROOTE GAZVERLICHTING.

ENTRÉE 99 CENTS PER PERSOON,

welke ontvangst geheel aan de Commissie zal worden ter hand gesteld, daar de Heer J. EDUARD STUMPFF alle onkosten voor zijne rekening heeft genomen.

De Tuin zal ten 6 Ure geopend worden en het Concert ten 7 Ure aanvangen.

Entrée Kaarten zijn te verkrijgen Woensdag en Donderdag bij den Heer THEUNE, Muziekhandelaar in de Kalverstraat, op den dag van het Concert aan het Lokaal en des Avonds van af 6 Ure aan de Bureaux.

ODÉON.

GROOT VOCAAL EN INSTRUMENTAAL-CONCERT,

te geven door de Liedertafel EUTONIA,

op Dingsdag 27 Mei 1862.

GEHEEL TEN VOORDEELE DER ONGELUKKIGEN DOOR

DE RAMP TE ENSCHEDE.

Lijsten liggen ter Teekening bij de Heeren THEUNE & C°., H. A. ZWEERS en TH. J. ROOTHAAN.

TUIN DE NEDERLANDEN.

HEDEN WOENSDAG 14 MEI 1862:

KINDERBAL. Daarna **GROOT BAL.** Aanvang 6 Ure.

Entrée *f* 0.30. **WED. J. BRANDS.**

DONDERDAG 15 MEI: REPETITIE VOOR GROOT ORKEST van 1 tot 4 Ure.

AMSTERDAM BIJ GEBR. DIEDERICHS. — GEDRUKT BIJ C. A. SPIN & ZOON.

BIJVOEGSEL van het ALGEMEEN HANDELSBLAD
van Woensdag 14 Maart 1862. N°. 9483.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

'S GRAVENHAGE, Zitting van Maandag 12 Mei 1862.

De VOORZITTER deelt mede, dat zijn ingekomen: 1°. Een ontwerp van wet tot *afkoopbaarstelling der tienden;* en 2°. een ontwerp van wet tot *regeling der pensioenen van protestantsche predikanten en hunne weduwen.* Deze ontwerpen zullen worden gedrukt en naar de afdeelingen verzonden.

Verder deelt de Voorzitter mede, dat de *eindverslagen* gereed zijn: 1°. over het ontwerp tot goedkeuring der artikelen van het *tractaat met België*, wegens de *wateraftappingen*; en 2°. over het ontwerp tot bekrachtiging der *provinciale belasting in Groningen.* — De dag der discussie over beide zal nader worden bepaald.

Aan de orde is het ontwerp van wet tot NATURALISATIE van F. G. Steck en negen anderen.

De Heer OLIVIER, *Minister van Justitie,* vraagt het woord om te antwoorden op eenige bedenkingen, voorkomende in het eindverslag. Blijkens dat verslag was in sommige afdeelingen de vroeger behandelde vraag gerezen, of een vreemdeling al de regten aan het Nederlanderschap verknocht kan verkrijgen, ook dan, wanneer hij onderdaan van een vreemden Staat blijft, of niet bewijzen kan uit de betrekking tot zijn geboorteland ontslagen te zijn. In eene afdeeling was de meerderheid tegen het stelsel van het vorig ministerie, om als voorwaarde van naturalisatie zoodanig bewijs te vorderen. De Minister verklaart dat hij daarentegen geheel het gevoelen des vorigen Ministers deelde. De vreemdeling, die genaturaliseerd wil worden, moet zich geheel en al wijden aan het land dat hem opneemt, en moet die nationaliteit hoogschatten. Men kan niet tegelijk burger van twee Staten zijn; men kan niet verpligtingen op zich nemen die met elkander in strijd zijn. Dat heeft men willen voorkomen door te vorderen het bewijs van losmaking van den band der vreemde nationaliteit. Dat beginsel doet ook hoegenaamd niet te kort aan de gastvrijheid, hier van oudsher inheemsch. Zelfs in de wet van 1850 (art. 10) is ook voor den Nederlander het beginsel opgenomen, dat hij niet burger van twee Staten tegelijk kan zijn. Een Nederlander kan dus in een anderen Staat geene burgerlijke verpligtingen op zich nemen, zonder op te houden Nederlander te zijn. Ik deel, zegt de Minister, volkomen het gevoelen van mijn geachten voorganger, en ook wat in eene der afdeelingen is aangevoerd tegen het wegschenken van het Staatsburgerschap aan iemand, die niet in vollen zin des woords Nederlander is.

Eene tweede vraag in het eindverslag was deze: dat zoowel in de thans behandelde als nog andere naturalisatie-wetten officieren bij het Indische leger voorkomen, die in de laatste jaren bevordering hebben erlangd, of van wie dit althans waarschijnlijk is. Men vroeg hoe de Regering dit met art. 4 der Wet van 4 Junij 1818 (Stbl. n°. 46) heeft kunnen overeenbrengen? De Minister antwoordt hierop, dat ook zijn geachte voorganger op dat punt opmerkzaam was gemaakt, en daarop geantwoord had, dat de wet van 1850 op de naturalisatie evenmin als de wet van 1859 toepasselijk was op Oost-Indie; maar dat dit onderwerp geregeld is bij Koninklijk besluit van 1859. Hieruit volgt, dat deze personen dus genaturaliseerd kunnen worden.

De Heer VAN GOLTSTEIN betuigt zijne bevreemding en het doet hem leed, dat het tegenwoordig bewind het stelsel van het vorig bewind ten deze is toegedaan. Het bevreemdt hem, omdat hij gelooft, dat zoodanig stelsel niet strookt met de rigting, welke dit Kabinet geacht wordt aangenomen te hebben. Het is een stelsel van uitsluiting van alle leden eener natie, met welke wij in aard, aanleg, afkomst, zeden en gewoonten groote overeenkomst hebben; van eene natie die zich kenschetst door groote wilskracht, uitstekende ondernemingszucht en groote industriele ontwikkeling, en van welke dus veel partij is te trekken; van eene natie, jegens welke wij veeleer een stelsel van uitlokking dan een stelsel van uitsluiting in acht moesten nemen, en van welke wij reeds veel partij getrokken hebben en trachten moeten nog meer partij te trekken. Het is vooral ten aanzien van een deel onzes vaderlands, thans door zware rampen getroffen, dat de verdiensten dier natie wel op prijs mogen worden gesteld; want het standbeeld, onlangs opgerigt voor hem die de eerste ontwikkeling aan de nijverheid aldaar gaf, getuigt van die waardering, terwijl men ook de jongste ontwikkeling dier streek veel verschuldigd is aan het toezigt en de werktuigkundige ontwikkeling van die vreemde natie.

Het stelsel der Regering strookt ook z. i. niet met de wet op het Nederlanderschap, ja is in lijnregten strijd met den geest dier wet, gelijk die gebleken is uit de toepassing daaraan gegeven door het bewind van 1849. — Nu zegt men wel, er is niets vernederends in de gestelde voorwaarde, want ieder die wenscht zich aan Nederland aan te sluiten, moet zich geheel toewijden aan zijn nieuw vaderland. Maar, zegt Spr., dat is juist, wat de wet op het Nederlanderschap op het oog heeft gehad. Die wet stelt de voorwaarden van meerderjarigheid, zesjarig verblijf en de verklaring, dat men zich voortdurend hier vestigen wil. En waarom? Juist om de zekerheid te hebben van de algeheele toewijding aan den Staat, waarin men genaturaliseerd wil worden. Maar dat is ook hier de vraag *niet*, maar wel in hoeverre de vreemde Staat meent, dat zijne burgers zich niet kunnen losmaken. En dat hangt niet af van den persoon, die hier naturalisatie vraagt.

Het is ook geen nieuw regt of nieuwe toepassing daarvan, die Spr. wil. In 1851 en later heeft de ontwerper der wet van 1850 menigvuldige naturalisatie-wetten tot stand gebragt en daarbij allen tot het Nederlanderschap toegelaten uit alle natiën, zoo ook Engelschen, waarop het hier voornamelijk aankomt. Men verlangde toen geene verklaring van ontslag uit vroegere betrekkingen tot het geboorteland. Dit strookte ook niet met den geest der wet, die juist de toewijding op den voorgrond stelt. Hier in dit gastvrije land zijn steeds alle vreemden aangenomen als landskinderen; vroeger zijn zij wel geweerd van ambtsbedieningen, omdat men toen onder het bestuur van vreemde vorsten stond en vreesde, dat zij geplaatst zouden worden, die in taal en karakter te veel van ons verschilden. Ook in tijden van oorlog en onrust werden vreemdelingen niet toegelaten; daarom zijn zij geweerd tijdens den oorlog met Spanje. Maar later was dat niet het geval, gelijk ook de Groot leert. Zoodra ons gemeenebest gevestigd was, is de stelregel gevolgd, dat alle vreemdelingen worden aangenomen, zonder in aanmerking te nemen of zij verlof hadden om uit hunne betrekkingen jegens dien vreemden Staat ontslagen te zijn. En dat kon ook niet; want er bestond voor die verhuizers zelfs het verbod om zich in een vreemd land te vestigen. En nu wijst hij op het plakkaat van 1709, waarbij zij op gelijke lijn met de burgers van den Staat worden gesteld en evenzeer tot landsbedieningen benoembaar zijn. Hij kan dus niet het gevoelen des Ministers aannemen, dat hij in strijd acht met de wet, met de toepassing der wet en met onze overleveringen.

De Heer MACKAY merkt op, dat het hier een verloren proces is. Hij heeft vroeger gezwoegd en geploegd voor hetzelfde beginsel als de vorige Spreker, en blijft van datzelfde gevoelen. Maar nu heeft hij gehoord, dat de wet niet van toepassing op Indie is en dat was in der tijd juist het groote argument tegen de naturalisatie zonder het verlies van vreemde nationaliteit; maar als nu die wet niet van toepassing is, kan er van geen praktisch belang tot vasthouding van het stelsel sprake zijn zoo als in het Eindverslag staat.

De MINISTER VAN JUSTITIE beantwoordt het gezegde door den Heer van Goltstein, die meende. dat het aangenomen stelsel niet strookte met de rigting van het tegenwoordig bewind. De Minister is ook van oordeel dat de verleening van naturalisatie op de meest milde wijze moet plaats hebben, maar de gunst moet strekken ten nutte van den Nederlandschen staat. Wilt gij Nederlander worden, doe dan afstand van elke andere nationaliteit. En wat aangaat de meening of deze opvatting in strijd zou wezen met de wet van 1850, dit betwijfelt hij in de hoogste mate als hij let op de reeds aangehaalde bepaling van die wet. Het is zeer waar, dat een ieder het regt heeft te behooren tot welke natie hij verkiest, maar iedere staat heeft ook het regt aan die toelating zoodanige voorwaarden te verbinden als ten meesten nutte des lands kunnen strekken. Men kan niet tegelijk burger van twee staten zijn omdat beider verpligtingen met elkander in strijd kunnen komen en dat moet men niet aanmoedigen. Wat betreft het gezegde door den Heer Mackay, dat de naturalisatie wet niet op Indie van toepassing zou zijn, moet de Minister doen opmerken, dat hij gesproken heeft van de wetten van 1850 en 1858, en niet van de naturalisatie-wet, want dat onderwerp is geregeld bij Kon. Besluit van 1859. (Ind. Stsbl. 1860).

De Heer MACKAY wil alleen nog dit in het midden brengen. Hij kan het beginsel des Ministers beamen voor hem, die twee vaderlanden aan de hand wil houden; maar niet voor hem die verklaart, dat hij Nederlander wil worden, doch die verbonden is aan eene vreemde nationaliteit waarvan hij geen afstand kan doen ten gevolge der wetgeving van zijn land.

De Heer VAN GOLTSTEIN repliceert nog op hetgeen door den Minister is gezegd. Het is ontegenzeggelijk waar, men kan niet tegelijkertijd lid van twee staten zijn, maar hij, die verklaart, dat hij Nederlander wil worden, doet *per se* afstand van zijne vroegere nationaliteit. Hoe wil men dan nog een bewijs vorderen, dat hij door dien vreemden staat ontslagen is van zijne betrekkingen?

De MINISTER VAN JUSTITIE merkt nog op, dat het verleenen van naturalisatie geene ijdele formaliteit is, zoodat eene bloote verklaring, dat men Nederlander wil worden, voldoende zou zijn? Neen, de wet heeft aan de beoordeeling der Wetgevende Magt de beoordeeling der naturalisatie overgelaten, juist om het gewigt der zaak.

Achtervolgens worden nu *alle* heden aan de orde zijnde *naturalisatiewetten aangenomen* met algemeene stemmen.

De zitting wordt geschorst om bij de hervatting de verdaagde discussie over het wetsontwerp betreffende den spoorweg Leyden—Woerden voort te zetten. Alzoo is na de pauze aan de orde het wetsontwerp tot ONTEIGENING van perceelen ten behoeve van den aanleg van een SPOORWEG VAN LEYDEN NAAR WOERDEN.

De Heer KIEN heeft vroeger gestemd voor de motie tot afkeuring der concessie, omdat daarbij voorwaarden van uitsluiting waren gesteld; niet uit voorliefde voor deze of gene rigting. Hij is ten deze niet veranderd; en is nog afkeerig van eene uitsluitende concessie, die hij zoowel onraadraam acht in het algemeen belang als onbillijk en soms zeer onregtvaardig met het oog op de belangen van localiteiten en particulieren. Hij licht deze meening in de bijzonderheden toe, vooral omdat de Regering zich bindt en omdat de particuliere industrie belemmerd wordt in hare ontwikkeling van eigen krachten. Vooral doet hij de onregtvaardigheid van zulke uitsluitende concessien uitkomen. Hij zou nog tegen zulk eene concessie stemmen. maar dat is nu de vraag niet. De concessie is verleend krachtens goedkeuring des Konings. Hij wil voorzigtigheid voor het vervolg, maar geene terugwerking op een voldongen feit. Het afkeurend votum der Kamer kon de concessie niet vernietigen, die ook reeds tot een begin van uitvoering is gekomen. Wanneer niet enkele onteigeningen noodig waren zou de zaak in het geheel niet bij de Kamer gekomen zijn en had men het volgend jaar reeds op den weg gereden. Hij beroept zich, even als in de vorige vergadering door een ander Spreker is geschied, op de brochure van Professor Vissering, die de zaak helder heeft uiteengezet.

Zijne eenige vraag is: is de weg een werk van algemeen nut? en daarvan alleen hangt de toestemming der onteigening af. Die vraag beantwoordt hij toestemmend en daarom is hij ook voor het ontwerp. Hij zou, om op het uitsluitende der concessie terug te komen, gaarne zien dat de regering alsnog concessie voor de lijn 's Hage—Gouda verleende, en zelfs tegen geldelijke opoffering het uitsluitende uit de concessie Leyden—Woerden trachtte weg te nemen. Spr. zal in geene breedvoerige beschouwingen treden omtrent de gevolgen van de verwerping dezer wet, maar dit alleen wil hij zeggen, dat hij vreest dat ten gevolge der verwerping noch de eene noch de andere lijn zal tot stand komen. Die verwerping zou ook aanleiding geven tot vertraging en oponthoud. Volgens de concessie toch moet de weg op 26 April 1863 zijn voltooid en in exploitatie gebragt. En nu zou het in het algemeen belang te betreuren zijn wanneer de verwerping der tegenwoordige wet aanleiding zou geven tot vertraging of het vervallen der aansluiting aan den Rijn-spoorweg. Die omstandigheden moeten leiden tot eene bevestigende beantwoording der vraag, dat het in het publiek belang beter is thans te hebben een half ei, dan mogelijk later een ledigen dop.

De Heer DELPRAT betoogt dat men de kwestie moet ontdoen van alle nevenbeschouwingen. De vraag is: welke van de rigtingen 's Hage—Gouda of Leyden—Woerden is het meest in het algemeen belang? en dan zou men zeggen dat de aanvrage die geene mededinging schuwt het meest is in het algemeen belang. Maar aan den anderen kant staat ook het belang van den Rijn-spoorweg om den aanleg van de lijn Leyden—Woerden tegen te gaan. Nu is het, wat de zaak zelve betreft, niet te ontkennen dat de lijn 's Hage—Gouda het voordeel oplevert van minder lengte en doorloopend verkeer, doch z. i. levert de weg over Leyden naar Woerden *meerder voordeelen* op dan die over Gouda.

De Heer COOL zegt, als voorzitter der commissie voor de verzoekschriften, het voorregt te hebben gehad al de adressen voor en tegen dit ontwerp te lezen. Hij heeft in der tijd niet medegewerkt tot de aanneming der bekende motie. Spreker heeft niet de minste predilectie voor de lijn Leyden—Woerden, maar de vraag is alleen: wat eischt het algemeen belang? En dan moet hij er op wijzen, dat de weg Leyden—Woerden reeds bijna gereed is, terwijl de andere weg eerst nog al de phases zou moeten doorloopen. Hij acht het in het algemeen belang, dat eene verbinding met het algemeen spoorwegnet van Europa, zoo spoedig mogelijk tot stand kome, opdat onze voorname fabrieksteden niet langer van het algemeen verkeer blijven afgesneden. Zoo lang ook de hoogst belangrijke aansluiting te Rotterdam niet tot stand zal zijn gekomen, zullen ook de steden Schiedam, Delft, enz. veel belang hebben bij de lijn Leyden—Woerden, gezwegen nu nog van de nijvere Rijnstreek. Het moge nu waar zijn, dat de residentie daardoor eenigzins afgesneden zal worden, maar de belangen van andere steden mogen niet opgeofferd worden enkel aan het belang der residentie. Maar waarom, heeft men gevraagd, dat privilegie verleend aan de Holl. Spoorwegmaatschappij boven anderen? Spreker meent, dat de Regering daartoe gekomen is, om niet te zeer aan te moedigen andere ondernemingen, die in de gevolgen zouden blijken nutteloos te zijn en dus tot verkwisting van kapitaal aanleiding zouden geven. Spreker gelooft ook, dat door het toestaan van de lijn Scheveningen—Gouda het monopolie geheel in handen zou komen van de Rijnspoorwegmaatschappij. Hij zal uit volle overtuiging voor de wet stemmen.

De Heer TAETS VAN AMERONGEN is van oordeel, dat de Kamer hier eenvoudig eene practische vraag heeft te behandelen. Het hooge nut van den weg Leiden—Woerden is door niemand tegengesproken. Het wordt gestaafd door verschillende adressen van gemeentebesturen, de provinciale Staten van Zuid-Holland, Kamers van Koophandel en vele aanzienlijke particulieren. Ook deze Kamer heeft blijkens het voorloopig verslag, het nut van dezen weg erkend. Het publiek belang eischt de vaststelling dezer wet; het nut der lijn wordt zelfs in adressen uit 's Hage, Scheveningen en Gouda niet ontkend. Zij dus, die met Spr. van oordeel zijn, dat deze weg is in het algemeen belang, moeten deze wet aannemen. Welke toch zullen de gevolgen der verwerping zijn? Men zegt wel, dat alsdan toch beide lijnen zullen tot stand komen, maar dit is niet zoo. Het is toch van algemeene bekendheid, dat men van de andere zijde meer tracht nadeelen af te weren dan voordeelen te bekomen. Ook zegt men, dat de spoorweg, zelfs na de verwerping der onteigeningswet, zal voltooid worden, maar dit is mede eene onwaarheid. Zij dus, die de totstandbrenging van dezen weg verlangen, zullen zich daarin teleurgesteld vinden wanneer zij deze wet verwerpen. Maar bovendien, zoo dit ontwerp wordt verworpen, dan wordt niet alleen een belangrijk werk vernietigd, gesloopt, maar dan wordt ook een aanzienlijk kapitaal vernietigd. Spr. gelooft nu, dat het met de Hollandsche regtvaardigheid en billijkheid onbestaanbaar is de Holl. Maats. het slagtoffer te doen worden van haar vertrouwen. Ook wijst Spr. er op, dat het een feit is, dat door den weg Haag—Gouda alle aan het Holl. spoor gelegen plaatsen worden uitgesloten, behalve 's Gravenhage. — Wat de motie van Mei 1860 betreft, Spr. zou het meer overeenkomstig de waardigheid der Kamer achten, door thans die motie te laten rusten. — Ten slotte zegt Spr. in het publiek belang te verklaren, dat hij, met volle overtuiging, zijne stem voor deze onteigeningswet zal uitbrengen.

De Heer VAN BOSSE zegt, dat z. i. de waardigheid der Kamer niet medebrengt de motie van Mei 1860 los te laten. Op dezelfde gronden waarom hij was voor die motie, zal hij thans tegen dit ontwerp stemmen. Spreker wil nu in geen onderzoek treden welke weg beter is: Leyden—Woerden, of 's Hage—Gouda. Hij wil zelfs verder gaan en aannemen dat er veel voor de eerste lijn te zeggen is, en hij zou het ook kunnen begrijpen, dat de Minister van Binnenlandsche zaken geene concessie voor de lijn Gouda zou willen verleenen aan de Rijnspoorwegmaatschappij, die hare verpligtingen, bij vroegere concessien omschreven, zoo slecht heeft uitgevoerd. Maar zijn bezwaar is gelegen in art. 6 der concessie. Men zegt dat de Regering daarbij is gebleven binnen den kring harer bevoegdheid; spreker gelooft integendeel, dat de Regering daardoor hare bevoegdheid is te buiten gegaan en in strijd heeft gehandeld met de bedoelingen der grondwet. En daarom meent spreker dat de Kamer niet moet goedkeuren deze onteigeningswet, waardoor die handelingen zouden worden goedgekeurd. Dit zesde artikel belet de vrije handeling van toekomstige Regeringen en belet dat aan anderen concessie worde verleend, tenzij de Staat de bedongen schadevergoeding aan de Hollandsche spoorweg-maatschappij betale. Bij dat art. 6 wordt ook niet gesproken van de medewerking der wetgevende magt tot het verleenen dier schadevergoeding, en spreker vindt dit niet in overeenstemming met de bepalingen der Grondwet, die wil dat alle uitgaven en ontvangsten op de staatsbegrooting voorkomen. En daarmede is bedoeld dat geene gelden van den Staat, van welken aard ook, worden uitgegeven, zonder medewerking van de wetgevende magt. Daarom alleen zal spreker stemmen tegen dit ontwerp, omdat hij daardoor het aangaan van een contract wil tegengaan, dat naar zijne wijze van zien in strijd is met de bepalingen der Grondwet.

De Heer DE BRAUW merkt op, dat het hier de kwestie is, niet welke consideratien geleid hebben tot aanneming zijner vroegere motie. Bij hem was het niet de persoon des toenmaligen Ministers, die in aanmerking kwam; maar de kwestie is deze: of men goed zal keuren wat eenmaal zoo sterk is afgekeurd, namelijk uitsluiting en monopolie; dat de Kamer zal zeggen de Regering was bevoegd art. 6 in de concessie te brengen, zonder de wetgevende magt te kennen, terwijl zij vroeger verklaard heeft, dat de Regering daartoe onbevoegd is. Nu zegt men wel, dat concessie en onteigening zijn verschillende zaken; maar de onteigening is het *gevolg* der concessie, is aan de concessie vast, kan niet worden afgescheiden.

Tegenover den Heer Delprat, die gesproken heeft van het bijzonder belang der Rijnspoorweg-maatschappij tot wering van de lijn Leijden—Woerden, stelt spreker het bijzonder belang van den Hollandschen spoorweg tot bekoming van diezelfde lijn, en wel *bij uitsluiting*. Hij gedraagt zich hieromtrent geheel aan het gezegde door den Heer van Bosse en zal tegen de voordragt stemmen.

De Heer HEEMSKERK AZN., verklaart er zich voor, omdat hij dit ontwerp in het algemeen belang acht; hij zou het woord niet gevoerd hebben, indien de twee vorige sprekers de zaak niet tot het vroeger standpunt teruggebragt hadden. En dan moet hij zeggen, dat hem zeer bevreemd heeft het beweren van den Heer de Brauw, dat de personaliteit der leden van de toenmalige Regering niet van invloed op de stemming is geweest. Dit is hem nieuw voorgekomen. Wat de zaak zelve betreft, men erkent dat concessie en onteigening verschillende zaken zijn, maar dan mag men ze ook niet aan elkander verbinden. Voor het overige, eene concessie is ontegenzeggelijk eene *regeringsdaad*, in al de gevallen waarin niet anders bepaald is, bv. afstand van gronden enz.

Wat betreft het aangevoerde dat art. 65 ter concessie zegt, dat zij als niet geschied beschouwd zal worden, wanneer de Wetgevende Magt het nut van den weg niet erkent; dit is eene gewone bepaling in alle dergelijke zaken; het doel is om eerst tot schadeloosstelling te komen bij verwerping, maar niet om de concessie afhankelijk te maken van de onteigenings-wet. — Er is ook gezegd dat bij art. 6 de Regering hare bevoegdheid te buiten gaat, want daarin wordt eene uitsluitende concessie verleend. Hij antwoordt dat het bezwaar ligt in de voorwaardelijke uitsluitende concessie. Hij is daarvan een even hard tegenstander als de Heer Kien; maar of er eene uitsluitende concessie *mag* worden verleend is in Nederland nooit beslist. In België bestaat eene wet die het verbiedt, maar hier niet. — Ten slotte vraagt ook hij wat de gevolgen der verwerping zullen zijn? De Kamer is deswege in het onzekere; welligt kan de Regering eenige meerdere inlichtingen daaromtrent geven, maar bij die onzekerheid neemt hij liever het gewisse voor het ongewisse. Immers is reeds een aanzienlijk kapitaal verwerkt; door dezen weg zal de Hollandsche spoorweg aan het Europesche spoorwegnet aangesloten worden, terwijl — en deze opmerking komt hem voor nog niet gemaakt te zijn — bij verwerping der wet en verleening eener nieuwe concessie tot aansluiting of doorsnijding, de Hollandsche Maatschappij volgens de wet van 1859 op het toezigt der spoorwegen aanspraak op schadevergoeding zou hebben.

De Heer STORM VAN 'S GRAVESANDE stelt op den voorgrond, dat het onmogelijk is, deze zaak af te scheiden van hare vroegere geschiedenis. Zijn hoofdbezwaar was vroeger en is nog, dat de weg in verband met de concessie niet is in het algemeen belang. Artikel 6 heeft juist het algemeen nut te niet gedaan. Wat is hier het algemeen belang? Dat is voorzeker de regtstreeksche verbinding der residentie (en dat is eigenlijk de hoofdstad) met het Europesche spoorwegnet. Deze lijn van Leyden op Woerden is eene locale lijn voor de Rijnstreken en Haarlem, maar niet eene lijn van algemeen belang en van algemeene aansluiting, want men moet overpakken. Met dezelfde overtuiging als de Heer van Taets vóórstemt, zal hij tegen de wet stemmen. Hij hoopt dat de meerderheid dat ook doen zal, want het zou noodlottig zijn de handeling der vroegere Regering ten deze te bekrachtigen. Wat de gevolgen zullen zijn, behoeft hij nu niet te onderzoeken. Heeft de maatschappij reeds veel kapitaal verwerkt, dan is dat haar eigen schuld; zij had de beslissing der wetgevende magt moeten afwachten.

De Heer VAN NISPEN heeft den weg, door de vorige Regering in deze zaak bewandeld, afgekeurd. Hij heeft zich destijds voor de motie verklaard en blijft alsnog het algemeen nut eener uitsluitende concessie ontkennen. Hij zal daarom zijne stem tegen de wet uitbrengen.

De Heer DULLERT treedt mede terug in de geschiedenis der beide motiën van orde, in 1860 met overgroote meerderheid aangenomen. Men heeft zich beroepen op zijn vroeger geuit gevoelen, welligt omdat men argumenten uit het kamp der tegenstanders wilde putten bij gebreke van goede redenaars voor het ontwerp. Wat nu is er van de zaak? Hij heeft bij de discussie over de motien gemeend — toen de Minister op de onteigeningswet wees, — dat de zaak *toen* en niet later bij de onteigeningswet beoordeeld moest worden. Ik ben, zegt Spr., nog van de meening, dat niet bij de onteigening die kwestie behoort behandeld te worden. Maar sluit dit nu uit een eind-oordeel over deze wet, nu de concessie verleend is gebleven? Naar Sprekers inzien volstrekt niet. Deze wet blijft onaannemelijk, want bij de motie heeft de Kamer verklaard dat het *publiek belang niet is behartigd.* En nu zal men bij *deze* wet zeggen, dat het publiek belang den aanleg van dat werk *vordert!* Dat kan niet opgaan.

De Heer THORBECKE, *Minister van Binnenlandsche Zaken* (voor zoover hoorbaar), moet op den voorgrond plaatsen, dat hij de aanhangige wet niet in zijne bescherming nemen kan. Men heeft gevraagd: waarom haar dan niet ingetrokken? Zijn antwoord is: omdat de redenen, die hem beletten zich met het onderwerp te vereenigen, bij eene intrekking zouden blijven bestaan. Hij wenscht die redenen aan de Kamer te onderwerpen. Er is maar één weg, één middel om uit den tegenwoordigen toestand te geraken, en dat is in de handen van de Kamer. De concessie is verleend onder ééne voorwaarde, nl. dat de wetgevende magt de onteigeningswet zou goedkeuren. Had de Minister dus de wet ingetrokken dan had de concessie toch blijven bestaan; maar dan had men de lijn Leyden-Woerden niet verkregen en ook geene andere, die door deze concessie was uitgesloten. Hij kan dit ontwerp niet in zijne bescherming nemen, uithoofde van de uitsluitende concessie daaraan verbonden. Tegen het werk zelf had hij volstrekt geen bezwaar, maar alleen tegen de uitsluiting. Nu heeft de Spreker uit Utrecht, de Heer Kien, gevraagd waarom gedurende het lange tijdsverloop, sedert het uiteengaan van de Kamer, waarom gedurende de vacantie geene onderhandelingen geopend met den Raad van de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij? Dat is door den Minister eerst mondeling en daarna schriftelijk tot in de eerste dagen van de maand Mei gedaan. Ieder, die de correspondentie zou lezen, zou moeten erkennen, dat zij met de meeste welwillendheid is gevoerd. De Minister heeft aan den Raad van Administratie ronduit verklaard, dat deze niet van hem kon vorderen, dat hij de uitsluitende concessie zou verdedigen, maar hij heeft gevraagd of het niet mogelijk was in overleg te treden in zoover, dat die uitsluiting kwam te vervallen. Hij heeft daarbij aangetoond, dat de uitsluiting voor onbepaalden tijd was toegestaan. De Raad van Administratie heeft zich daarop bereid verklaard, die uitsluiting voor onbepaalden tijd te reduceren tot eene uitsluiting voor bepaalden tijd, te rekenen van het oogenblik, dat de exploitatie zou aanvangen.

De Minister heeft daarop geantwoord, dat, hoezeer eene uitsluiting voor bepaalden tijd veel minder gevaarlijk was, hij echter geen grond hoegenaamd zag voor eene uitsluiting hoe ook genaamd. Nu heeft een der sprekers, de Heer Delprat, gemeend te moeten wijzen op het bijzonder belang, dat de Rijnspoorweg had om de lijn Leiden—Woerden tegen te werken. Hierop antwoordt de Minister: 1°. dat de Rijnspoorwegmaatschappij nog geene concessie heeft; en 2°. dat het de Holl. Maatschappij welligt minder te doen is om de lijn Leyden—Woerden, dan om eene andere lijn uit te sluiten. Hij gelooft zelfs, dat het Gouvernement meer belang stelt in de lijn Leiden—Woerden, dan de Hollandsche Maatschappij in de verleende concessie. Dat heeft de Heer Taets van Amerongen dan ook erkend door te zeggen, dat het die Maatschappij niet zoo zeer te doen was om de voordeelen der lijn, dan wel om het nadeel te keeren, dat door eene andere lijn aan die Maatschappij zou kunnen worden toegebragt. Dat reeds moest eene veroordeeling van eene uitsluitende concessie ten gevolge hebben. Eene uitsluitende concessie is over het algemeen niet in het algemeen belang, maar vooral niet in dit geval, omdat daardoor wordt uitgesloten de lijn van 's Hage op Gouda, hetgeen tevens is eene uitsluiting van hetgeen welligt eene der beste lijnen van het vaderland zou kunnen worden. En juist daarom vindt hij geene vrijheid om voor bepaalden of onbepaalden tijd de mogelijkheid te benemen om die lijn aan te leggen. Hij acht het ook niet in het belang, dat de Holl. Maatschappij tracht te leven van privilegiën; hij gelooft, dat alle groote Maatschappijen mededinging behoeven en dat ook hier mededinging tot verdubbeling van krachten zal leiden.

Welke zullen nu de gevolgen zijn als dit wetsontwerp wordt afgestemd? Zal dan de lijn Leyden—Woerden of eene andere lijn al dan niet tot stand komen? De Minister weet dit niet, maar dit alleen moet hij zeggen, dat wanneer de uitsluiting vervalt en de Holl. Maatsch. de voorgenomene lijn wenscht uit te voeren, zij welligt aanspraak zou kunnen maken op eenige onderstemming van den kant der Regering en van de wetgevende magt. Gaarne voegt hij er bij, dat hij zelfs wenscht, dat die weg tot stand kome; maar hij moet er ook bijvoegen, dat de Raad van Administratie niet alleen beslist en dat ook de vergadering van aandeelhouders moet worden gehoord. Nu hoopt hij, dat, als de zaak goed wordt overwogen, niet alleen met het oog op oppositie tegen de Rijnspoorwegmaatschappij, maar met het oog op de toekomst, de Raad van Administratie welligt zal worden ondersteund in zijn streven om den weg tot stand te brengen. Maar hoe dit ook zij, hij wil en hij kan niet zeggen, dat hij is partijdig voor Leyden—Woerden of voor 's Hage—Gouda. 's Hage—Gouda is bovendien nog zeer in het verschiet, want daartoe is nog geen concessie verleend. Hij trekt geen partij voor de Hollandsche of voor de Rijnspoorwegmaatschappij. Zoo hij eenige partijdigheid aan den dag legt, dan is het die voor het algemeen belang, en in die partijzucht voor het algemeen belang mag hij het aanhangig wetsontwerp niet in zijne bescherming nemen.

De Heer ELOUT VAN SOETERWOUDE heeft den moeijelijken toestand waarin de Minister zich bevond, zeer gewaardeerd, maar hij moet verklaren dat dit wetsontwerp ook na de houding der Regering voor hem een moeijelijken toestand oplevert. Het was zijn voornemen voor het ontwerp te stemmen, maar nu het door de Regering zelve op grond van het algemeen belang wordt bestreden, zou hij geneigd zijn daartegen te stemmen. In dien toestand geplaatst, in de onzekerheid hoe te handelen, zal hij zich van de deelneming aan de stemming onthouden.

De beraadslagingen worden gesloten. In omvraag gebragt wordt het wetsontwerp met 37 tegen 21 stemmen VERWORPEN.

Voor de Heeren: Schimmelpenninck, van Franck, Wichers, van Lijnden, van Zuijlen, Kien, Taets van Amerongen, Hoekwater, Delprat, van Foreest, van Heiden Reinestein, Lijcklama, Dirks, van Goltstein, van Asch van

Wijk, Cool, Slicher, Heemskerk Az., van Eck, Wijbenga en van Reenen.

Tegen de Heeren: van Heukelom, Anemaet, Reens, Dambar, Storm van 's Gravezande, de Lom de Berg, Jespers, Duijmaer van Twist, Hugenholtz, van Bosse, Dullert, Bots, Poortman, Hoffman, Mackay, Cornelis, Meijlink, de Bieberstein, de Raadt, Hoynck van Papendrecht, Franssen van der Putten, Blussé, de Poorter, Guljé, Blom, van der Linden, van Nispen, de Brauw, Begram, van der Veen, Wintershoven, Westerhoff, Zijlker, Wintgens, Heemskerk Bz., Oomen en van Hoëvell.

Bij de stemming waren afwezig de Heeren Elout en van Voorthuijzen.

Hierna wordt, op voorstel van den Voorzitter bepaald dat tegen morgen 11 ure aan de orde zullen zijn de beraadslagingen over verschillende wetsontwerpen, waaronder die tot definitieve vaststelling van de Hoofdstukken III (Buitenlandsche Zaken) en (Binnenlandsche Zaken) der Staatsbegrooting voor 1862.

Tot dien tijd wordt de Vergadering gescheiden.

ONTWERP VAN WET *tot afkoopbaarstelling der tienden.*

Art. 1. Alle vóór de invoering van het Burgerlijk Wetboek gevestigde schuldpligtigheid van tienden of van eenige andere evenredige hoeveelheid van vruchten, hetzij in deze, hetzij in geld te voldoen, is, al ware het tegendeel bedongen, op de vordering van den pligtige afkoopbaar.

Art. 2. De schuldpligtigheid, welke zich als een geheel over zekere oppervlakte uitstrekt, of die, hoezeer op onderscheiden gronden gevestigd, een geheel uitmaakt, is, tenzij de heffer met gedeeltelijken afkoop genoegen neme, slechts afkoopbaar voor het geheel, op de vordering der pligtigen, die te zamen meer dan de helft bezitten van de gronden aan de schuldpligtigheid onderworpen.

In dit geval treden deze in de plaats des heffers over die gronden, van welke de schuldpligtigheid niet is afgekocht.

Art. 3. Bij gebreke van overeenkomst tusschen schuldpligtige en heffer, bestaat de afkoopprijs in het twintigvoud van de jaarlijksche opbrengst.

Tot maatstaf daarvan strekt de gemiddelde zuivere opbrengst der vijftien laatste jaren, na aftrek der twee voordeeligste en der twee nadeeligste.

De waarde der jaarlijksche opbrengst wordt bepaald door de verpachtingen over die jaren na gelijken aftrek, en, bij gebreke van verpachtingen, door de landelijke marktprijzen der laatste tien jaren door elkander gerekend.

Kan de waarde aldus niet worden bepaald, de afkoopprijs wordt, na verhoor van deskundigen, vastgesteld door de arrondissements-regtbank, onder wier gebied de met de schuldpligtigheid belaste grond of het voornaamste deel daarvan, naar het kadastraal inkomen berekend, is gelegen.

Art. 4. De afkoop geschiedt, wanneer het af te koopen regt met hypotheek is bezwaard, door storting van den afkoopprijs in de consignatiekas der hoofdplaats van het arrondissement, waarin het met de schuldpligtigheid belaste goed, of het voornaamste deel daarvan, naar het kadastraal inkomen berekend, is gelegen.

Die storting wordt niet aangenomen, tenzij daarbij worde overgelegd een staat der op het af te koopen regt ingeschreven hypotheken, afgegeven door den bewaarder der hypotheken tot en met den dag aan de storting voorafgaande.

Art. 5. Binnen drie dagen na de consignatie moet deze aan de hypotheekhouders beteekend worden.

Art. 6. Wanneer aan de bepalingen der twee voorgaande artikelen niet is voldaan, is de afkoop van onwaarde.

Art. 7. De hypotheekhouder, die door de bepaling van den afkoopprijs benadeeld is, heeft, na de beteekening der consignatie, veertien dagen, ten einde tegen die prijsbepaling bij de arrondissements-regtbank, onder wier gebied de consignatie heeft plaats gehad, in verzet te komen.

Art. 8. Het verzet moet door dien hypotheekhouder aan de overige hypothecaire schuldeischers en aan den bewaarder der consignatiekas beteekend worden. Deze beteekening geldt voor den laatste als verbod om den geconsigneerden afkoopprijs af te geven, zoolang niet óf de in verzet gekomen hypothecaire schuldeischer hem beteekend heeft dat hij van zijn verzet afziet, óf het vonnis, op het verzet gewezen, in kracht van gewijsde is gegaan.

Art. 9. Dat verzet wordt als summiere zaak behandeld.

Hooger beroep van de beslissing des regters wordt niet toegelaten.

Art. 10. De hypotheekhouder oefent zijn regt uit op den geconsigneerden afkoopprijs, onverschillig of zijne schuldvordering al dan niet opeischbaar zij.

Is de schuldvordering slechts voor een gedeelte uit den afkoopprijs gekweten, het overige gedeelte wordt door den afkoop niet opeischbaar.

Art. 11. Wanneer de hypotheek tot zekerheid eener voorwaardelijke schuld of eener schuld van onbepaalde grootte is gesteld, kan de schuldeischer vorderen, dat de geconsigneerde som tot het beloop der in de hypotheek-akte opgegeven waarde in één van de grootboeken der nationale werkelijke schuld ter zijner keuze worde ingeschreven; in het eerste geval tot dat de onzekerheid omtrent het bestaan der schuld hebbe opgehouden.

Art. 12. Wanneer uit de opbrengst der schuldpligtigheid bepaalde betalingen moeten gedaan worden, kan hij, die regt op die betalingen heeft, voor het geldelijk bedrag van dien last zijn regt op den geconsigneerden afkoopprijs uitoefenen, mits hij vóór de consignatie zijn regt aan den pligtige hebbe doen beteekenen en dat exploit in de openbare registers heeft doen overschrijven.

Art. 13. Het geldelijk bedrag van den last wordt, wanneer deze bestaat in eene bepaalde uitkeering op vaste termijnen, berekend op het 20-voud van hetgeen uit dien hoofde jaarlijks wordt uitgekeerd.

Wanneer de last bestaat in eene uitkeering op onbepaalde tijden of tot een onbepaald bedrag, zoo wordt het geldelijk bedrag van den last berekend op het 20-voud van hetgeen in de laatste 15 jaren deswege gemiddeld, bij het jaar berekend, is betaald.

Art. 14. Hetgeen met betrekking tot de hypotheekhouders bepaald is in de artt. 4 tot en met 10 geldt ook voor hem, die het exploit, vermeld in art. 12, in de openbare registers heeft doen overschrijven.

Art. 15. Mogten meerdere hypothecaire schuldeischers of belanghebbenden, als bedoeld in het vorig artikel, op de geconsigneerde som hunne regten willen uitoefenen en zich omtrent de verdeeling van den afkoopprijs, hetzij onderling, hetzij met hem, wiens regt wordt afgekocht, niet kunnen verstaan, zoo wordt door den eerst gereede hunner aan den voorzitter der arrondissements-regtbank, binnen wier regtsgebied de consignatie heeft plaats gehad, de benoeming verzocht van eenen regter-commissaris, ten wiens overstaan de verdeeling zal geschieden.

Dat verzoek wordt in een daartoe ter griffie aangelegd register gesteld.

Daarbij wordt een staat gevoegd van de op het afgekocht wordende regt rustende hypotheken en van de exploiten, volgens art. 12 dezer wet op de openbare registers overgeschreven.

Art. 16. De verzoeker doet de benoeming van den regter commissaris aan hem, wiens regt wordt afgekocht, en aan de op den in het vorig artikel vermelden staat voorkomende belanghebbenden beteekenen.

Binnen veertien dagen moeten die belanghebbenden, op straffe van anders niet in de verdeeling begrepen te worden, hunne bewijzen aan den regter-commissaris indienen en hem door eenen procureur schriftelijk hunne vordering doen overleggen.

Art. 17. De regter-commissaris maakt, na verloop van den termijn, bij het laatste lid van het vorig artikel bepaald, naar aanleiding van de overgelegde stukken, eenen staat van verdeeling op. Op dien staat worden in de eerste plaats gebragt de kosten op de verdeeling vallende, vervolgens de schuldvorderingen, tot zekerheid van welke hypotheken zijn genomen, naar rang van de inschrijving dier hypotheken, en eindelijk de lasten overgeschreven op de wijze bij art. 12 bepaald.

Art. 18. De regter-commissaris legt den opgemaakten staat ter griffie neder, hetgeen door den verzoeker binnen de acht volgende dagen aan de overige bij de verdeeling belanghebbenden wordt beteekend met vermelding als in het slot van art. 484 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering is voorgeschreven.

De art. 485 tot en met 489 van dat wetboek zijn hier mede van toepassing.

Art. 19. Nadat de schuldvorderingen, die uit het geconsigneerde bedrag moeten worden gekweten, door den bewaarder der consignatiekas zijn afbetaald, keert deze het overschot uit aan hem wiens regt is afgekocht.

Art. 20. Ingeval de schuldpligtigheid van een verpacht stuk land is afgekocht, wordt het aan de keus van den pachter overgelaten, gedurende zijne nog overige pachtjaren aan den verpachter vijf ten honderd van den afkoopprijs te betalen of de schuldpligtigheid te blijven voldoen.

Art. 21. De artt. 1239 tot en met 1241, gelijk ook de artt. 1265 tot en met 1268 van het Burgerlijk Wetboek, zijn van toepassing op de volgens art. 12 dezer wet op de openbare registers overgeschreven exploiten.

Art. 22. Alle stukken, exploiten, acten en regterlijke bevelschriften en uitspraken, uit deze wet voortvloeiende, zijn vrij van zegel en worden, voor zooverre zij aan registratie zijn onderworpen, gratis geregistreerd.

Voor de overschrijving der exploiten, in art. 12 dezer wet vermeld, worden geene kosten dan het loon van den hypotheekbewaarder in rekening gebragt.

Art. 23. Deze wet treedt in werking op den 1sten Januarij 1863.

Lasten en bevelen, enz.

UITTREKSEL uit de *Memorie van Toelichting.*

§ 1. De tegenwoordige wetsvoordragt betreft het herhaaldelijk besproken onderwerp van de afkoopbaarstelling der tienden en andere schuldpligtigheden van dien aard, die, als vóór de invoering van het Burgerlijk Wetboek gevestigd, aan de werking van dat wetboek zijn onttrokken.

Reeds twee malen heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal gebruik makende van haar regt van initiatief, daartoe betrekkelijke voorstellen aan de overweging van den anderen tak der Vertegenwoordiging onderworpen; doch tot twee malen ook heeft de Eerste Kamer gemeend zich met die voorstellen niet te moeten vereenigen. Intusschen het is verre, dat de zaak daarmede in denzelfden toestand zou zijn gebleven, of dat daardoor het uitzigt op bevredigende oplossing van het vraagstuk vooreerst zou zijn gesloten. Integendeel, volgt men den loop der gedachtenwisseling, waartoe het onderzoek dier voorstellen aanleiding gaf, men zal niet kunnen ontkennen dat in vele opzigten tusschen vroeger uiteenloopende meeningen allengs meerdere toenadering is verkregen, zóó zelfs dat terwijl vroeger, zoo dikwijls de afkoopbaarstelling werd besproken, het nut en ook, met het oog op de Grondwet, het geoorloofde van den maatregel door velen krachtig werd bestreden, de slotsom van het laatste onderzoek is geweest dat de afschaffing der tienden in beginsel schier algemeen als eene hoogst wenschelijke, zeer dringende en tevens wettelijk geoorloofde zaak is voorgesteld. Van die overtuiging levert de aanneming der voorstellen telkens met eene aanzienlijke meerderheid bij de Tweede Kamer het meest voldingend bewijs, en zoo de Eerste Kamer al geoordeeld heeft 's Konings bewilliging op die voorstellen niet te moeten verzoeken, de wenschelijkheid der afschaffing in beginsel vond — gelijk bij het verslag op het laatste ontwerp als de slotsom van het onderzoek in de afdeelingen aangeteekend — eigenlijk bij geen der leden tegenspraak. Zelfs werd daarbij de wensch gevoegd, dat, moest dat ontwerp de goedkeuring der Kamer niet verwerven, de Regering alsdan zich de zaak zou aantrekken en, door het voorstellen van eene daartoe leidende wet, tot algeheele opruiming der tienden door afkoopbaarstelling krachtig zoude medewerken.

De regering deelt in de overtuiging van het wenschelijke der afschaffing. Ook zij acht de tiendheffing voor den landbouw belemmerend en de opheffing dier belemmering te meer raadzaam, nu genoegzaam alle overige beschaafde landen hierin zijn voorgegaan. De vraag blijft slechts deze: hoe zal men tot eene voor alle billijke eindregeling komen; op welke wijze zal het aangeprezen beginsel worden in toepassing gebragt?

De Regering heeft zich de moeijelijkheden niet ontveinsd, aan de oplossing dier vraag verbonden, maar zij heeft gemeend, zich daardoor niet te mogen laten terughouden om harerzijds eene poging aan te wenden tot regeling van dit zoo belangrijk onderwerp, en getracht aan die regeling de voldoening te verbinden der eischen, die door billijkheid en regtvaardigheid worden gesteld.

§ 2. Alvorens over te gaan tot de toelichting van deze voordragt, meent de Regering kortelijk te moeten stilstaan bij het bekende keizerlijk decreet van 22 Januarij 1813 en het daarop gevolgd besluit van den Souvereinen Vorst van 22 October 1814 (*Staatsblad* N°. 103), houdende intrekking van dat decreet.

Het behoeft geene herinnering, dat het decreet van 1813 de verwisseling gebood der tienden in grondrenten aan afkoop onderworpen, en evenmin dat de vraag, of het decreet door het besluit van 1814 of door latere wetten krachteloos is geworden, aanleiding heeft gegeven tot uiteenloopende beschouwingen.

De Regering wil niet ontkennen, dat, naar haar oordeel, voor de voortdurende regtsgeldigheid van het decreet ten aanzien van tienden, vóór de invoering van het Burgerlijk Wetboek gevestigd, hoogst gewigtige gronden kunnen worden bijgebragt; maar zij is tevens van oordeel dat, wat van de strijdvraag ook zij, in ieder geval eene voorziening, als dit ontwerp op het oog heeft, wenschelijk en dringend blijft. Vooreerst toch, al neemt men de voortdurende regtsgeldigheid van het decreet aan, men kan niet ontkennen, dat sedert het besluit van 1814 is gehandeld alsof het decreet door dat besluit wel degelijk ware ingetrokken of onbepaald geschorst. Men heeft gedurende dien tijd op tiendregt als op onroerend goed lasten gelegd en in de openbare registers ingeschreven; regten van overgang zijn daarop geheven.

Zoo werd al verder de afkoop der tienden, behoorende tot 's Konings particuliere domeinen, in 1848 opengesteld op eene wijze, die getuigde dat aan toepassing van het decreet niet werd gedacht. (Men zie de *Nederlandsche Staatscourant* van 6 en 18 April 1848.) De wet van 29 Augustus van dat jaar (*Staatsblad* N°. 39) handelde in art. 3 van den afkoop van domaniale tienden, zonder het decreet in aanmerking te nemen; en ook bij het Koninklijk besluit van 4 Januarij 1857 (*Staatsblad* N°. 2), dat in art. 5 den afkoop van de tienden van het kroondomein regelt, vond het decreet geene toepassing. Ook de regter gaf gedurende het genoemde tijdvak een tal van uitspraken, waarbij geschillen over tiendheffing werden beslist naar het oude regt, zonder dat van verandering van regtstoestand ten gevolge van het decreet eenige sprake was, of waarbij de afschaffing van het decreet door het besluit van 1814, zonder verder betoog, als eene erkende zaak werd aangenomen; zoo als onder andere geschiedde bij vonnis der arrondissements-regtbank te Arnhem van 27 December 1839, en bij vonnis der arrondissements-regtbank te Gorinchem van 10 Junij 1856 (*Nederlandsche regtspraak*, deel X, bladz. 450, en deel LV, bladz. 406).

Hoezeer nu door dit een en ander de naar het oordeel der Regering gewigtige gronden, die voor de voortdurende regtsgeldigheid van het decreet ook bij de behandeling der vroegere voorstellen werden aangevoerd, niet worden wederlegd, bestaat ontegenzeggelijk onzekerheid, en aan die onzekerheid zal zonder wettelijke voorziening geen einde komen; want al wil men onderstellen, dat de regtspraak zich voor de verbindbaarheid van het decreet zal verklaren, die regtspraak zoude later weder eene andere rigting kunnen volgen, en kan dus nooit zoodanig voldoende zekerheid aanbieden, als voor de gewenschte afschaffing een vereischte is.

Maar bovendien. Het decreet, zij het dan regtsgeldig, verandert de tienden in grondrenten; en dat beginsel juist wordt door de Regering, in overeenstemming met het vroeger door de Tweede Kamer kenbaar gemaakte gevoelen, afgekeurd. Het gemis van werking van het decreet mag dan ook strekken als bewijs, dat de daarbij gestelde regels niet geschikt zijn geweest om het beoogde doel te bereiken, en ook uit dit oogpunt dus kan eene nadere voorziening, op andere grondslagen rustende, niet anders dan noodzakelijk worden geacht.

Het heeft bij de Regering een punt van overweging uitgemaakt, ook naar aanleiding van bedenkingen bij de behandeling der vroegere voorstellen gerezen, of eene wet als deze het stilzwijgen behoort te bewaren omtrent het nu besproken decreet. Zij heeft gemeend die vraag bevestigend te moeten beantwoorden. Intrekking of afschaffing van het decreet zou alleen kunnen berusten op de onderstelling, dat het regtskracht heeft behouden, en de wetgever zou derhalve door uitdrukkelijke intrekking eene betwiste regtsvraag beslissen, van wier oplossing afhangt of hetgeen feitelijk steeds werd gevolgd, gelijk hiervóór werd herinnerd, al dan niet in strijd is met het regt. De Regering acht dit onraadzaam. Zij vermeent, dat het oordeel daaromtrent geheel moet worden vrijgelaten aan den regter, wanneer deze, bij ontstane geschillen, geroepen wordt den toestand, die geboren is, te toetsen aan het regt.

Is dus de uitdrukkelijke afschaffing niet raadzaam, zij is evenmin noodig. Voor het vervolg toch zal het decreet, naast deze wet, geene werking meer kunnen hebben, ook al wordt het niet met zoo vele woorden ingetrokken, omdat deze wet de zaak van de afschaffing der tienden geheel op nieuw regelt en daardoor elke vroegere regeling hare kracht voor het vervolg doet verliezen.

§ 3. Eene andere opmerking, die hier hare plaats moge vinden, betreft het stilzwijgen van het ontwerp omtrent de tienden van het kroon- en van het staatsdomein. Men herinnert zich, dat bij de vroegere voorstellen die tienden aan de regeling, bij die voorstellen beoogd, werden onttrokken, door de bepaling dat daardoor geene verandering werd gebragt in de wijze van afkoop der tienden van het kroondomein en van het staatsdomein. Die uitzondering heeft echter destijds bij velen ernstig bezwaar opgeleverd. De meening werd daarbij voorgestaan, dat, zoo het algemeen belang zich tegen tiendheffing verzet, alle tienden, onverschillig wie de heffer zij, aan de afkoopbaarstelling op gelijken voet behoorden te worden onderworpen. Die meening wordt door de Regering tot de hare gemaakt en zij wenscht dus, door het ontwerp het stilzwijgen omtrent de bedoelde tienden te doen bewaren, ook deze in de algemeene regeling te begrijpen.

Aan de bedenking eindelijk, vroeger door sommigen geopperd, dat door niet-uitsluiting der tienden van het kroondomein inbreuk zou kunnen worden gemaakt op het inkomen van de Kroon, wordt te gemoet gekomen door het ontwerp van wet, dat tegelijk met deze voordragt aan de overweging der Kamer wordt onderworpen, en dat de overdragt ten doel heeft van de tienden van het kroondomein aan den Staat.

Tot vermijding van herhaling zij het der Regering vergund ten aanzien van dit onderwerp te verwijzen naar dat wetsvoorstel en de toelichtende memorie die het vergezelt.

§ 4. De Regering wenscht thans de beginselen in het licht te stellen, waarop deze voordragt rust.

Tot hetgeen de regten betreft tusschen pligtige en heffer behoort de vraag, of ook aan laatstgenoemde de bevoegdheid behoort te worden toegekend om zijnerzijds den afkoop te vorderen. Blijkens art. 1 van het ontwerp wordt die vraag door de Regering ontkennend beantwoord. Zij is daartoe geleid door de gronden, die bij de behandeling van de vroegere voorstellen tegen de door sommige voorgestane zoogenaamde *wederkeerigheid* werden aangevoerd. Naar haar oordeel wordt de grondslag tot wederkeerigheid — gelijkheid in stand en regt — hier gemist, en zou de regtvaardigheid, wel verre van die te eischen, zich daartegen verzetten. Het is billijk en natuurlijk, dat hij, wiens eigendom ten behoeve van anderen is bezwaard, in de gelegenheid wordt gesteld, zijn eigendom tegen volledige schadevergoeding van dat bezwaar te ontlasten. Maar het zou onbillijk en onnatuurlijk voorkomen, dat men den eigenaar, die zich het bezwaar getroost, dwingt het tegen geldelijke opoffering op te heffen. Bovendien, de wet kan wel bepalen, dat de pligtige op elk tijdstip tot die opheffing gereed zal moeten zijn zoodra de heffer het vordert, maar zij kan niet uitgaan van de onderstelling, dat het kapitaal, voor den afkoop benoodigd, op elk tijdstip voor den pligtige beschikbaar zal zijn. Van daar dan ook dat voorstanders der reciprociteit de noodzakelijkheid erkenden om, bij de aanneming van het beginsel, den pligtige de bevoegdheid te geven om den heffer in dat geval te voldoen door middel eener hypothecaire schuldverbindtenis. Dit middel echter kan, daargelaten nog de moeijelijkheden die zich tegen de uitvoering doen kennen, naar het oordeel der Regering vooral daarom geene goedkeuring verdienen, omdat de wijziging van toestand die daaruit geboren wordt geheel in het nadeel is van den pligtige. Terwijl toch deze vroeger slechts een evenredig deel zijner vruchten had af te staan en zijn verlies zich dus slechts in vermindering van opbrengst oploste, zal hij thans voor het geheele kapitaal zijn eigendom met hypotheek zien bezwaard, met het gevolg dat, blijft, bijv. ten gevolge van gemis van opbrengst, de jaarlijksche aflossing van kapitaal of rente achterwege, de grond zelf zal worden aangesproken en voor hem kunnen verloren gaan. Eindelijk mag ook hier in aanmerking komen, dat het Burgerlijk Wetboek, de nieuwe tienden op de vordering van den pligtige aflosbaar stellende, er niet aan heeft gedacht om ook aan den tiendheffer het regt tot het vorderen van den afkoop toe te kennen.

Wat betreft de regten van *derden*, deze komen daarbij in aanmerking, vooreerst *tegenover hen tusschen wie de afkoop geschiedt*, en ten tweede *onderling*.

Vooraf wenscht de Regering te herinneren, dat de vroegere voorstellen wel de wijze bepaalden waarop lasten, die op het afgekocht tiendregt waren gevestigd geweest, moesten worden gewaardeerd, maar geene voorschriften inhielden, die hun, in wier belang die lasten daarop gelegd waren, de zekerheid aanboden dat zij schadeloos zouden worden gehouden. Het Burgerlijk Wetboek in de artt. 798 tot 800 den afkoop van tienden tusschen heffer en pligtige regelende, zwijgt zelfs geheel van de regten van derden, hoezeer het de vestiging van hypotheek op tiendregt toelaat.

De Regering wil niet ontveinzen, dat aan die regeling der regten van derden bezwaren zijn verbonden; dat bepalingen, die ter verzekering van die regten noodig zijn, voor den afkoop veeal belemmerend kunnen zijn; maar zij is tevens van oordeel, dat die regten aan de afkoopbaarstelling der hier bedoelde schuldpligtigheden niet mogen worden opgeofferd en dat derhalve voorschriften, ter verzekering dier regten noodzakelijk, niet mogen achterwege blijven alleen op grond, dat zonder die voorschriften de afkoop krachtiger zou worden bevorderd.

Vooreerst dan wat betreft de regten van derden tegenover hen, tusschen wie de afkoop geschiedt. — Het regt van den heffer kan met hypotheek zijn bezwaard; het bedrag der thans bestaande inschrijvingen van dien aard is zelfs niet onaanzienlijk. Op den 13den October 1860 bedroegen de op tienden en dergelijke schuldpligtigheden ingeschreven hypotheken in Noordbrabant *f* 646,254.49½, in Gelderland *f* 630,261, in Zuidholland *f* 519,225.63, in Noordholland *f* 32,580, in Utrecht *f* 500, in Zeeland *f* 422,114.75½, en in Overijssel *f* 181,667.89; te zamen alzoo *f* 2,432,603.77. Maar op dat regt kunnen ook lasten van anderen aard kleven. Reeds bij de behandeling der vroegere voorstellen werden voorbeelden aangevoerd, dat uit de opbrengst van de schuldpligtigheid van oudsher bepaalde betalingen moeten worden gedaan. Zoo werden bij het Voorloopig Verslag, op het eerste voorstel in het zittingjaar 1856/57 uitgebragt, bladz. 16, op art. 24 plaatsen genoemd, waar een deel der polderlasten, of eene toelage aan den predikant uit de tienden moet worden voldaan, of waar uit de tienden in het onderhoud van pastorij of kerktoren moet worden voorzien.

Die lasten moeten, evenzeer als de hypotheken, noodwendig vervallen bij den afkoop van het regt dat daarmede is bezwaard, omdat dit regt ten gevolge van den afkoop, te niet gaat. Hieruit vloeit de noodzakelijkheid voort, zoodanige voorzieningen in het leven te roepen, die zoowel aan de hypotheekhouders, als aan alle anderen, ten wier behoeve het regt op die schuldpligtigheden belast is, den noodigen waarborg aanbieden, dat zij ten gevolge van den afkoop geen nadeel zullen ondervinden.

Dien waarborg biedt het ontwerp aan, *vooreerst* door hun de zekerheid te verschaffen, dat de regeling van den afkoopprijs niet ten hunnen nadeele zal kunnen plaats vinden; *ten andere* door het bedrag van den afkoopprijs te brengen buiten het bereik van den voormaligen heffer en op dat bedrag de bedoelde belanghebbenden hun regt te doen uitoefenen.

De zekerheid, dat de regeling van den afkoopprijs niet ten hunnen nadeele zal plaats hebben, wordt hun verschaft door het bij art. 7 in verband met art. 14 toegekend regt van verzet. Daardoor wordt de mogelijkheid afgesneden dat zij, tusschen wie de afkoop plaats heeft, den prijs zoodanig stellen, dat het regt van verhaal, hetwelk derden daarop kunnen uitoefenen, wordt verkort. De zekerheid voorts, dat de afkoopprijs niet zal komen in handen van den voormaligen heffer alvorens de derde belanghebbenden hun verhaal daarop hebben kunnen uitoefenen, is gelegen in de artt. 4, 5, 6 en 14, die, bij het bestaan van hypothecaire inschrijvingen of van lasten als bedoeld bij art. 12, den afkoop van onwaarde verklaren indien de afkoopprijs niet is geconsigneerd en de consignatie niet aan de derde belanghebbenden is beteekend.

In de tweede plaats komen in aanmerking de regten dier derden *onderling*. Wanneer het regt is bezwaard met slechts eene enkele hypotheek of een enkelen last, kan de kwijting geene moeijelijkheid opleveren, en het is niet noodig daarvoor bijzondere voorschriften te geven. Evenmin voor het geval dat meerdere lasten zamenloopen en dat de belanghebbenden zich omtrent de verdeeling verstaan. Alleen was te voorzien in het geval dat, bij zamenloop van lasten, de belanghebbenden over de verdeeling niet kunnen overeenkomen. Daartoe hebben betrekking de artt. 15 tot 18 van dit ontwerp. Bij eerstgenoemd artikel wordt, op het voetspoor van de artt. 481 en 551 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, de regterlijke tusschenkomst slechts toegelaten wanneer de belanghebbenden zich omtrent de verdeeling niet hebben verstaan. Alsdan gelden de voorschriften van de artt. 16, 17 en 18, die, ontleend aan de bepalingen van evengenoemd wetboek omtrent de verdeeling van de opbrengst der executie van roerende en van onroerende goederen, met de wijzigingen, die de aard der zaak noodig maakte, bij de behandeling dier artikelen nader ter sprake zullen komen.

Ten slotte moet de aandacht nog worden gevestigd op een maatregel in het ontwerp vervat, die voor de behoorlijke regeling van het onderwerp onmisbaar is voorgekomen. Wanneer men met de Regering waarborgen in het belang van derden noodig oordeelt en die waarborgen gelegen acht in de verpligte consignatie van den afkoopprijs bij het bestaan van lasten, dan kan men ook de noodzakelijkheid niet ontkennen van de bekendheid van den pligtige met die lasten. Immers de pligtige, wien de vestiging dier lasten vreemd is, moet met het bestaan daarvan bekend zijn om te weten, of de consignatie en beteekening van noode zijn. Hierin kan geen bezwaar gelegen zijn wat betreft gevestigde hypotheken, omdat deze geene kracht hebben zonder inschrijving. Maar anders is het gelegen met zoodanige lasten, als waarop reeds hiervóór werd gewezen, bestaande in dikwerf van oudsher bepaalde betalingen, die uit de opbrengst der schuldpligtigheid moeten worden gekweten en waaraan alle openbaarheid ontbreekt.

Na gezette overweging van dit inderdaad niet gemakkelijk te regelen punt, is de Regering tot het besluit gekomen, dat het bezwaar is uit den weg te ruimen door een maatregel als thans is vervat in art. 12 van het ontwerp. Ten gevolge van de daarbij voorgeschreven beteekening bekomt aan de eene zijde de pligtige kennis van den last, terwijl de overschrijving van het exploit in de openbare registers aan de andere zijde aan hem, die de overschrijving heeft laten doen, den waarborg geeft, dat ook op zijne regten zal worden gelet. Het spreekt overigens van zelf dat, daar niemand zich door eene geheel eenzijdige handeling, van hem alleen uitgaande, regten kan scheppen, de beteekening en overschrijving van een exploit, houdende kennisgeving van het bestaan van een last, geenerlei bewijs voor het bestaan van den beweerden last kunnen opleveren, en dat alzoo het eenige gevolg dier handeling is, dat degeen, die op de hier bedoelde wijze van zijne bewering heeft doen blijken, in de gelegenheid wordt gesteld, die later te staven, en te beletten dat inmiddels de afkoopprijs in handen kome van den heffer.

GEDRUKT TER DRUKKERIJ VAN HET ALGEMEEN HANDELSBLAD.